
STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE KUMROVEC 2014. – 2020. GODINE

Impressum

Izdavač

Općina Kumrovec

Glavni urednik

Dragutin Ulama, načelnik općine Kumrovec

Uredništvo

Željka Topfer, Želimir Vlasisavljević, Dejan Lutring, Ivan Hrastović, Vinko Primorac,
Branko Greblički – Ventek“

Autori tekstova

Dragutin Ulama, Matija Čičko, Nataša Hlaban, Alen Hutinović, Helena Matuša

Sadržaj

POPIS GRAFIKONA	4
POPIS TABLICA.....	4
POPIS SLIKA	4
POPIS KRATICA.....	6
UVODNA RIJEČ NAČELNIKA OPĆINE KUMROVEC	8
SAŽETAK.....	9
OSNOVNA ANALIZA STANJA	11
GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE I POLOŽAJ	13
OBILJEŽJA RELJEFA I KLIME	13
POVIJEST OPĆINE.....	15
PRIRODNI RESURSI I KULTURNA DOBRA.....	16
KULTURNA DOBRA	16
ZAŠTITA OKOLIŠA.....	17
DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE	19
PRIRODNA KRETANJA STANOVNIŠTVA.....	20
OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	21
TRŽIŠTE RADA.....	22
ZAPOSLENOST.....	23
NEZAPOSLENOST.....	24
KORISNICI MIROVINA	25
DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	27
PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE.....	27
OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	28
SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE	29
VISOKO OBRAZOVANJE.....	31
KULTURA	32
MARGINALIZIRANE SKUPINE I SOCIJALNA POLITIKA.....	34
ZDRAVSTVO	35
NEVLADIN SEKTOR.....	36
KOMUNALNA I PROMETNA INFRASTRUKTURA	38
OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE	40
TELEKOMUNIKACIJE	40
LOKALNO GOSPODARSTVO	42

PODUZETNIŠTVO I OBRTI	42
POSLOVNA INFRASTRUKTURA	44
TURIZAM	44
POLJOPRIVREDA.....	46
ANALIZA KAPACITETA LOKALNE SAMOUPRAVE	48
DRUGA PODRUČJA RELEVANTNA ZA RAZVOJ.....	50
MEĐUREGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA.....	52
SWOT ANALIZA.....	53
CILJEVI I PRIORITETI RAZVOJA	56
USKLAĐENOST CILJEVA RAZVOJA S EUROPSKIM, NACIONALNIM I REGIONALNIM STARTEŠKIM DOKUMENTIMA	64
INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVALJANJA STRATEGIJOM.....	69
PROVEDBA STRATEGIJE.....	71
PRAĆENJE PROVEDBE STARTEGIJE	72
KOMUNIKACIJSKI AKCIJSKI PLAN.....	77
PRILOG 1 – OBRAZAC AKCIJSKOG PLANA PROVEDBE.....	80
PRILOG 2 – OBRAZAC ZA PRIKUPLJANJE PROJEKATA	82
PRILOG 3 – STRUKTURA BAZE PROJEKATA	85
PRILOG 4 – FINACIJSKI OKVIR.....	86
PRILOG 5 – FINACIJSKI IZVJEŠTAJ O PROVEDBI	87
PRILOG 6 – NARATIVNO IZVJEŠĆE	93

POPIS GRAFIKONA

GRAFIKON 1 KRETANJE BROJA STANOVNIKA U OPĆINI KUMROVEC, 1961. - 2011. GODINA	19
GRAFIKON 2 DOBNO SPOLNA PIRAMIDA OPĆINE KUMROVEC, 2011. GODINE	20
GRAFIKON 3 OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA STARIJEG OD 15 GODINA U OPĆINI KUMROVEC	21
GRAFIKON 4 RADNA SNAGA OPĆINE KUMROVEC, 2010. - 2013. GODINA	23
GRAFIKON 5 STRUKTURA OSIGURANIKA MIROVINSKOG OSIGURANJA PREMA OSNOVI OSIGURANJA, 2013. GODINA	24
GRAFIKON 6 KRETANJE PROSJEČNOG BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA U OPĆINI KUMROVEC, 2010. - 2013. GODINA	25
GRAFIKON 7 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE U RAZDOBLJU 2009. - 2013.	28
GRAFIKON 8 BROJ UPISANIH UČENIKA PREMA SREDNJIM ŠKOLAMA	30
GRAFIKON 9 IZDACI OPĆINE KUMROVEC ZA SUFINANCIRANJE PRIJEVOZA UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA	30
GRAFIKON 10 IZDACI OPĆINE KUMROVEC ZA POMOĆ STUDENTIMA	32
GRAFIKON 11 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA DJELOVANJE KULTURNO UMJETNIČKIH DRUŠTVA	34
GRAFIKON 12 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA DJELATNOST SOCIJALNE SKRBI OD 2009. DO 2013. GODINE	35
GRAFIKON 13 POSLOVANJE PODUZETNIKA SA PODRUČJA OPĆINE KUMROVEC TIJEKOM 2012. I 2013. GODINE	42
GRAFIKON 14 SUBVENCIJE U PODUZETNIŠTVU NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE	43
GRAFIKON 15 BROJ POSJETITELJA MUZEJA STARO SELO U KUMROVCU U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE	45
GRAFIKON 16 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC NAMIJENJENI SUBVENCIONIRANJU POLJOPRIVREDE U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE	46
GRAFIKON 17 KRETANJE PRIHODA, RASHODA I NJIHOVE RAZLIKE U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE	48
GRAFIKON 18 KRETANJE POREZNIH I NEPOREZNIH PRIHODA OD 2009. DO 2013. GODINE	49

POPIS TABLICA

TABLICA 1 KULTURNA DOBRA NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC	16
TABLICA 2 PREGLED BROJA KORISNIKA, PROSJEČNOG STAŽA I PROSJEČNOG IZNOSA MIROVINE NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC	26
TABLICA 3 BROJ STUDENATA S PODRUČJA OPĆINE KUMROVEC U 2011. GODINI	31
TABLICA 4 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA SOCIJALNU SKRB TIJEKOM 2013. GODINE	34
TABLICA 5 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA DJELOVANJE UDRUGA CIVILNOGDRUŠTVA U 2013. GODINI	37

POPIS SLIKA

Slika 1 DOSTUPNOST ŠIROKOPOJASNIH PRIKLJUČAKA NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC	41

POPIS KRATICA

HGK	Hrvatska gospodarska komora
HGK ŽK Krapina	Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Krapina
HOK	Hrvatska obrtnička komora
OKKZŽ	Obrtnička komora Krapinsko- zagorske županije
HUP	Hrvatska udruga poslodavaca
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZ PU Krapina	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Krapina
OC KZŽ	Obiteljski centar Krapinsko- zagorske županije
OSI	Osobe s invaliditetom
RLJP	Razvoj ljudskih potencijala
HRD	<i>Human Resources Development</i> – Razvoj ljudskih potencijala
ESF	<i>European Social Fund</i> - Europski socijalni fond
ERDF	<i>European Regional Development Fund</i> - Europski fond za regionalni razvoj
IPA	Instrument prepristupne pomoći
CARDS	<i>Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation</i> - Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju
OP	Operativni program
KZŽ	Krapinsko-zagorska županija
UO KZŽ	Upravni odjel Krapinsko – zagorske županije
NUTS	<i>Nomenclature of Territorial Units for statistics</i> - Nomenklatura prostornih jedinica za statistiku
EU	<i>European Union</i> - Europska unija
EZ	Europska zajednica
DZS	Državni zavod za statistiku
RRA	Regionalna razvojna agencija
CZSS	Centar za socijalnu skrb
Agencija	Zagorska razvojna agencija d.o.o.
ŽRS	Županijska razvojna strategija
LRS	Lokalna razvojna strategija

CLLD	<i>Community-Led Local Development</i> – Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice
LAG	Lokalna akcijska grupa
ESI	Europski strukturni fondovi
SMART ciljevi	S - <i>specific</i> (određen), S- <i>simple</i> (jednostavan), M - <i>measurable</i> (mjerljiv), M - <i>meaningful for you</i> (značajan za tebe) , A - <i>as if now</i> (kao da je u sadašnjosti), A - <i>achievable</i> (moguće ga je dostići) – A - <i>all areas of your life</i> (sva područja tvog života), R - <i>realistic</i> (realan), R - <i>responsible/ ecological</i> (odgovoran/ekološki), T - <i>timed</i> (vremenski određen), T - <i>toward what you want</i> (usmjeren prema onome što želiš)
HAKOM	Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
OCD	Organizacija civilnog društva
ARKOD	Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj

UVODNA RIJEČ NAČELNIKA OPĆINE KUMROVEC

Kumrovec – “Najpoznatije selo na svijetu”

Znam, dapače siguran sam da ćete odmah reći da smo ipak malo pretenciozni u svom sloganu, no kada nas upoznate, siguran sam da ćete se kao i mnogi prije vas složiti s njim.

Kumrovec u sebi uz sve ono realizirano u prošlosti ima još mnoge potencijale za koje sam siguran da nam garantiraju stabilan održivi razvoj u jednom dugoročnom razdoblju.

Naša razvojna strategija je polivalentna i u jednakoj mjeri teži razvoju na svim društvenim područjima istovremeno, što je naravno složen zadatak i zahtjeva visok angažman kod ljudi izabраниh za njezinu provedbu.

U gospodarstvu se ona bazira na tradiciji ovog kraja koja se odražava u metaloprerađivačkoj industriji i obrtu, te naravno turizmu koji se opet bazira na brendovima poput Josipa Broza Tita, jedne od najinteresantnijih ličnosti dvadesetog stoljeća, spomenika Hrvatskoj himni jedinstvenog po svojoj tematici u svijetu, ovdje je rođena i Sidonija Erdody žena koja ju je prva i izvodila, a naravno svime dominira i ambijent jednog od najvećih etno muzeja u Europi “Starog sela” Kumrovec.

Također, ne manje interesantna je i činjenica da je otprilike jedna trećina ove male ali vrlo poznate općine uvrštena u Europski projekt NATURA 2000 koji ima zadatak zaštititi floru i faunu rijeke Sutle i Risvičke gore kao dva lokaliteta od posebnog značaja zbog svoje očuvanosti i raznolikosti biljnog i životinjskog svijeta.

Sve ovo što sam u nekoliko rečenica naveo sigurno već polako mijenja vaš stav o opravdanosti slogana “Najpoznatije selo na svijetu”, a nismo se još ni pravo upoznali, niti smo vam išta rekli o našim turističkim manifestacijama o našoj etno i gastro ponudi.

**Načelnik općine Kumrovec
Dragutin Ulama**

SAŽETAK

Strategija razvoja predstavlja realističan vodič za efikasnu alokaciju sredstava – materijalnih, ljudskih i financijskih. U situacijama nedostatka sredstava, efikasnost i efektivnost upravljanja resursima postaje nužnost i osnovna premisa razvoja. Lokalna razvoja strategija općine Kumrovec predstavlja alat kojim se Općina Kumrovec, njezini stanovnici, privatni, javni i civilni sektor pozicionira u odnosu na okruženje, a u svrhu podizanja kvalitete života, stvaranja održivih radnih mjesta i okruženja koje privlači ljude i kapital.

Strateške smjernice razvoja općine Kumrovec predstavljaju institucionalni okvir dinamičkog procesa mobilizacije lokalnih resursa sa svrhom dostizanja željenih ciljeva. Tijekom procesa strateškog planiranja, Općina Kumrovec kreirala je nove socijalne (kolaborativne) mreže unutar same općine. Za potrebe provedbe Strateškog planiranja uspostavljeno je Partnersko vijeće koje čine predstavnici relevantnih sektora:

1. Željka Topfer, ravnateljica Osnovne škole Kumrovec
2. Dragutin Ulama, načelnik Općine Kumrovec
3. Želimir Vlaisavljević, zamjenik načelnika Općine Kumrovec
4. Dejan Lutring, predsjednik Kumrovečke udruge mladih
5. Ivan Hrastović, predsjednik udruge inicijativa za razvoj Kumrovca
6. Vinko Primorac, pukovnik Hrvatske vojske u mirovini
7. Branko Greblički – Ventek, vlasnik Obrta za ugostiteljstvo i turizam „Zelenjak“

Članovi vijeća prisustvovali su radionicama (3) za izradu Strategije te su sudjelovali u revidiranju radnih materijala svojim stručnim recenzijama, vizijama razvoja i definiranim prioritetima.

Prilikom izrade Strategije, tijekom procesa strateškog planiranja, a u radu Partnerskog vijeća i komunikaciji sa glavnim dionicima, primijenjena su slijedeća načela:

- » **Partnerski pristup** – u procesu izrade sudjelovali su predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora, konzultirani su građani, zainteresirana javnost te ostali glavni dionici regionalnog razvoja – putem ispunjavanja anketa o glavnim slabostima i snagama općine Kumrovec.
- » **Jednake mogućnosti** – ostvarena je platforma za stvaranje životnih uvjeta u kojima svatko ima mogućnost razviti svoje potencijale, talente i ideje bez obzira na spol, vjeru ili narodnost. Uključivanje socijalno osjetljivih skupina u društvo premisa je održivog lokalnog razvoja.
- » **Strateško planiranje** – pri izradi poštivale su se osnovne odrednice strateškog planiranja te je Strategija višegodišnji dokument razvoja koji definira politike upravljanja i planiranja lokalnog razvoja.

- » **Udruživanje financijskih sredstava** – financiranje planiranih aktivnosti u pojedinim prioritetima / ciljevima razvoja ostvaruje se udruživanjem javnih i privatnih sredstava potrebnih za provedbu pojedinih akcija. Strategija ne predstavlja osnovu za financiranje isključivo javnih investicija, odnosno plana razvojnih programa općine Kumrovec, već predstavlja osnovu za udruživanje sredstava koja se upotrebljavaju za provedbu razvojnih projekata na lokalnoj razini, a koji postižu mjerljiv učinak na razvoj.
- » **Praćenje i vrednovanje** – lokalni razvoj sustavno se prati i vrednuje radi povećanja djelotvornosti i učinkovitosti. Praćenje i vrednovanje doprinosi održivosti lokalnog razvoja koji utječe na ravnomjeran i skladan razvoj Krapinsko-zagorske županije u cijelosti.

Temeljem Zakona o proračunu iz 2009. godine (NN 87/08) gradovi i općine obvezni su prilikom izrade proračuna, osim općeg i posebnog dijela, izraditi i plan razvojnih programa. Ovaj plan razvojnih programa predstavlja planirane investicijske rashode za naredne tri godine. Ujedno, ovi planovi predstavljali su samo jedan dio proračuna, odnosno jedan isječak financijskog plana. Izmjenama i dopunama Zakona o proračunu iz 2012. godine (NN 136/12) mijenja se i sadržaj i bit planova razvojnih programa. Naime, jedinice lokalne samouprave obavezne su izrađivati planove prema novoj metodologiji i to na način da on sadrži ciljeve i prioritete razvoja lokalne samouprave, a ti ciljevi povezani su sa programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. Tako ova Strategija predstavlja osnovni strateško planski dokument koji pretpostavlja povezivanje svih strateških aktivnosti sa proračunskim planiranjem.

Osim poveznice za proračunskim planiranjem, Strategija je važna i u kontekstu pripreme općine i svih dionika za korištenje sredstava iz fondova Europske unije. Naime, programi i projekti koji će se financirati putem fondova moraju imati jasnu vezu sa strateškim ciljevima i prioritetima na lokalnoj razini, a poštujući vertikalnu usklađenost sa ciljevima razvoja, mora postojati i jasno uporište u regionalnim i nacionalnim ciljevima razvoja.

Stoga, specifični ciljevi izrade Lokalne razvojne strategije općine Kumrovec su:

1. Postizanje veće efikasnosti planiranih akcija kroz transparentno kolanje informacija i znanja;
2. Postizanje boljih krajnjih učinaka provedbe Strategije kroz jasan sustav monitoringa;
3. Jačanje legitimnosti i jasnoće u procesu donošenja odluka;
4. Stvaranje mogućnosti za uvođenje inovacija i učenja izvan organizacijskih granica;
5. Razvoj institucionalnog kapaciteta na sektorskoj i teritorijalnoj razini.

Metodologija korištena u izradi Strategije preuzeta je od strane Europske unije te počiva na CLLD pristupu – smjernicama za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice namijenjene lokalnim sudionicima. Ovaj pristup omogućava da se posebna pitanja područja ili problemi specifični za lokalnu zajednicu rješavaju u lokalnom kontekstu i da se mobiliziraju sve relevantne politike i resursi. CLLD pristup potiče redefiniranje postojećeg sustava u kojem je prisutan konvencionalan pristup lokalnom razvoju – *odozgo prema dolje* i pretpostavlja da planiranje lokalnog razvoja započinje s vizijom gdje lokalna zajednica želi biti u budućnosti. Na taj je način definirana i vizija razvoja općine Kumrovec, a to je:

KUMROVEC – NAJPOZNATIJE SELO NA SVIJETU!

Misija razvoja općine Kumrovec glasi:

Općina Kumrovec je mjesto očuvanog i zaštićenog krajolika od strane Europske unije. Općina Kumrovec kolijevka je bogate kulturne i povijesne baštine i vrijednih ljudi. Povezivanjem svojih ljudskih potencijala sa potencijalima povijesno-kulturne baštine i očuvanim okolišem, želimo učvrstiti svoj položaj "najpoznatijeg sela na svijetu" koji proizlazi i iz činjenice da je na ovom prostoru rođena i jedna od najpoznatijih ličnosti XX. stoljeća - Josip Broz Tito.

Struktura Lokalne razvojne strategije općine Kumrovec slijedi preporučeni sadržaj korištene CLLD metodologije i obuhvaća:

1. **Osnovnu analizu** koja na sažet način prikazuje trenutne razvojne potencijale općine Kumrovec
2. **SWOT analizu** koja prikazuje razvojne snage, slabosti, prilike i prijetnje temeljene na provedenoj osnovnoj analizi;
3. **Misije i vizije** razvoja općine Kumrovec do 2020. godine;
4. Strateške **razvojne ciljeve i prioritete** sa definiranim aktivnostima, nositeljima pojedinih prioriteta i zadanim indikatorima mjerenja učinka provedenih aktivnosti;
5. **Usklađenost** sa relevantnim regionalnim, nacionalnim i europskim strateškim dokumentima koji definiraju prioritete razvoja čime se postiže vertikalna sukladnost u razvoju;
6. **Institucionalni okvir** koji definira organizacijski sustav provedbe na dvije razine – razine lokalne samouprave i razine lokalnih dionika razvoja;
7. Model za **praćenje i izvješćivanje** o provedenim aktivnostima javne uprave, civilnog i privatnog sektora;
8. **Financijski okvir** koji prikazuje potrebna (udružena) financijska sredstva za provedbu strategije i predviđenih aktivnosti;
9. **Komunikacijski akcijski plan** koji predstavlja alat za diseminaciju postignutih rezultata i jačanje svijesti o strateškom okviru razvoja.

Sukladno Članku 33. Uredbe o zajedničkim odredbama o strategijama lokalnog razvoja Strategija općine Kumrovecu osnovnoj analizi daje definiciju područja i stanovništva na koje se strategija odnosi, analizira razvojne potrebe i

potencijale područja te opisuje integrirana i inovativna obilježja područja. Ciljevi razvoja razrađeni su primjenom SMART pristupa te se rezultati ciljeva mogu izraziti količinski ili kvalitativno. Strategija je usklađena s relevantnim programima svih uključenih ESI fondova.

Ciljevi razvoja općine Kumrovec postavljeni su tako da odgovaraju na izazove u svom okruženju na fleksibilan način. Općina Kumrovec u narednom razdoblju želi uspostaviti izazovno poslovno / poduzetničko / gospodarsko okruženje, podići razinu kvalitete života i uspostaviti kvalitetnu prometnu i komunalnu infrastrukturu. Definirani ciljevi prokazani su grafikom u nastavku:

CILJ 1 - PODUZETNIŠTVO KAO IZAZOV

- Prioritet 1.1. - Prepoznatljiva turistička destinacija u funkciji održivog turizma
- Prioritet 1.2. - Potpora poslovnog sustava i realizacija ulaganja
- Prioritet 1.3. - Trajni razvoj ruralnog područja

CILJ 2 - OKOLIŠNO PRIHVATLJIVA I DOSTUPNA OPĆINA

- Priorit 2.1. - Poboljšanje prometne mreže
- Prioritet 2.2. - Razvoj komunalne infrastrukture
- Prioritet 2.3. - Zaštita okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti

CILJ 3 - RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

- Prioritet 3.1. - Jačanje sposobnosti i kvalitete odgojno-obrazovnih institucija
- Prioritet 3.2. - Njegovanje socijalne uključenosti i jednakosti svih stanovnika
- Prioritet 3.3. - Unapređenje kapaciteta javne uprave, zaštite i spašavanja
- Prioritet 3.4. - Očuvanje i održivo korištenje materijalne i nematerijalne kulturne baštine

OSNOVNA ANALIZA STANJA

Geografske karakteristike i položaj

Općina Kumrovec smještena je u zapadnom dijelu Krapinsko-zagorske županije i leži uz lijevu obalu rijeke Sutle, koja je ujedno i granica s Republikom Slovenijom. Prostire se na području površine 17,57 kvadratnih kilometara te zauzima 1,42% od ukupne površine Krapinsko-zagorske županije.

Teritorijalne granice općine Kumrovec su jednim dijelom državna granica s Republikom Slovenijom, a u ostalim dijelovima općina graniči s gradom Klanjcem, općinama Zagorska Sela, Desinić i Tuhelj. Sama Općina Kumrovec konstituirana je 6. svibnja 1997. godine nakon što se odvojila od općine Tuhelj.

Područje općine uključuje ukupno 10 naselja: Donji Škrnik, Dugnjevce, Kladnik, Kumrovec, Podgora, Ravno Brezje, Razdrto Tuheljsko, Razvor, Risvica i Velinci.

Smještena na krajnjem jugozapadu Krapinsko-zagorske županije, općina je premrežena prometnicama, no stanje navedenih prometnica je loše. Općina je povezana s ostatkom županije državnom cestom D205 koja povezuje granični prijelaz Razvor sa Kumrovecm te nastavlja prema Klanjcu i Gubaševom. Državnom cestom je također osigurana povezanost sa Zagorski Selima i dalje s Republikom Slovenijom. Županijske ceste osiguravaju prometnu povezanost općine Kumrovec sa općinama Tuhelj i Desinić. Na razni lokalnih cesta te nerazvrstanih cesta uspostavljena je mreža do svakog zaseoka i naselja unutar područja općine.

Kroz teritorij općine prolazi i postojeća trasa željeznice (lokalna željeznička pruga) Savski Marof – Kumrovec – DG (Imeno) te prelazi granicu sa Slovenijom.

Obilježja reljefa i klime

Područje općine vezano je uz gorske masive, a reljef je okarakteriziran većom površinom naplavnih ravni te brežuljkastim područjima. Najvećim dijelom su šumom obrasli prigorski pojasevi na prisojnim stranama. Najzastupljeniji oblik reljefa su pobrđa koja nisu vezana uz gorske masive te predstavljaju izdvojene reljefne cjeline. Prisutni su prostrani pojasevi većih visina, osunčana, kvalitetna tla te značajne poljoprivredne površine za voćarstvo i vinogradarstvo. Najviši su vrhovi gorskih masiva Kunagore (520 m), Desiničke gore (505 m), Kostel-gore i Cesargradske gore (509 m). Glavnu gorsku masu ovih gora tvore vapnenci gornjeg i donjeg trijasa (vapnenci i dolomitni vapnenci). Područjem dominira Cesargradska gora s najvišim vrhom Japicom na 509 metara nadmorske visine. Ta relativno niska i lako pristupačna gora nalazi se između Klanjca, Kumrovca i Tuhelja i pruža se u smjeru istok – zapad u dužini od 3 kilometra. Okružena je gusto naseljenim krajem, vinogradima i poljima koja sa sjeverne strane dopiru sve do planinskog bila. S južne strane, na njezinu podnožju, gora je strmija, a u gornjim dijelovima šumovita. Planinsko bilo je široko i ravno te se na njemu izmjenjuju livade i šumarci. Na svome zapadnom rubu gora je oštro odsječena od Kunšperške gore u Sloveniji dubokim prodorom rijeke Sutle. Ova sutjeska se zove Zelenjak, a njezin najljepši dio poznat je pod nazivom Mihanovićevo dol.

Najvažnija tekućica na području općine Kumrovec je rijeka Sutla. Rijeka Sutla izvire na južnim obroncima Maceljske gore na 718 metara nadmorske visine. Njezina ukupna duljina iznosi 91 kilometar i u čitavom svom toku je granična

rijeka između Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Dolina rijeke Sutle sastoji se od dvaju proširenja i sutjeske Zelenjak, koja se nalazi između Kumrovca i Klanjca. Njezin prometni značaj se očituje time što je duž nje nekoć prolazila stara rimska cesta, dok danas njezinom dolinom prolazi željeznička pruga Savski Marof – Klanjec – Kumrovec – Celje (Slovenija) te asfaltirana cesta do Miljane. Ušće rijeke Sutle u rijeku Savu nalazi se u selu Drenje Brdovečko kod Harmice.

Kao i na području čitave županije, tlo na području općine Kumrovec nije velike kakvoće. Jače podzolirano tlo, koje je pogodno za razvoj poljoprivrede i uzgoj oraničkih kultura, nije toliko zastupljeno iz razloga što pretežno laporasta podloga te meki sarmatski i litavski vapnenci nisu pogodovali njegovom razvoju. S druge strane, ista ta podloga je na strmim padinama i valovitim pristancima brežuljaka uvjetovala stvaranje pjeskovitog ilovastog tla pogodnog za vinograde i voćnjake.

Klima na području općine karakteristična je klimi cjelokupne Krapinsko-zagorske županije koju karakterizira kontinentalna klima. Prema daljnjoj klasifikaciji, radi se o humidnoj klimi obilježenoj umjereno toplim ljetima te dosta kišovitim i hladnim zimama. Na klimu veliki utjecaj imaju brojni faktori od kojih se svakako mogu izdvojiti: opća atmosferska cirkulacija karakteristična za geografsku širinu, utjecaj Panonske nizine, utjecaj planinskog sustava Alpa, utjecaj planinskog sustava Dinarida, reljef kao utjecaj na lokalne klimatske različitosti. Najveće temperature koje prelaze 30°C zabilježene su u lipnju, srpnju i kolovozu. Minimalne godišnje temperature niže od 10°C zabilježene su u siječnju (-20,5°C), veljači (-22°C), ožujku (-15,5°C) i prosincu (-17,2°C). Ledeni dani u godini većinom se javljaju tijekom siječnja, veljače i prosinca. Oborinski maksimumi unutar kontinentalnog oborinskog režima prisutni su u vegetacijskom periodu (svibanj – srpanj) te tijekom studenog. S druge strane, najmanje oborina u godini bilježi se u veljači i ožujku. Mogućnost za pojavu magle postoji tijekom cijele godine i to isključivo u jutarnjim i večernjim satima (ljetno razdoblje godine) odnosno tijekom cijelog dana u zimskom razdoblju. Najveći broj dana s maglom bilježi se tijekom rujna, listopada, studenog i prosinca. Godišnje se bilježi ukupno 56 dana s maglom, što predstavlja 15,3% godine sa smanjenom vidljivošću. Na području cijele Krapinsko zagorske županije, pa tako i općine Kumrovec, strujanje vjetrova uvjetovano je obilježjima reljefa. Najučestaliji su zapadni vjetrovi sa 45% trajanjem tijekom godine. Na drugom mjestu su istočni vjetrovi sa 29% trajanja, dok je svega 6% godine sa razdobljem bez vjetrova. Maksimalne jačine vjetra kreću se od 6 do 9 Bofora, a najjači vjetrovi javljaju se od kasne jeseni do početka proljeća. Obzirom na klimatske karakteristike, umjereno kontinentalna klima nema jače izraženih ekstremnih stanja i nepovoljnih meteoroloških elemenata te ne predstavlja probleme u organizaciji prostora čime povoljno utječe na kvalitetu života.

Povijest općine

Prvi pisani dokumenti u kojima se spominje ime Kumrovec datiraju iz 15. stoljeća, točnije 1463. godine, kada je Kumrovec bio jedan od posjeda u sklopu Cesargrada i grofova Celjskih.

Nakon sloma južnih hrvatskih zemalja na Krbavi 1493., započinje seoba hrvatskih rodova u sjeverne krajeve, pa se tako 1544. ovdje naseljava rod Brozovih, u selo Brezje pod zaštitom cesergradskih grofova. U zadnjoj četvrtini 15. stoljeća u dolini Sutle bilježi se 13 turskih provala tokom kojih se događaju velike pljačke. U svemu tome propadaju naselja, sela ostaju spaljena, zemlja opustošena, a posljedice svekolike bijede prevaljuju se na seljake. Navedene nedaće i sve veće izrabljivanje seljaka uzrokovalo je veliku seljačku pobunu pod vodstvom Matije Gupca. Upravo je napadom na Cesargrad 28. siječnja 1573. započela pobuna, koja se nakon toga širi u ostatku Hrvatskog zagorja, u krajevima oko Save i Kupe te u slovenske pokrajine Štajersku i Kranjsku.

Formalnim ukinućem kmetstva 1848. nije se mnogo toga promijenilo u životu ovdašnjih seljaka. Sve teže im padaju novi tereti i obaveze, prisilno služenje vojske, potres 1880., filoksera koja je poharala vinograde, nerazvijena poljoprivreda i mnogočlano kućanstvo koje je bilo nemoguće prehraniti. Zaduživanje i teške gospodarske prilike pogodile su mnogobrojne obitelji u Kumrovcu, okolnim selima i u Hrvatskom zagorju, pa stoga veliki dio radno sposobnog stanovništva odlazi u druge krajeve Hrvatske, Mađarsku ili Austriju.

Kmetska selišta u Zagorju ostaju zbir proizvodnih jedinica bez izrazitog naseljskog sadržaja. U ekonomskoj stagnaciji zagorsko selo zaostaje u naseljskoj strukturi tipičnoj za srednjovjekovno agrarno naselje gdje su pojedina domaćinstva u svom naselju smještena neovisno jedna od drugih.

Kao zbir razbacanih "hiža mazanki", Kumrovec je stagnirao sve do poslije 2. svjetskog rata kada se, kao rodno mjesto Josipa Broza Tita, počinje ubrzano renovirati, restaurirati i razvijati. Razvija se "politički turizam" koji dovodi do izgradnje i očuvanja jedne seoske ruralne cjeline, tj. otvaranja i funkcioniranja jedinog muzeja na otvorenom – Muzeja Staro selo.

Danas je Kumrovec, bez velike industrije ili drugih razvojnih pogona, mjesto s poviješću koje se polako vraća svojim prirodnim i kulturno-turističkim kapacitetima, koji ga mogu izvući iz povijesne letargije u koju je zapao krajem 20. stoljeća.

Prirodni resursi i kulturna dobra

Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN109/07), a temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/11) rijeka Sutla dio je nacionalne ekološke mreže *Natura 2000* kao ekološki značajno područje od nacionalne važnosti s ciljem zaštite i očuvanja iznimno vrijednih ugroženih staništa i divljih svojti koje u njima obitavaju.

Na području općine Kumrovec nalazi se značajni krajobraz Zelenjak – Risvička i Cesarska gora. On je u listopadu 2011. godine proglašen značajnim krajobrazom čime se površina pod zaštitom povećala na 287 ha. Zaštićeno područje obuhvaća Risvičku i Cesarsku goru te rijeku Sutlu koja je dio nacionalne ekološke mreže. Ciljevi zaštite ovog područja su očuvanje karakterističnog krajobraza ovog dijela Hrvatske, prirodnih staništa na nacionalnoj i europskoj razini, očuvanje biološke raznolikosti, očuvanje kulturno-povijesne baštine te napredak lokalnog stanovništva.

Na području rijeke Sutle posebno se ističu divlje svojte koje se žele zaštititi – vidra, pakalare, bolen, peš, tankorepa krkuš, gavčica, mali vretenac te obična lisanka. Kako bi se zaštitilo područje ekološke mreže Sutla potrebno je pažljivo provoditi regulaciju vodotoka, osigurati pročišćavanje otpadnih voda, očuvati raznolikosti staništa na vodotocima, očuvati povezanost vodnog toka te zabraniti lov živim mamcima i sačuvati reofilna staništa i područja s bržim tokom. Ove aktivnosti potrebno je provoditi zajedno sa *Ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima* Krapinsko-zagorske županije koja je prema *Zakonu o zaštiti prirode* dužna upravljati značajnim krajobrazom na području Krapinsko-zagorske županije.

Kulturna dobra

Registrirana i preventivno zaštićena kulturna baština evidentirana je u *Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske*.

Popis zaštićene kulturne baštine dan je u sljedećoj tabeli.

TABLICA 1 KULTURNA DOBRA NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC

Naziv kulturnog dobra	Oznaka	Vrsta
Muzej „Staro selo Kumrovec“ – muzejska građa	Z-4434	Pokretno kulturno dobro – muzejska građa
Muzej "Staro selo"	Z-5301	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
Rodna kuća Josipa Broza Tita	Z-4717	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Ravno Brezje, Prapovijesni arheološki lokalitet	P-4461	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno, preventivna zaštita
Spomenik "Lijepoj našoj"	Z-3113	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Kurija Razvor	Z-2305	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Crkva Majke Božje Snježne	Z-2442	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: Ministarstvo kulture, Registar kulturnih dobara, 2014. godina

Za svako pojedinačno kulturno dobro navedeno u tablici provode se mjere zaštite sukladno važećem prostornom planu.

Jedna od glavnih atrakcija Kumrovca je etnološki muzej *Staro selo Kumrovec*. Radi se o jedinstvenom muzeju na otvorenom sa očuvanim izvornim seoskim kućama s prijelaza 19. na 20. stoljeće. Do danas je uređeno oko 40 stambenih, gospodarskih i pomoćnih objekata čime je Staro selo jedan od najatraktivnijih objekata ove vrste u Hrvatskoj. Posjetitelji mogu razgledati stalne etnološke izložbe tradicionalnoga načina života na području rijeke Sutle s kraja 19. stoljeća poput: Zagorske svadbe, Život mladog bračnog para, Od konoplje do platna, Kovački zanati, Kolarski obrt, Lončarstvo, Od zrna do pogače. Temeljem provedene valorizacije turističkih resursa Krapinsko-zagorske županije zaključeno je da *Staro selo Kumrovec*, uz svetište u Mariji Bistrici, Hušnjakovo i Veliki Tabor, predstavlja relevantnu turističku atrakciju na međunarodnoj razini te se može kvalitetno iskoristiti u razvoju selektivnih oblika turističke ponude.

Povijest *Starog sela* započela je postavljanjem Titova spomenika, rad Antuna Augustinčića, 1948. ispred njegove rodne kuće. Uslijedila je obnova rodne kuće Josipa Broza Tita, odnosno njezino vraćanje u prvobitno stanje. Danas se rodna kuća Josipa Broza Tita nalazi na početku muzeja Staro selo te sadrži povijesne i etnološke izložke.

Na cesti Kumrovec – Klanjec, na ulasku u općinu Kumrovec, nalazi se spomenik hrvatskoj himni *Lijepa naša*. Smješten je u zaštićenom, značajnom krajoliku Zelenjak te je okružen šumovitim padinama klanca rijeke Sutle, ruševinama Cesargrada i kapelom Majke Božje Risvičke. Povodom obilježavanja 100 godina himne spomenik su podigla *Braća hrvatskog zmaja* u čast njenom autoru Antunu Mihanoviću. Sam spomenik visok je 13,2 metara te je na njega uzidana spomen ploča s prvim stihovima himne, reljef koji prikazuje Antuna Mihanovića i uklesani natpis.

Na padini podno Razvora nalazi se kurija grofova Erdody. Kurija je sagrađena oko 1780. godine u kasno baroknom stilu. U prizemlju kurije bila je velika kuhinja s krušnom peći i prostorom za pripremu hrane, dok je u stražnjem dijelu bio vinski podrum. Na kat su vodile drvene stube, a iz prostranog hodnika lijevo i desno vodila su vrata za dječje sobe. Kroz masivna dvokrilna vrata ulazilo se u središnju sobu palače, a lijevo i desno od nje bili su manji saloni u kojima se blagovalo. U kuriji je najranije djetinjstvo provela grofica Sidonija Erdody Rubido. Ona je bila prva hrvatska operna primadona koja je prva javno pjevala hrvatskim jezikom („*Još Hrvatska ni propala*“ i arija Ljubice iz prve hrvatske opere „*Ljubav i zloba*“).

Na vrhu brijega iznad Zelenjaka, u kojem se nalazi spomenik hrvatskoj himni, nalazi se *Kapela Gospe Snježne*. Ova kapela u narodu ima naziv *Majke Božje Karmelske* ili *Majke Božje Risvičke*. Kapela se prvi put spominje 1639. godine. Tijekom vremena kapela je pregrađivana, a od prvotnog inventara sačuvan je samo kip Majke Božje. Do 1802. godine kapelica ima novi glavni oltar pod titulom *Čudotvorne Gospe*. Premda je danas prilično trošan, ovaj oltar predstavlja najvrjedniji dio inventara. U novije vrijeme, Općina Kumrovec u suradnji sa Ministarstvom kulture pristupila je preuređenju i obnovi krovništva te unutrašnjosti kapele.

Zaštita okoliša

Sukladno *Izvješću o stanju u prostoru općine Kumrovec za razdoblje 2007. – 2011. godine*, prostor cijele općine još uvijek ima zrak visoke kvalitete. Zaštita zraka regulirana je konkretnim mjerama i propisima u smislu osiguranja dozvoljenih vrijednosti štetnih spojeva i uklanjanja izvora onečišćivača zraka. Budući da je gospodarska zona Razvor tek u fazi pripremnih radova za sada nije utvrđen niti jedan izvor zagađenja zraka na području općine Kumrovec. Pored toga, poslovna zona Razvor predviđena je za uslužnu obrtničke djelatnosti te se ne očekuje pojava industrije

koja bi jače zagađivala okoliš. Ukoliko bi došlo do porasta prometa i otvaranja novih postrojenja u sklopu radne zone, posljedično bi moglo doći do zagađenja zraka. Stoga je potrebno preventivno provoditi mjere zaštite od mogućeg zagađenja i to mjerenjem postojeće emisije i procijeniti moguće štete. U slučaju utvrđene nedozvoljene emisije treba poduzeti potrebne mjere za njezino smanjenje, realizirati zeleni pojas između gospodarskih pogona i ostalih sadržaja te je nužno detektirati kritična razdoblja zagađenja u zraku na mjestima veće frekvencije vozila.

Na kvalitetu života stanovnika utječe i razina buke u naselju. Uz buku se vežu i vibracije koje imaju negativan utjecaj na građevine. Prekoračenja razine buke u odnosu na razine utvrđene zakonskim odrednicama (*Zakon o zaštiti od buke*, NN 17/90 i *Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave*, NN 37/90) nisu registrirana. Dopuštena razina buke danju iznosi 55dBA a noću 45dBA. Na području općine ugrožena su naselja Razvor, Brezje i Risvica zbog izloženosti povećanoj razini buke od prometa kamionima i zbog blizine graničnog prijelaza. Postojeća i planirana gospodarsko industrijska zona Razvor smještena je izvan zona stanovanja na udaljenosti od 400 metara te se radi toga ne očekuje razina buke koja bi bila iznad graničnih vrijednosti.

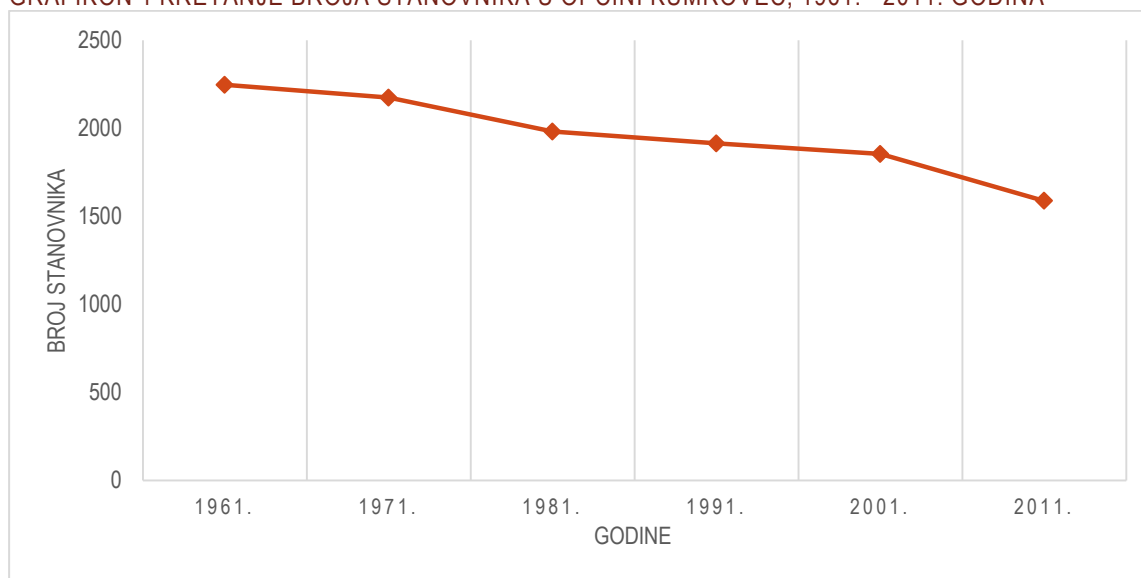
Zbrinjavanje otpadnih voda također utječe na kvalitetu ekosistema u općini. *Zakonom o vodama* (NN 107/95) određuje se razina zaštite izvorišta. Slivno područje izvorišta vode koje se koristi za javnu vodoopskrbu mora biti zaštićeno od onečišćenja i svih utjecaja koji mogu smanjiti ispravnost i izdašnost izvorišta. Zaštita se provodi u skladu s županijskom ili općinskom odlukom o zaštiti izvorišta, kojom se utvrđuju vodozaštitne zone izvorišta i režimi zaštite po zonama. Utvrđeno je kako na teritoriju općine Kumrovec ne postoji izvorište pitke vode. Na području općine Kumrovec rijeka Sutla spada u 1. kategoriju te je potrebno osigurati što veći stupanj pročišćavanja otpadnih voda. Ujedno, rijeka Sutla i ostali vodotoci često su lokacija divljih odlagališta otpada te je potrebno provesti mjere sprečavanja daljnjeg zagađenja.

Potrebno je usmjeriti aktivnosti na uređenja prostora, posebno značajni krajobraz rijeke Sutle, kako bi se spriječila devastacija gradnjom na istaknutim vizurama. Prostornim planom identificirane su mjere zaštite tih područja te je potrebno identificirane mjere provoditi i dalje.

Demografske karakteristike

Sukladno statističkim podacima Državnog zavoda za statistiku, *Popis stanovništva 2011. godine*, na području općine Kumrovec živi ukupno 1.588 stanovnika. U odnosu na *Popis stanovništva 2001. godine*, bilježi se pad broja stanovnika za 14,34%. U promatranom 50-godišnjem razdoblju, ukupno je broj stanovnika pao za 32,70%. Najveći pad broja stanovnika zabilježen je u razdoblju 1971. – 1981. te 2001. – 2011. godina. U odnosu na stanovništvo Krapinsko-zagorske županije, stanovnici općine Kumrovec zauzimaju udio od 1,2% u ukupnom stanovništvu. Gustoća naseljenosti iznosi 90 stanovnika / km² što je manje od gustoće naseljenosti na području županije (107 stanovnika / km²) te manje od prosječne gustoće naseljenosti za sve općine županije (91,52 stanovnika / km²). No, gustoća naseljenosti na području općine viša je od gustoće naseljenosti u Republici Hrvatskoj (76 stanovnika/km²), ali i manja od europskog prosjeka od 115 stanovnika/km². Općina Kumrovec spada među 6 općina u županiji koje imaju manje od 2.000 stanovnika, no prema gustoći naseljenosti nalazi se među gušće naseljenim općinama zbog relativno male površine (17,57 km²) u odnosu na druge općine (općina Kumrovec druga je najmanja općina po površini u Krapinsko zagorskoj županiji).

GRAFIKON 1 KRETANJE BROJA STANOVNIKA U OPĆINI KUMROVEC, 1961. - 2011. GODINA

Izvor: Prostorni plan uređenja općine Kumrovec, DZS, obrada Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Promatrajući kretanje broja stanovnika po naseljima općine (10 naselja koja teritorijalno obuhvaća općina Kumrovec), vidljivo je smanjenje broja stanovnika u svim naseljima, osim u naselju Podgora u kojem tijekom zadnjeg 10-godišnjeg razdoblja raste broj stanovnika. Naselja Kumrovec, Ravno Brezje i Risvica su naselja s najvećim brojem stanovnika. Pad broja stanovnika u iznosu većem od 50% zabilježen je u naseljima Dugnjevce, Razdrto Tuheljsko te Velinci. Prema podacima iz 2011. godine, najgušće je naseljeno naselje Kladnik gdje na površini manjoj od jednog kvadratnog kilometra stanuje 155 stanovnika. Ukupno 16% stanovnika stanuje na području sjedišta općine tj. u naselju Kumrovec.

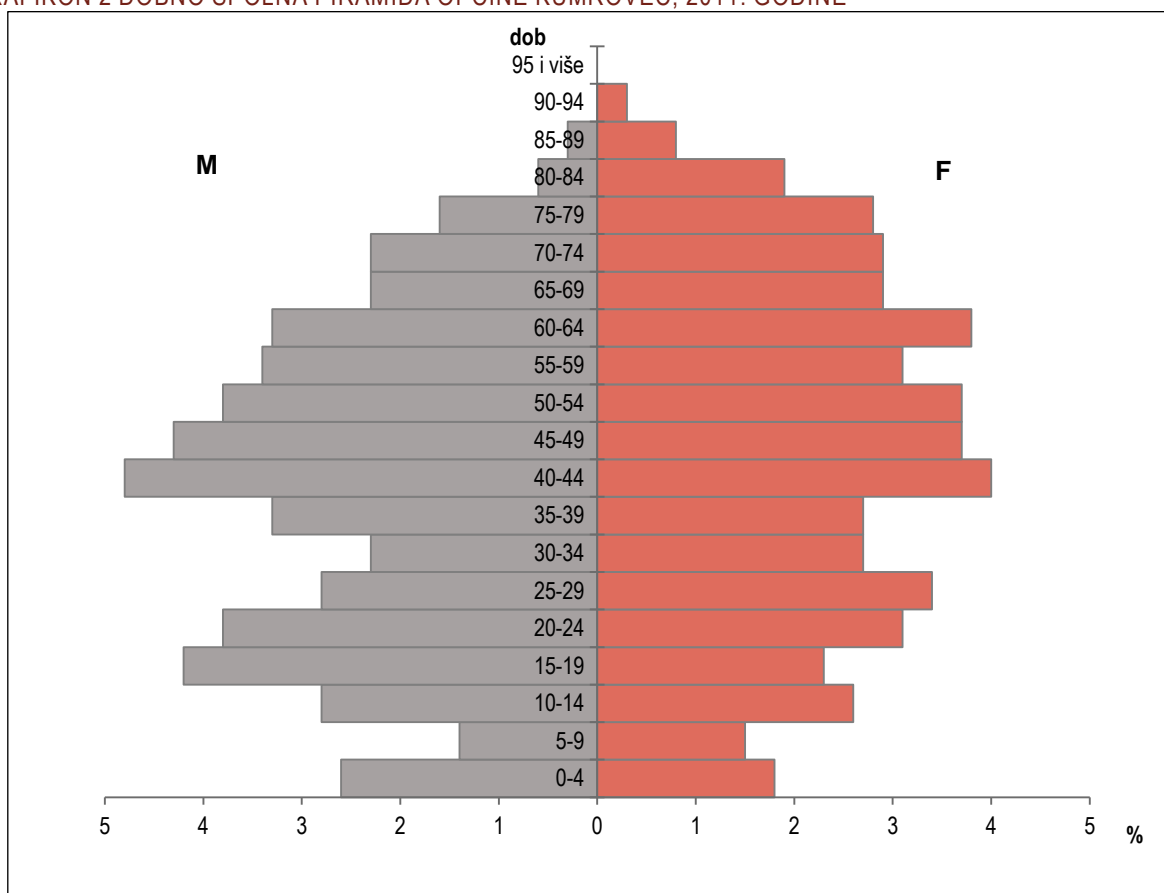
Obzirom na administrativne svrhe u Republici Hrvatskoj razlika između ruralnih i urbanih područja temelji se na teritorijalnoj podjeli gdje se manje administrativne jedinice, općine, smatraju ruralnim, dok se gradovi smatraju urbanim područjima. Na temelju takvog administrativnog kriterija, područje općine Kumrovec smatra se ruralnim

područjem. Kao najčešći međunarodno priznat i korišteni kriterij za razlikovanje ruralnih i urbanih područja koristi se definicija OECD-a, koja se temelji na gustoći naseljenosti stanovništva. Na lokalnoj razini (LAU 1/2 – općine, gradovi u Republici Hrvatskoj) područja se klasificiraju kao ruralna ili urbana temeljem praga od 150 stanovnika na km². Poštujući ovaj kriterij, također se može reći kako stanovnici općine Kumrovec žive na ruralnom području.

Prirodna kretanja stanovništva

Prirodno kretanje stanovništva općine Kumrovec okarakterizirano je depopulacijom, koja je posljedica migracija stanovništva vezanih uz procese deagrarizacije i industrijalizacije prilikom kojih se stanovništvo seli u urbana područja. Dobno spolna piramida (Grafikon 2) ukazuje na starenje stanovništva općine Kumrovec pri čemu je udio stanovništva starog 60 i više godina preko 25%.

GRAFIKON 2 DOBNO SPOLNA PIRAMIDA OPĆINE KUMROVEC, 2011. GODINE

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011. godine, obrada Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Prosječna starost stanovnika¹ iznosi 43 godine. Prosječna starost žena je viša u odnosu na muškarce te iznosi 45 godina, a za muškarce iznosi 40 godina. U odnosu na 2001. godinu, vidljivo je povećanje prosječne starosti stanovništva i to u prosjeku za 4 godine što je u skladu sa konstatacijom o starenju stanovništva. Indeks starenja u 2011. godini iznosi 134 (povećanje za 40 poena u odnosu na 2001. godinu = 90,4). Indeks veći od 40 također pokazuje proces starenja stanovništva (više je osoba starijih od 60 godina nego što je osoba u dobi od 0 do 19 godina). Ovaj pokazatelj je veći u općini Kumrovec od indeksa starenja na razni Krapinsko-zagorske županije te

¹ Prema Popisu stanovnika 2011. godine

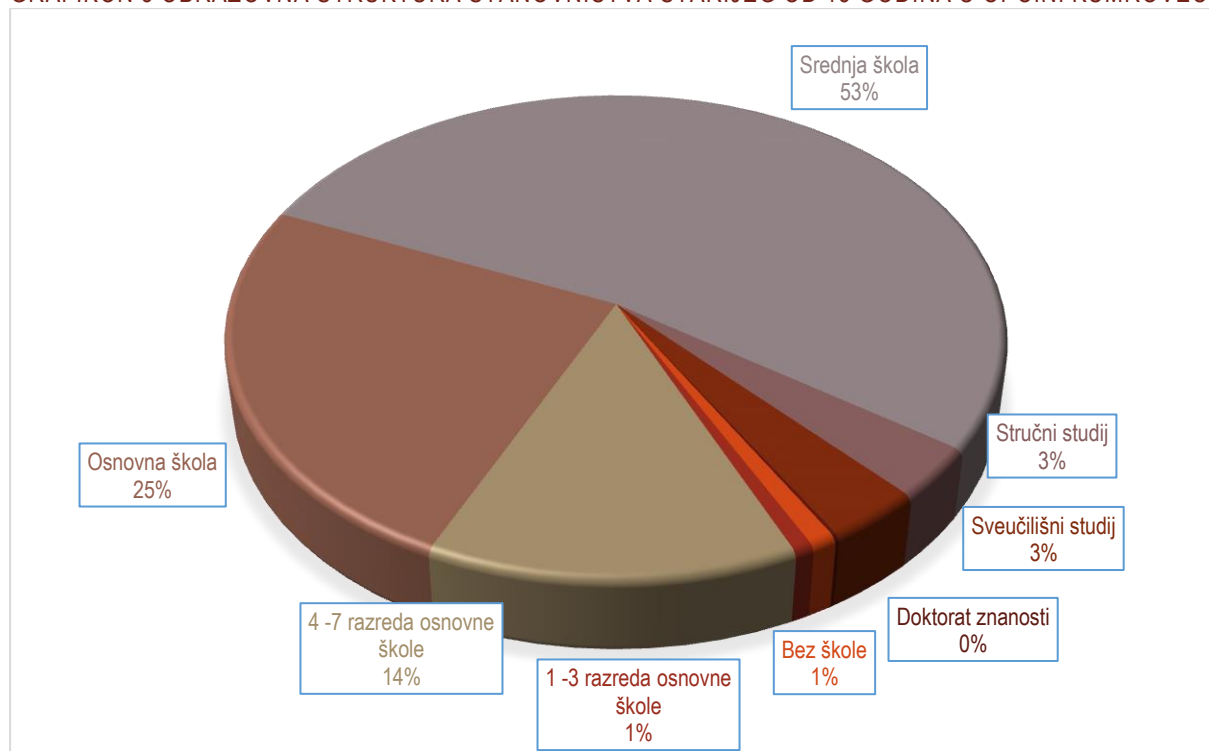
raste brže nego županijski. Ujedno je na razini udjela kojeg staračko stanovništvo ima u razvijenim europskim zemljama.

Stopa nataliteta (2012. godina) iznosi 4,31‰ te je manja od prosjeka Krapinsko-zagorske županije. Biodinamičko kretanje ukazuje na pad nataliteta u trogodišnjem razdoblju (2010. – 2012. godina za više od 4‰), negativan prirodni prirast i njegov kontinuiran rast, smanjenje vitalnog indeksa (2012. = 44,4, 2011. = 93,3) te smanjenje stope mortaliteta. Prema tome, negativan prirodni prirast, smanjenje stope nataliteta i smanjenje stope mortaliteta dovode do većeg udjela starog stanovništva u ukupnom stanovništvu općine Kumrovec. Ovi trendovi ukazuju na smanjivanje mlade populacije što će uzrokovati daljnje starenje radnog kontingenta i može imati negativne posljedice na ekonomske aktivnosti na području općine.

Obrazovna struktura stanovništva

Paralelno s promjenama u strukturi stanovništva prema gospodarskoj aktivnosti i djelatnosti, nastaju i promjene u obrazovnoj strukturi. Pojava novih djelatnosti zahtijeva specijalizaciju zanimanja i sve višu razinu obrazovanja stanovništva. Struktura stanovništva prema školskoj spremi osnovni je pokazatelj obrazovne strukture. Popisni podaci odnose se samo na stanovništvo staro 15 i više godina.

GRAFIKON 3 OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA STARIJEG OD 15 GODINA U OPĆINI KUMROVEC

Izvor: Popis stanovništva 2011. godina

Obrazovna struktura ukazuje na visok udio stanovništva sa završenom srednjom školom (53%) što je više od prosjeka na razini Krapinsko-zagorske županije. Obzirom na dob, najviše je stanovništva sa srednjom školom u dobi od 40 do 60 godina što je najveći dio radnog kontingenta. Završenu osnovnu školu (25% stanovništva) imaju osobe u dobi od 40 i više godina, a samo niži ili viši razred osnove škole uglavnom imaju stanovnici stariji od 60 godina. Fakultetski obrazovano stanovništvo čini ukupno 6% stanovnika starijih od 15 godina. Ovo je više od prosjeka

županije, no i dalje je manje od prosjeka drugih urbanih središta županije. Analiza obrazovne strukture pokazuje da je potrebno dodatno ulagati u obrazovanje kako bi se smanjio dio stanovnika koji je završio samo osnovnu školom pošto je taj postotak viši nego na razini županije (13%).

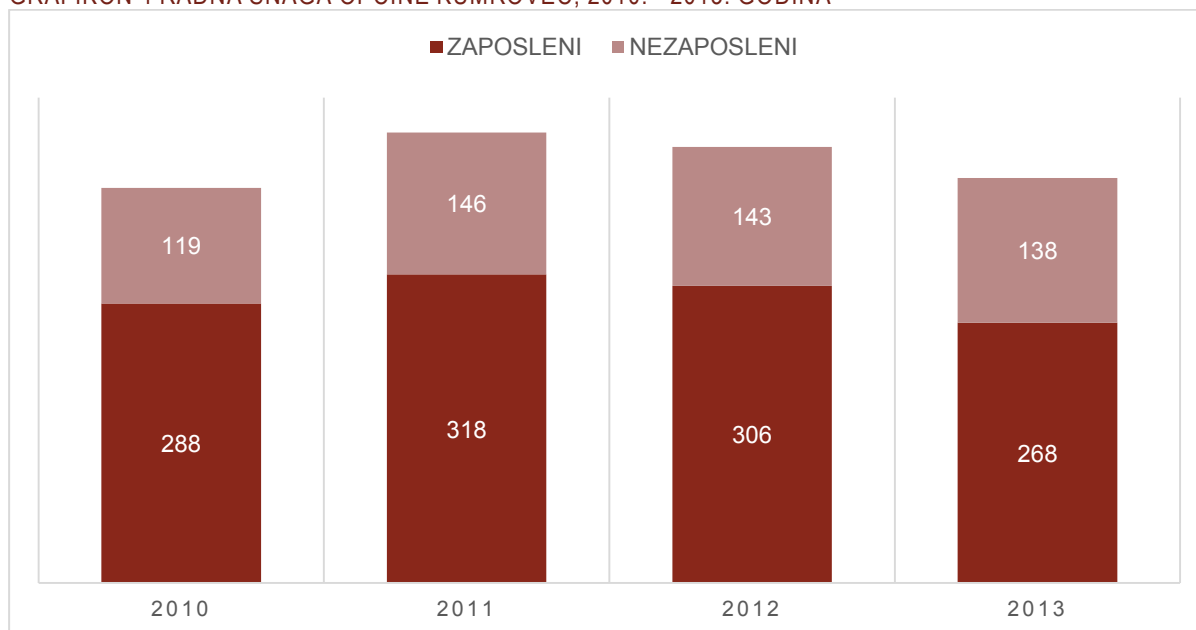
Tržište rada

Radni kontingent (stanovništvo u dobi od 15-64 godine) čini 68% stanovništva općine Kumrovec i predstavlja raspoloživu radnu snagu. Analiza ukazuje na pad broja stanovnika mlađe dobi (do 20 godina), i povećanje udjela starijeg stanovništva u ukupnom stanovništvu općine Kumrovec. Starosna struktura sa izrazitim tendencijama ka starenju ne predstavlja povoljan demografski okvir za formiranje radne snage. Izraziti proces starenja uzrok je stvaranju nepovoljnih odnosa između aktivnog stanovništva i umirovljenika. Povećava se udio umirovljenika, a s daljim odvijanjem ovog procesa može doći do manjka radne snage jer broj aktivnog stanovništva koji odlazi u starosnu ili invalidsku mirovinu može biti veći od broja stanovnika koji se tek uključuje na tržište rada.

Dinamička analiza kretanja radnog kontingenta pokazuje njegovo smanjenje za 5% u 2011. godini u odnosu na 2001. godinu. Prema spolu, zastupljeniji su muškarci (na razini 52%), no 67% žena u radnom kontingentu nalazi se u fertilnoj dobi što dodatno može smanjiti ekonomsku aktivnost stanovništva.

Aktivnost stanovništva možemo mjeriti u skladu s podacima *Zavoda za mirovinsko osiguranje* i *Hrvatskog zavoda za zapošljavanje*. Aktivno stanovništvo čine zaposlene i nezaposlene osobe općine Kumrovec. Važno je naglasiti da se osiguranici bilježe po mjestu rada, a ne prebivališta, dok se nezaposlene osobe bilježe prema mjestu prebivališta. Ovo ne predstavlja poseban problem ukoliko su dnevne radne migracije ujednačene, ali ako nisu vode pristranoj procjeni. Analiza je izrađena temeljem pretpostavke o ujednačenim dnevnim migracijama te da nema većih odstupanja. Vidljivo je da nakon inicijalnog rasta broja aktivnog stanovništva prvenstveno uzrokovanog značajnijim rastom nezaposlenih osoba u 2011. godini, dolazi do postupnog smanjivanja nezaposlenih osoba te rasta broja zaposlenih osoba u narednoj godini, no u 2013. godini dolazi do smanjivanja aktivnog stanovništva smanjivanjem broja zaposlenih i rastom broja nezaposlenih.

GRAFIKON 4 RADNA SNAGA OPĆINE KUMROVEC, 2010. - 2013. GODINA

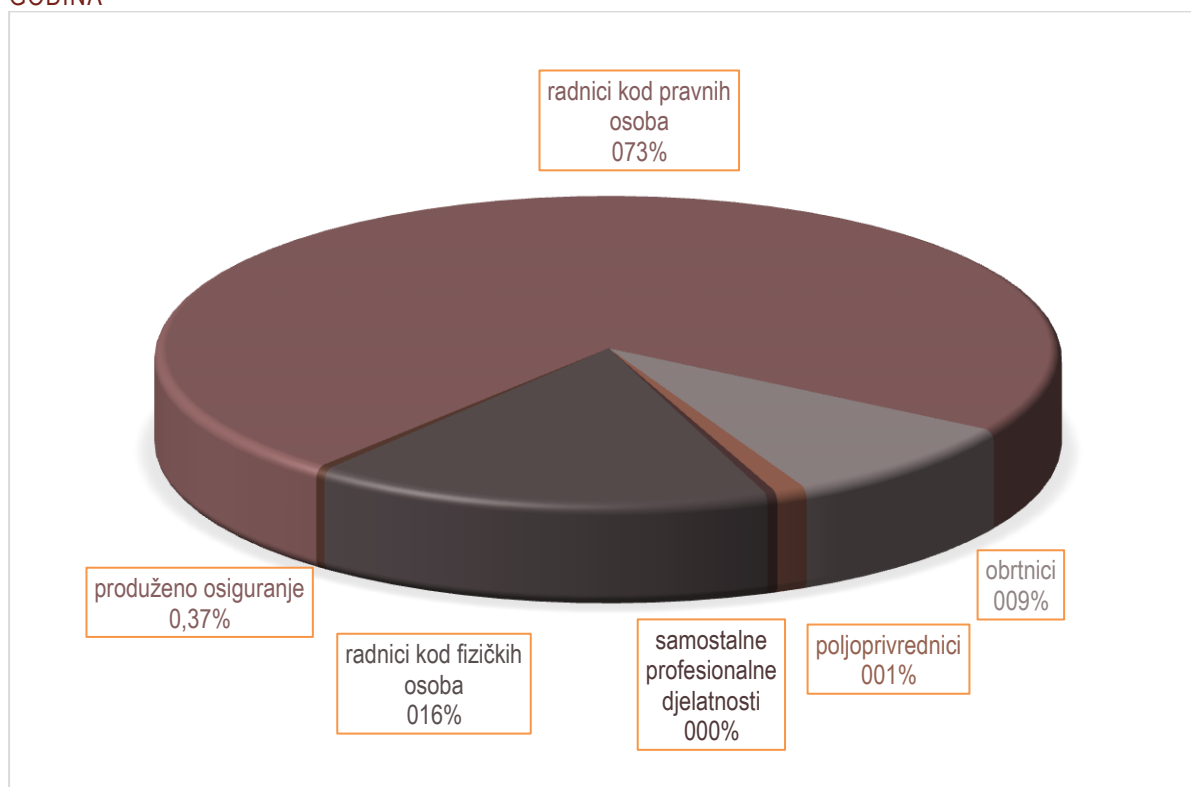

Izvor: HZZ PU Krapina, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Obrada Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Zaposlenost

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o osiguranicima mirovinskog osiguranja, vidljivo je da se razina zaposlenosti u razdoblju od 2010. – 2013. godine u općini Kumrovec kreće prosječno na razini od 295 zaposlenih, uz fluktuacije u vidu povećanja od 9% u 2011. godini do smanjenja u narednom trogodišnjem razdoblju od 15% (grafički prikaz kretanja na Grafikonu 4). Najviše je zaposlenih u pravnim osobama (2013. godina = 72,76%) što je u skladu s podacima na razini Krapinsko-zagorske županije. Općina Kumrovec zauzima udio od 0,75% zaposlenih u pravnim osobama odnosno 0,8% ukupnog broja osiguranika mirovinskog osiguranja na području Krapinsko-zagorske županije. Prema broju osiguranika (dakle osoba koje rade na području općine), općina Kumrovec nalazi se na 25 mjestu promatrajući sve gradove i općine Krapinsko-zagorske županije. Općine Kraljevec na Sutli, Mače, Petrovsko, Zagorska Sela, Jesenje, Hrašćina, i Novi Golubovec imaju manje osiguranika od Kumrovca. Vidljivo je da se radi ili o pograničnim područjima ili rubnim područjima Krapinsko-zagorske županije, izrazito ruralnih obilježja. U skladu sa podacima o jačoj depopulaciji ruralnih područja, migracijama stanovništva u urbana središta pa i procesom deindustrijalizacije područja i preseljenja industrije u druga središta dolazi i do smanjenja broja zaposlenih osoba te raste broj nezaposlenih na što utječu i nepovoljni ekonomski trendovi.

GRAFIKON 5 STRUKTURA OSIGURANIKA MIROVINSKOG OSIGURANJA PREMA OSNOVI OSIGURANJA, 2013. GODINA

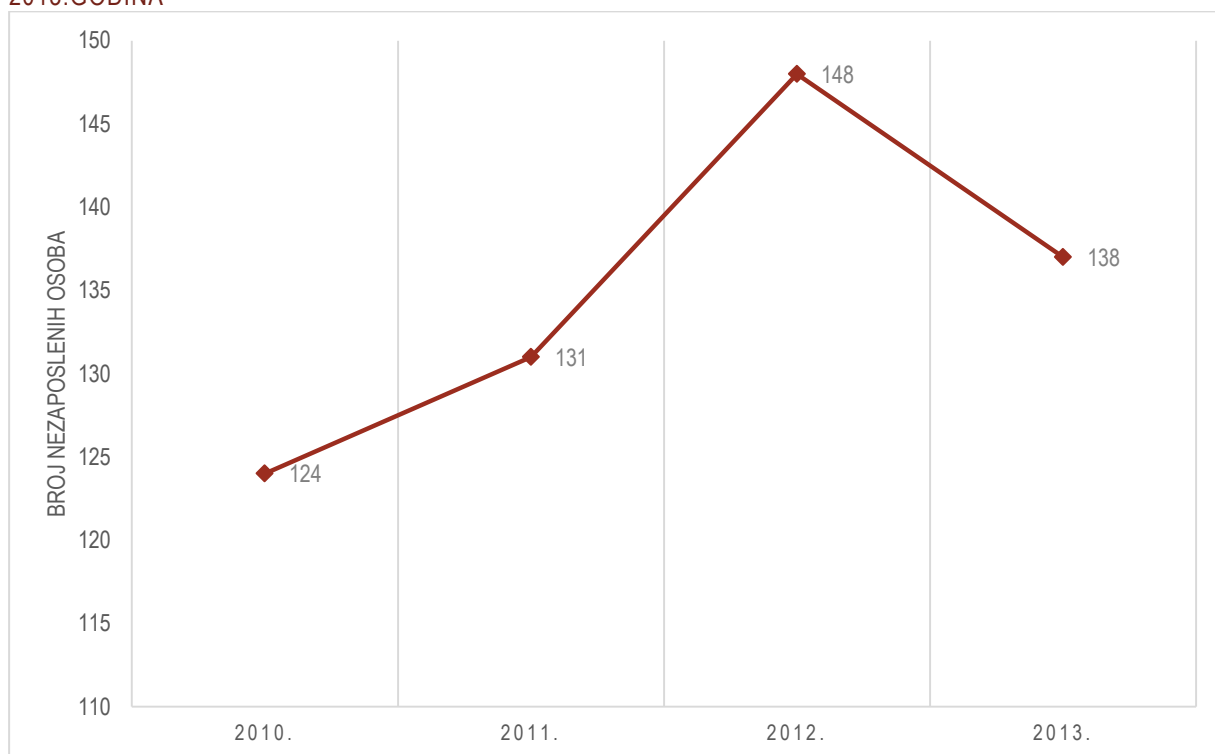
Izvor: HZMO, HZZ PU Krapina, Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Nezaposlenost

Kretanje nezaposlenosti u općini Kumrovec u posljednje 4 godine (2010 . - 2013. godina) prati trendove većine ruralnih područja Krapinsko-zagorske županije. Stopa nezaposlenosti od 34% u 2013. godini veća je od stope nezaposlenosti u preostale 23 jedinice lokalne samouprave te se općina Kumrovec nalazi na 9 mjestu po visini stope nezaposlenosti u Krapinsko-zagorskoj županiji. Višu stopu nezaposlenosti imaju općine Jesenje, Radoboj, Petrovsko, Mače, Kraljevec na Sutli, Hrašćina, Gornja Stubica te Đumanec. Kao i Općina Kumrovec, to su općine izrazito ruralnih obilježja kod kojih do porasta nezaposlenosti dolazi dijelom zbog utjecaja depopulacije i zbog zatvaranja radnih mjesta u samoj općini. Naime, na smanjenje broja zaposlenih te porast broja nezaposlenih osoba dolazi i zbog utjecaja ekonomskih nestabilnosti u poslovanju, pada obujma poslovanja pojedinih tvrtki ili zatvaranja poslovanja u potpunosti. Kretanje stope nezaposlenosti prati trendove na županijskoj razini, no lokalna nezaposlenost u općini Kumrovec veća je od stope nezaposlenosti na razini cijele županije što u 2013. godini iznosi 20,80%.

Prema Grafikonu 6 vidljiv je trend smanjenje prosječnog broja nezaposlenih osoba u 2013. godini u odnosu na vrhunac u 2012. godini i to za više od 7%. Ova činjenica indikator je da dolazi do polaganog oporavka gospodarstva te pokretanja ekonomskih aktivnosti kako na razini općine tako i na razini cijele Županije.

GRAFIKON 6 KRETANJE PROSJEČNOG BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA U OPĆINI KUMROVEC, 2010. - 2013. GODINA

Izvor: HZZ PU Krapina, Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Korisnici mirovina

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, krajem 2013. godine na području Krapinsko zagorske županije bilo je 33.373 korisnika mirovina. Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika iznosi 1:0,98 što znači da na jednog umirovljenika dolazi manje od jednog osiguranika (zaposlene osobe), dok je odnos broja korisnika mirovina i osiguranika na nacionalnoj razini ipak nešto povoljniji i iznosi 1:1,15 (ožujak 2014.). Za područje Općine Kumrovec taj odnos iznosi 1:0,67 što je znatno ispod nacionalne i županijske razine. Ovakva niska vrijednost samo daje potvrdu ranije iznesenim činjenicama o relativno velikom broju nezaposlenih i malom broju zaposlenih osoba unutar aktivnog stanovništva.

U 2013. godini evidentirano je kako je na području općine Kumrovec bilo ukupno 400 korisnika mirovina. Od 400 evidentiranih korisnika većinu su činile žene (238 ili 59,50%), što je u skladu sa podacima za Krapinsko zagorsku županiju gdje su većinu korisnika mirovina također činile žene (19.450 ili 58,30%). U promatranom vremenskom razdoblju 2010. – 2013. broj korisnika mirovine na području općine Kumrovec kretao se oko 400 osoba. Prema podacima za 2013. godinu prosječna duljina mirovinskog staža korisnika mirovina sa područja općine Kumrovec iznosila je 28 godina, 7 mjeseci i 10 dana što je neznatno manje u odnosu na vrijednost za Krapinsko zagorsku županiju (28 godina, 8 mjeseci i 9 dana). Uspoređujući prosječnu vrijednost mirovinskog staža muškaraca i žena sa područja općine Kumrovec, može se uočiti kako je ona neznatno veća za muškarce (28 godina, 10 mjeseci i 20 dana) u odnosu na žene (28 godina, 5 mjeseci i 4 dana).

Na temelju podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje tokom 2012. godine na području općine Kumrovec evidentirano je ukupno 397 korisnika mirovina. Iz istog izvora može se uočiti da je većina korisnika mirovine (njih

215, tj. 54%) bila u starosnoj ili prijevremenoj starosnoj mirovini. Prema brojnosti slijede invalidske mirovine (94 korisnika) i obiteljske mirovine (88 korisnika). Gledajući iznos mirovina može se uočiti kako su najveće starosne i prijevremene starosne mirovine (iznose 2.041,02 kuna), dok su najmanje obiteljske mirovine (iznose 1.536,29 kuna). Prosječna mirovina (prosjeak starosne, prijevremene starosne, invalidske i obiteljske mirovine) na području općine Kumrovec iznosila je 1.988,90 kuna, što je manje u odnosu na prosječnu mirovinu u Krapinsko zagorskoj županiji.

Prema podacima *Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje* tijekom 2013. godine prosječni iznos mirovine na području općine Kumrovec iznosio je 1.988,90 kuna, što je tek neznatno manje od prosječne mirovine u Krapinsko zagorskoj županiji (2.042,23 kune). Analizirajući iznos mirovina s obzirom na spol, može se uočiti kako muškarci imaju mirovinu koja je prosjeku veća za 400 kuna u odnosu od žene (prosječni iznos mirovine koja je u 2013. bila isplaćena muškarcima bio je 2.229,40 kuna dok je prosječna mirovina žena bila u iznosu od 1.825,20 kuna). Utvrđeno je kako je u promatranom vremenskom razdoblju 2010. – 2013. iznos mirovina na području općine Kumrovec bio relativno stabilan te se kretao oko 1.900 kuna. Detaljan pregled podataka o korisnicima mirovina, prosječnom stažu i prosječnom iznosu mirovine dan je u Tablici 2.

TABLICA 2 PREGLED BROJA KORISNIKA, PROSJEČNOG STAŽA I PROSJEČNOG IZNOSA MIROVINE NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC

GODINA	BROJ KORISNIKA			PROSJEČNI STAŽ (GODINE, MJESECI, DANI)			PROSJEČNI IZNOS MIROVINE (U KUNAMA)		
	UKUPNO	M	Ž	UKUPNO	M	Ž	UKUPNO	M	Ž
2010.	402	169	233	28 00 03	28 05 21	27 08 00	1.892,32	2.068,09	1.764,83
2011.	399	165	234	28 01 22	28 05 20	27 11 04	1.875,44	2.057,29	1.747,22
2012.	397	161	236	28 02 10	28 06 00	28 00 01	1.897,39	2.092,63	1.764,19
2013.	400	162	238	28 07 10	28 10 20	28 05 04	1.988,90	2.229,40	1.825,20

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

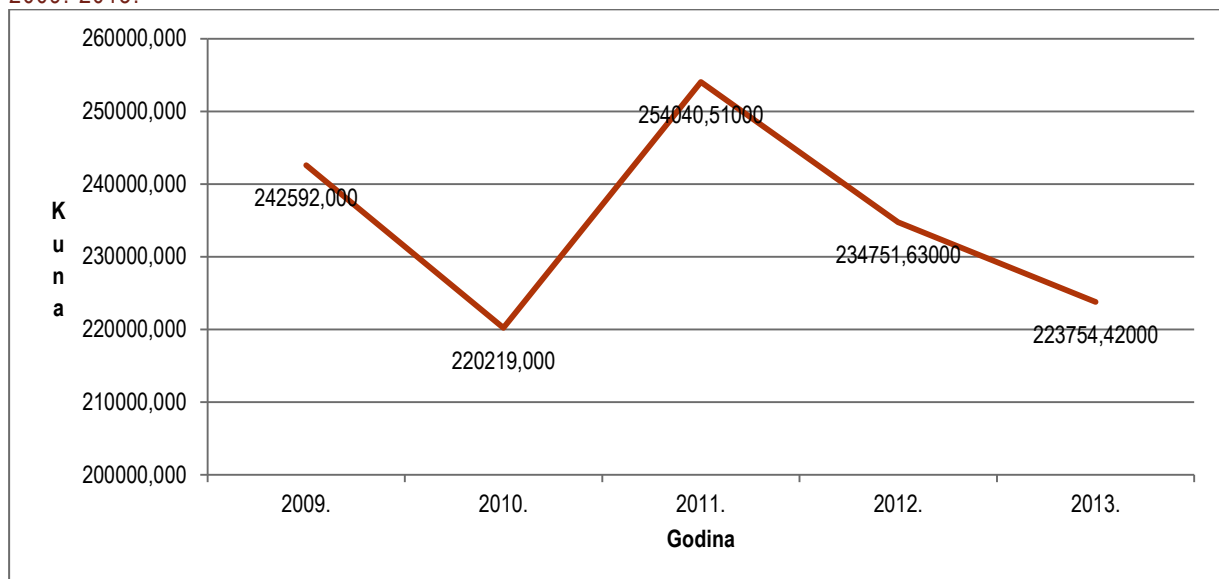
Društvena infrastruktura

Predškolsko obrazovanje

Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN 10/97) regulira područje predškolskog odgoja koji predstavlja djelatnost od posebnog društvenog interesa. Na temelju Članka 1. *Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi*, utvrđeno je kako predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koja se ostvaruje u dječjim vrtićima. Općina Kumrovec je osnivač dječjeg vrtića „*Jaglac*“, u sklopu kojega je organizirana i jaslička grupa. Sam dječji vrtić „*Jaglac*“ nalazi se u Kumrovcu na adresi Antuna Mihanovića 8 u objektu u kojem je smještena Osnovna škola Josipa Broza. Prema podacima iz 2014. godine u dječji vrtić „*Jaglac*“ upisano je 35 korisnika od čega je u jasličku grupu upisano 11-ero djece. Od ukupno 35 polaznika njih 19 su dječaci a 16 djevojčice. Za njih se provodi desetosatni i po potrebi skraćeni program. U sklopu dječjeg vrtića „*Jaglac*“ zaposleno je 8 osoba, pri čemu na stručno osoblje otpada 4 djelatnika dok na pomoćno osoblje otpada 4 djelatnika. Na temelju podataka *Državnog zavoda za statistiku*, dobivenih iz popisa stanovništva provedenog 2011. godine, vidi se kako na području općine Kumrovec u dobnu skupinu 0 – 4 godine spada 71 osoba, odnosno 4% stanovništva sa područja navedene općine. Uzimajući u obzir činjenicu da pored djece iz općine Kumrovec dječji vrtić „*Jaglac*“ pohađaju djeca iz Tuhlja, Zagorskih Sela i Klanjca, može se zaključiti da su trenutni kapaciteti dječjeg vrtića zadovoljavajući. Na temelju proračuna općine Kumrovec utvrđeno je kako je za potrebe predškolskog obrazovanja u 2013. godini utrošeno 223.754,42 kuna što predstavlja smanjenje u odnosu na 2012. godinu kada je utrošeno 234.751,63 kuna. Općenito iznos novčanih sredstava koji se iz proračuna općine Kumrovec izdvajao za potrebe predškolskog obrazovanja u zadnjih pet godina (2009. – 2013.) kretao se u rasponu od 220.000 do 250.000 kuna. Najveći iznos novčanih sredstava za potrebe predškolskog obrazovanja izdvojen je u 2011. godini i iznosio je 254.040,51 kuna, dok je najmanje novčanih sredstava za potrebe predškolskog obrazovanja izdvojeno 2010. godine u iznosu od 220.219,00 kuna Trend koji prati izdatke za predškolsko obrazovanje iz proračuna općine Kumrovec u razdoblju od 2009. do 2013. godine prikazan je na Grafikonu 7.

Planirana ulaganja u dječji vrtić odnositi će se na promjenu stolarije čime će doći do povećanja energetske učinkovitosti i smanjenja svakodnevnih troškova. Pošto se dječji vrtić nalazi u prizemnom dijelu škole, obje ustanove imaju jedno brojilo tekućih troškova. Cilj je omogućiti potrebno tekuće razdvajanje očitovanja troškova potrošene energije čime će se krenuti u daljnje zahvate smanjenja potrošnje energije dječjeg vrtića.

GRAFIKON 7 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE U RAZDOBLJU 2009.-2013.

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Radi provođenja osnovnoškolskog obrazovanja na području Općine Kumrovec djeluje *Osnovna škola Josipa Broza* u Kumrovcu. Sam objekt osnovne škole izgrađen je 1956. godine te se prostire na 3.200m². Unutar objekta osnovne škole nalaze se 4 učionice razredne nastave, 8 višenamjenskih učionica, 2 specijalizirane učionice predmetne nastave te 1 specijalizirana učionica za izvođenje nastave informatike. Prehrana za učenike organizirana je u školskoj kuhinji ukupne površine 61m² u kojoj se dnevno može spremati do 400 porcija hrane. Uz kuhinju postoji i blagovaonica ukupne površine 118m² i kapacitetom od 100 mjesta. U školskoj knjižnici postoji fond od 2700 primjeraka za učenike i 740 primjeraka za učitelje. U sklopu škole postoji i čitaonica koju mogu koristiti učenici i nastavno osoblje. Za potrebe odvijanja nastave iz tjelesnog odgoja koristi se objekt sportske dvorane. Sportska dvorana također je izgrađena 1956. Godine i njezina ukupna površina iznosi 420m². Spomenutu dvoranu potrebno je obnoviti kako bi se nastava tjelesne i zdravstvene kulture kao i sve ostale manifestacije mogle odvijati u adekvatnom i opremljenom prostoru. Škola je opremljena sa 20 računala koja su namijenjena učenicima u sklopu nastave informatike, a dodatna 2 računala nalaze se unutar prostora knjižnice.

U školskoj godini 2013./2014. u Osnovnu školu Josipa Broza bilo je upisano ukupno 142 učenika. Oni su raspoređeni u 9 razrednih odjela i za njih je nastava organizirana u samo jednoj smjeni. Budući da je Osnovna škola Josipa Broza zadužena za provođenje procesa osnovnoškolskog obrazovanja za čitavo područje općine Kumrovec, evidentirano je kako od ukupno 142 upisana učenika njih čak 97 (68%) mora svakodnevno putovati kako bi stigli na nastavu. Za njih je organiziran prijevoz autobusima i kombijima iz okolnih mjesta. U školi je trenutno zaposleno 19 učitelja, 2 stručna suradnika, 2 administrativna radnika, 2 domara, 4 spremačice i 1 kuharica.

Zakon o osnovnom školstvu (NN 69/03) utvrđuje koji se troškovi osnovnog školstva financiraju iz državnog proračuna, a koji iz proračuna gradova i općina koji su preuzeli decentralizirane funkcije u osnovnom školstvu. Istovremeno jedinicama lokalne samouprave daje se mogućnost da utvrde šire javne potrebe u osnovnom školstvu za čiju provedbu moraju osigurati sredstva iz svog proračuna. Općina Kumrovec je u svom proračunu u 2013. godini

za financiranje javnih potreba iznad standarda u školstvu utrošila novčana sredstva u iznosu od 611.992,08 kuna. Tijekom 2013. godine predviđeno je investicijsko ulaganje na zgradi škole u vidu zamjene vanjske stolarije. Ukupna vrijednost investicije iznosi 560.000 kuna pri čemu je Općina Kumrovec u svome proračunu za 2013. godinu osigurala 25.000 kuna dok je preostalih 535.000 kuna osigurano od strane Krapinsko zagorske županije i Fonda za energetska učinkovitost. Na području općine Kumrovec ne dodjeljuju se stipendije za osnovnoškolsko obrazovanje. Zbog dotrajalosti zgrade Osnovne škole potrebna je, osim stolarije, kompletna sanacija krovišta i vanjske ovojnice zgrade. Do sada je projektirano 2/3 površine vanjske ovojnice, a u planu je i dovršetak cijelog projekta nakon čega će se po zatvaranju financijske konstrukcije započeti sa spomenutim radovima. Oprema u učionicama nije adekvatna te je stoga potrebno opremiti učionice novim suvremenim sredstvima i pomagalicama kako bi se poboljšao odgojno-obrazovni proces.

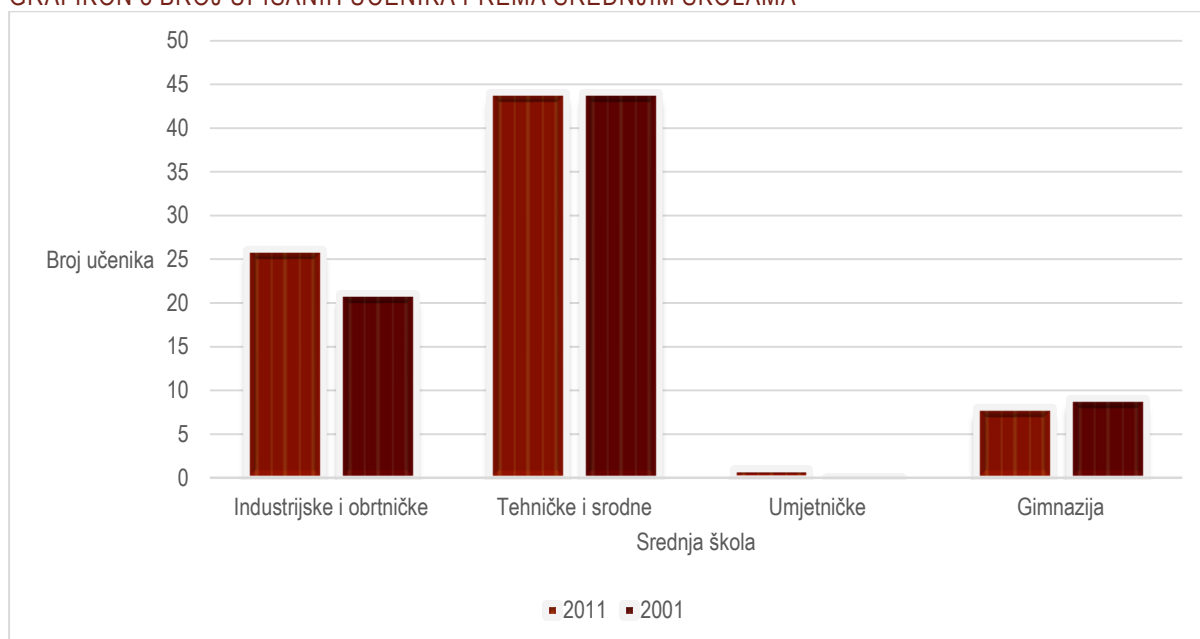
Srednjoškolsko obrazovanje

Na području općine Kumrovec ne postoji niti jedna srednja škola u kojoj se odvija srednjoškolsko obrazovanje. Radi toga učenici sa područja općine Kumrovec prisiljeni su putovati u druge jedinice lokalne samouprave kako bi mogli biti uključeni u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Grad Zabok te općine Oroslavje i Bedekovčina su jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze srednje škole u kojima svoje obrazovanje nastavljaju učenici sa kumrovečkog područja. U Zaboku se nalaze Srednja škola Zabok; Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću te Gimnazija Antuna Gustava Matoša. Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok je strukovna škola koja obrazuje učenike u sektorima umjetnosti (likovne, glazbene), grafičke tehnologije i audiovizualnog oblikovanja (web dizajner; medijski tehničar; grafičar pripreme, dorade i tiska). Gimnazija Antuna Gustava Matoša izvodi tri obrazovna programa u vidu opće, prirodoslovno matematičke i jezične gimnazije. Srednja škola Zabok provodi nastavne programe za zanimanja ekonomista, komercijalista, prodavača, hotelijersko turističkog tehničara, turističko hotelijerskog komercijalista, kuhara i konobara. Srednja škola Bedekovčina osnovana je 1955. godine kao industrijska škola opekarsko keramičke struke. Tijekom godina započinje školovanje učenika raznih obrazovnih programa: tehničari za industriju građevinskih materijala; strojarski tehničari; građevinskih tehničara. Od 1992. godine počinje školovanje medicinskih sestara/tehničara, a nekoliko godina kasnije poljoprivrednih tehničara i fizioterapeutskih tehničara. U Srednjoj školi Oroslavje učenici mogu birati između nekoliko obrazovnih programa: opća gimnazija; računalni tehničar za strojarstvo; automehaničar; strojobravar; tokar; vodoinstalater; plinoinstalater; stolar; frizer; kozmetičar.

Na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku koji su prikupljeni iz popisa stanovništva 2011. godine, evidentirano je kako je sa područja općine Kumrovec u sustav srednjoškolskog obrazovanja uključeno ukupno 79 učenika. Ovaj broj je neznatno veći u odnosu na 2001. godinu kada je u sustav srednjoškolskog obrazovanja bilo uključeno 74 učenika. Zanimljivo je kako se povećao broj muškaraca uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja te je 2011. godine on iznosio 56 (71% od ukupnog broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja), dok je u 2001. godini u sustav srednjoškolskog obrazovanja bilo uključeno 32-oje muškaraca (43%). U vremenskom razdoblju od 2001. do 2011. godine broj učenika koji je upisan u tehničke i srodne škole bio je nepromijenjen (44 učenika). U istom razdoblju primjetan je porast broja učenika koji su upisani u industrijske i

obrtničke škole (21 učenik u 2001., te 26 učenika u 2011. godini), te blagi pad broja učenika koji su upisani u gimnazije (9 učenika u 2001., te 8 učenika u 2011. godini). Detaljan prikaz broja učenika upisan u pojedinu vrstu srednje škole dan je na Grafikonu 8.

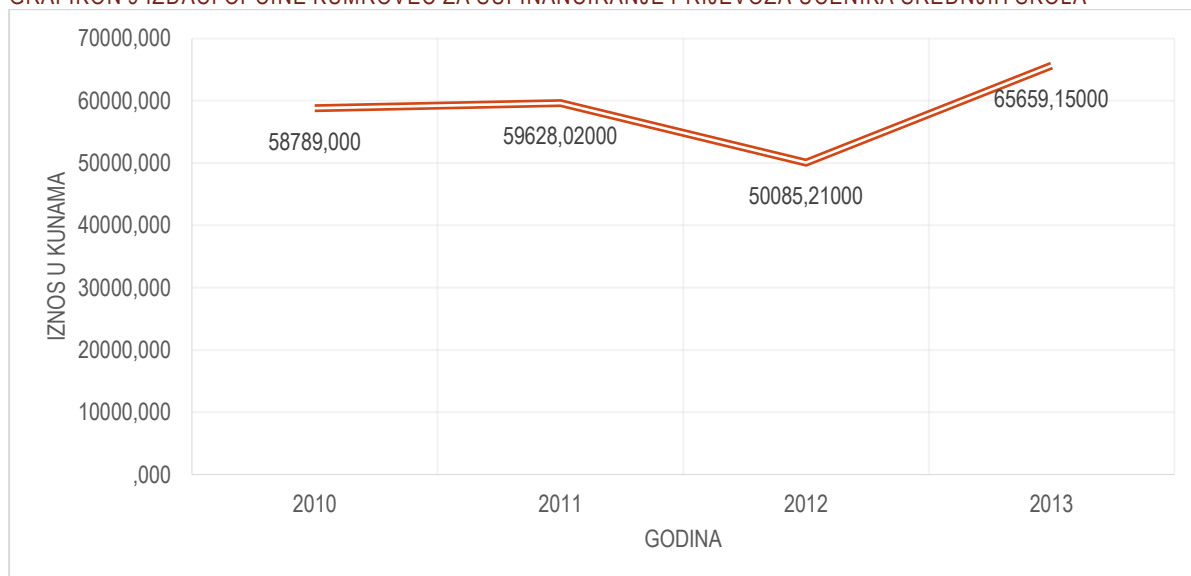
GRAFIKON 8 BROJ UPISANIH UČENIKA PREMA SREDNJIM ŠKOLAMA

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Valja istaknuti kako na se na području općine Kumrovec ne dodjeljuju stipendije učenicima srednjih škola, nego Općina izdvaja novčana sredstva radi sufinanciranja troškova prijevoza učenika na području Krapinsko zagorske županije. Radi financiranja ove namjene Općina Kumrovec je u svojem proračunu tijekom 2013. godine izdvojila 65.659,15 kuna što je povećanje u odnosu na 2012. godinu kada je iz proračuna izdvojeno 50.085,21 kuna. Podaci o iznosu novčanih sredstava koji je iz proračuna Općine Kumrovec izdvojen za sufinanciranje troškova prijevoza učenika srednjih škola dan je na Grafikonu 9.

GRAFIKON 9 IZDACI OPĆINE KUMROVEC ZA SUFINANCIRANJE PRIJEVOZA UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Na području Općine Kumrovec postoji mogućnost i potreba za formiranjem Područnog odjela Osnovne glazbene škole u suradnji sa Gradom Pregradom. Spomenuta škola pokrivala bi cijelo područje bivše katastarske općine Klanjec.

Visoko obrazovanje

Visoko obrazovanje na području Krapinsko zagorske županije provodi se u gradovima Krapini, Zaboku i Pregradi. U Krapini djeluje Veleučilište Hrvatsko zagorje Krapina koje izvodi tri studijska programa (informatika, prometna logistika i operativni menadžment). Studiji u Pregradi i Zaboku organizirani su kao dislocirani odjeli visokih učilišta iz drugih županija. U Pregradi se izvodi dislocirani studij „Fizioterapije“ Veleučilišta Lavoslava Ružičke iz Vukovara te dislocirani studij „Sestrinstva“ Medicinskog fakulteta u Osijeku. U Zaboku djeluju dislocirani studij Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu iz Opatije te dislocirani studij Fakulteta organizacije i informatike iz Varaždina. Na temelju podataka dobivenih iz popisa stanovništva provedenog 2011. godine evidentirano je kako su sa područja općine Kumrovec u sustav visokog obrazovanja uključene 53 osobe, Ovo predstavlja tek neznatno povećanje u odnosu na 2001. godinu kada je u sustav visokog obrazovanja bila uključena 51 osoba. Prema evidenciji *Državnog zavoda za statistiku* visoko obrazovanje odvija se u okviru stručnog i sveučilišnog studija. Od 53 osobe sa područja općine Kumrovec koje su 2011. bile uključene u sustav visokog obrazovanja njih 25 pohađalo je stručni studij dok ih je 28 pohađalo sveučilišni studij. Unutar stručnog studija najviše studenata (23) pohađa stručni studij, dok u okviru sveučilišnog studija najveći broj studenata (13) pohađa preddiplomski i diplomski studij. Detaljni prikaz studenata sa područja općine Kumrovec u 2011. godini dan je u Tablici 3.

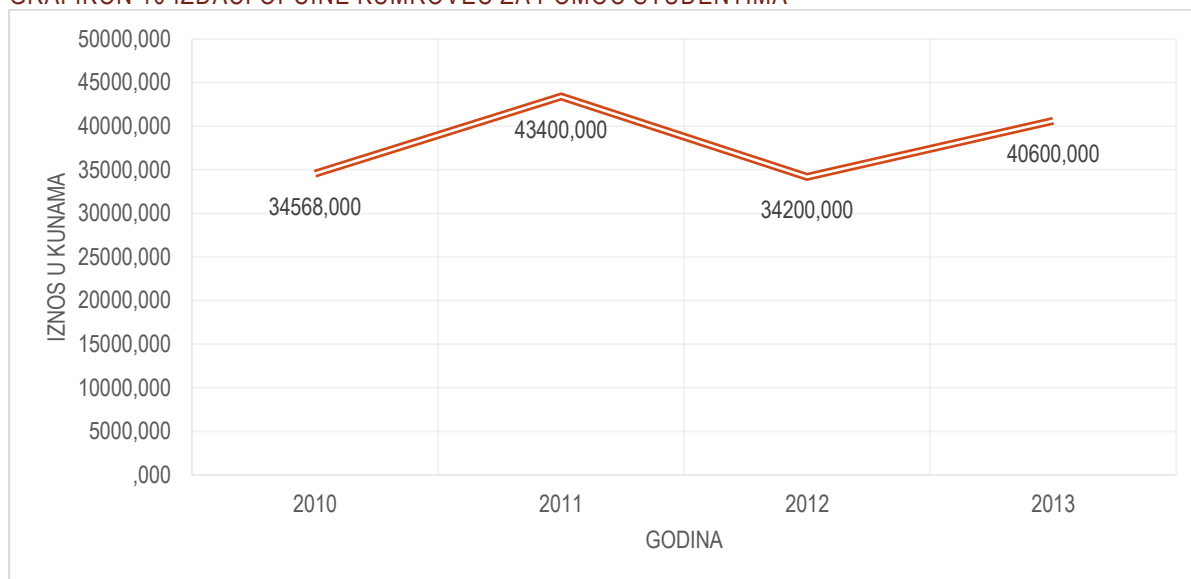
TABLICA 3 BROJ STUDENATA S PODRUČJA OPĆINE KUMROVEC U 2011. GODINI

STRUČNI STUDIJ	Stručni	23
	Specijalistički	2
	UKUPNO	25
SVEUČILIŠNI STUDIJ	Prediplomski	13
	Diplomski, integrirani	13
	Poslijediplomski specijalistički, magistarski	1
	Doktorski	1
	UKUPNO	28

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Radi poticanja visokog obrazovanja općina Kumrovec odobrava stipendiranje svih redovnih studenata. Tijekom 2013. godine odobreno je ukupno 20 studentskih stipendija u iznosu od 200,00 mjesečno. Stipendije se dodjeljuju tokom cijele godine i pravo na njih imaju svi studenti koji podnesu zahtjev i prilože dokaz da nisu zaposleni te koji ne dobivaju punu stipendiju po nekoj drugoj osnovi. Radi poticanja visokog obrazovanja Općina Kumrovec je tijekom 2013. godine iz svoga proračuna izdvojila 40.600 kuna, što predstavlja porast u odnosu na 2012. godinu kada je izdvojeno 34.200 kuna. Grafički prikaz o iznosu novčanih sredstava koja je općina Kumrovec tijekom razdoblja 2010. – 2013. izdvajala za pomoć studentima dan je na Grafikonu 10.

GRAFIKON 10 IZDACI OPĆINE KUMROVEC ZA POMOĆ STUDENTIMA

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Kultura

Tijekom svoje dugogodišnje povijesti Kumrovec je oduvijek bio mjesto na kojem se poticao razvoj kulture. U ranijim razmatranjima već su nabrojana najvažnija materijalna kulturna dobra na području općine Kumrovec: etnološki muzej *Staro selo Kumrovec*, rodna kuća Josipa Broza Tita, spomenik „*Lijepoj našoj*“, kurija Razvor, crkva Majke Božje Snježne. Osim navedenih materijalnih kulturnih dobara postoji i mnoštvo nematerijalne kulturne baštine: Trikraljski zvezdari, proslava Fašnika, Zagorska svadba, obilježavanje Noći muzeja, Zeleni Juraj, Susret na mostu, Dan mladosti, Dani jabuka, Advent u Kumrovcu, Božićno novogodišnji koncert u Kumrovcu.

Blagdan *Sveta tri kralja* tradicionalno se obilježava uz prisustvo Trikraljskih zvezdara. Radi se o oživljavanju stare tradicije pri čemu grupe „Zvezdara“ iz Hrvatske i Slovenije od sumraka do kasno u noć idu od kuće do kuće i pjevaju pjesme u slavu rođenja Isusa Krista noseći zvijezdu.

Svake godine povodom proslave Fašnika organizira se tradicionalna fašnička povorka. Sam događaj zajednički organiziraju turističke zajednice Kumrovca, Klanjca i Tuhlja.

Kulturno turistička manifestacija *Zagorska svadba* osmišljena je kako bi se sačuvali i prezentirali tradicijski svadbeni običaji i folklorni izričaj Hrvatskog zagorja. Svadbena svečanost odvija se u skladu sa starim običajima koji prikazuju: prošnju mladenke, zaruke, mačkure, jutarnjicu i svadbenu veselje uz narodna jela koje slijedi nakon zaruka. Posjećenost i zainteresiranost za navedenu manifestaciju je iz godine u godinu sve veća.

U obilježavanje manifestacije „*Noć muzeja 2014.*“ bio je uključen i muzej „*Staro selo*“ u Kumrovcu. Posjetitelji su mogli razgledati izložbu „*Nepoznati pokloni*“ i po prvi puta vidjeti poklone koje je Josip Broz kao predsjednik države dobivao u različitim prigodama.

Povodom obilježavanja početka proljeća na prostoru sjeverozapadne Hrvatske tradicionalno se slavi blagdan sv. *Jurja*. Ovaj blagdan prepoznatljiv je po prolasku *Zelenog Jure* i *Jurjaša* kroz sela, pjevanju jurjevskih pjesama, paljenju jurjevskog krijesa te pripremanju pastirskog jela cvrtja. Na prostoru muzeja „*Staro selo*“ u Kumrovcu u

izvedbi udruge „Zipka“ tradicionalno se održava prikaz ovog narodnog običaja. Valja istaknuti kako je kumrovečki „Zeleni Jura“ nematerijalno kulturno dobro pod zaštitom Ministarstva kulture.

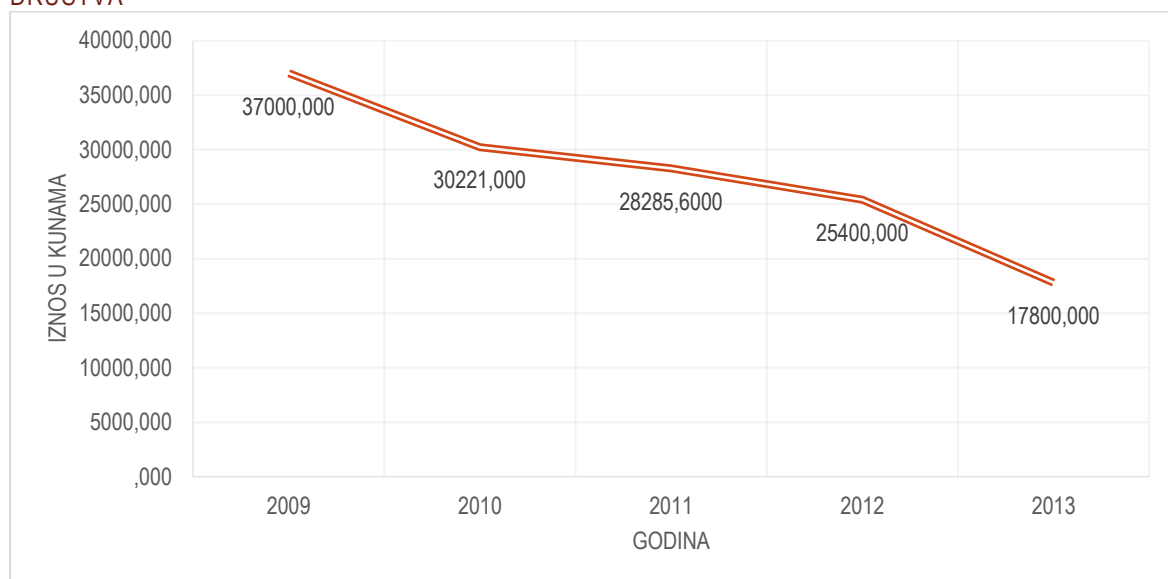
Svake godine u svibnju tradicionalno se održava manifestacija „Susret na mostu“. Radi se o tradicionalnom međunarodnom druženju mještana općina Kumrovec i Bistrica ob Sotli. Uz bogati kulturni program besplatno se nude jela i pića napravljena u Risvici i pod Kunšperkom.

Povodom obilježavanja rođendana Josipa Broza Tita 25. svibnja svake godine se održava manifestacija „Dan mladost“. Manifestacija se održava na prostoru etno sela Kumrovec. Tijekom prijepodneva održava se bogati kulturno umjetnički program, dok se u večernjim satima održavaju koncerti i program za mlade. Ovoj manifestaciji prisustvuje i do 10.000 posjetitelja. Njezinim obilježavanjem potiče se druženje, međusobno zbližnjavanje upoznavanje sa kulturom koja se njeguje na ovim prostorima.

Radi očuvanja kulturne baštine na području općine Kumrovec djeluje udruga „Zipka“. Posebnost navedene udruge je njegovanje svadbenih običaja kumrovečkog kraja obilježenih kroz manifestaciju „Zagorska svadba“. Tijekom dugogodišnjeg djelovanja udruga je pokrenula obilježavanje i drugih običaja vezanih uz tradicionalni način života u kumrovečkom kraju: „Zeleni Jura“; „Belatva“ (čišćenje kukuruza); „Čehatva“ (spremanje perja); „Martinje“. Radi što veće autentičnosti svi nabrojani događaji odvijaju se unutar muzeja „Staro selo“. Danas udruga broji tridesetak članova koji se sastaju jednom tjedno. Upravo je zahvaljujući djelovanju ove udruge entuzijasta došlo do oživljavanja već pomalo zaboravljenih običaja i obogaćenja turističke ponude na području općine Kumrovec. Udruga je bila sudionik na projektu vođen od strane Muzeja Hrvatskog zagorja.

Za poticanje kulture ustrojen je program javnih potreba u kulturi koji se temelji na: Poticanju tradicionalnih kulturnih manifestacija i programa koji su dio kulturnih sadržaja općine Kumrovec i Krapinsko zagorske županije; Poticanju umjetničkih dosega i vrijednosti te interesa građana općine Kumrovec; Stvaranju povoljnih uvjeta za rad postojećih ustanova i udruge; Sufinanciranje gradske knjižnice i čitaonice u Klanjcu. Na temelju podataka dobivenih iz proračuna Općine Kumrovec može se uočiti kako je tijekom 2013. godine za djelovanje kulturno umjetničkih društava utrošeno 17.800,00 kuna. Ovo predstavlja smanjenje u odnosu na 2012. godinu kada je za djelovanje kulturno umjetničkih društava utrošeno 25.400,00 kuna. Općenito, tijekom razdoblja 2009. – 2013. godine kontinuirano se smanjuje iznos novčanih sredstava koja se iz proračuna Općine Kumrovec izdvajaju za djelovanje kulturno umjetničkih društava. Tako je primjerice najveći iznos za djelovanje kulturno umjetničkih društava izdvojen 2009. godine kada je utrošeno 37.000,00 kuna. Radi ilustracije iznos koji je 2013. utrošen na djelovanje kulturno umjetničkih društava (17.800,00 kuna) čini svega 48% sredstava koja su za istu namjenu utrošena u 2009. godini. Grafički prikaz smanjenja izdataka vezanih za djelovanje kulturno umjetničkih društava tijekom razdoblja 2009. – 2013. nalazi se na Grafikonu 11.

GRAFIKON 11 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA DJELOVANJE KULTURNO UMJETNIČKIH DRUŠTVA

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Marginalizirane skupine i socijalna politika

Na području općine Kumrovec postoji nekolicina društvenih skupina koje su na neki način marginalizirane u društvu. Ponajprije se radi o učenicima i studentima, umirovljenicima i socijalno ugroženim kućanstvima. Nepovoljan položaj učenika i studenata očituje se u tome što nastavak njihovog obrazovanja iziskuje određene izdatke. Budući da oni nisu uključeni na tržište rada, te samim time samostalno ne mogu ostvarivati novčane dohotke, nameće se potreba potpomaganja ove društvene skupine. Ovo je istaknuto činjenicom da učenici i studenti sa područja općine Kumrovec moraju nastaviti svoje obrazovanje na području drugih općina ili županija budući da na području općine Kumrovec ne postoje adekvatne institucije. Umirovljenici također spadaju u ugroženu skupinu iz razloga što njihove mirovine često nisu dovoljne za podmirivanje osnovnih životnih potreba. Ranije je utvrđeno kako korisnici mirovina sa područja općine Kumrovec imaju mirovine koje su u prosjeku manje u odnosu na prosječne mirovine u Krapinsko-zagorskoj županiji. Iz toga razloga jasno je kako ovoj društvenoj skupini također treba osigurati različite oblike pomoći kako bi se popravio njihov položaj u društvu. U slučaju socijalno ugroženih obitelji često se radi o mnogočlanim obiteljima kod kojih ne rade roditelji, pa stoga cijela obitelj nema nikakva primanja.

Socijalna osviještenost ogleda se u tome što općina Kumrovec kroz različite programe sufinancira i potpomaže ugrožene društvene skupine. Kroz različite programe prvenstveno se potpomažu djeca, studenti, siromašni te stari i nemoćni. Pojedine udruge sa područja općine Kumrovec, primjerice udruga umirovljenika, također su uključene u područje socijalne skrbi pa tako skrbe za bolesne i najsiromašnije članove. Detaljni prikaz izdataka iz proračuna Općine Kumrovec za 2013. godinu koji se odnose na djelatnost socijalne skrbi dan je u Tablici 4.

TABLICA 4 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA SOCIJALNU SKRB TIJEKOM 2013. GODINE

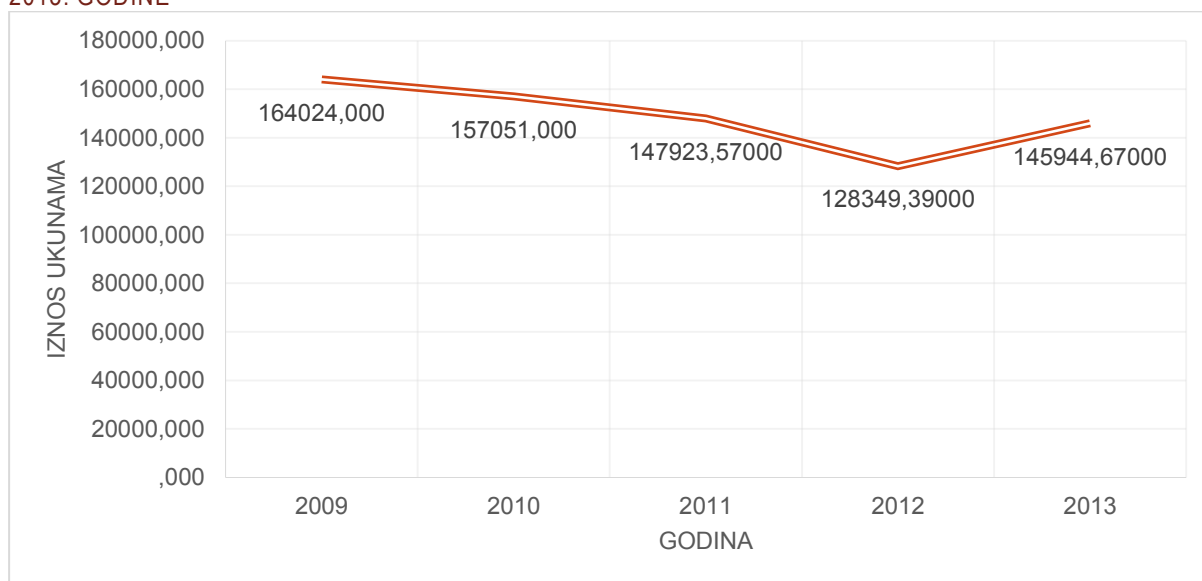
STAVKA	IZNOS U KUNAMA
Sufinanciranje terapije na bazenu	1.498,78
Prehrana u školi za djecu socijalno ugroženih obitelji	10.190,00
Pomoć obiteljima i kućanstvima	5.406,28
Njega i pomoć u kući	6.000,00

Sufinanciranje prijevoza učenicima srednjih škola	65.659,15
Novčane pomoći studentima	40.600,00
Izdaci za troškove stanovanja po Programu	6.590,46
Sufinanciranje djelatnosti Crvenog križa	7.000,00
Tekuća donacija: Udruga umirovljenika	3.000,00
UKUPNO	145.944,67

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija

Na temelju podataka iz Tablice 4 vidi se kako je tijekom 2013. godine za potrebe socijalne skrbi općina Kumrovec ukupno izdvojila 145.944,67 kuna. Ovo predstavlja porast u odnosu na 2012. godinu kada je za potrebe socijalne skrbi ukupno izdvojeno 128.349,39 kuna. Gledajući petogodišnje razdoblje od 2009. do 2013. godine može se uočiti kako je za djelatnost socijalne skrbi najviše sredstava izdvojeno 2009. godine kada je potrošeno 164.024,00 kuna. Nakon toga, svake godine izdvajano je sve manje novčanih sredstava, pa je 2012. godine izdvojeno 128.349,39 kuna (ovo je 78% u odnosu na iznos koji je za istu namjenu utrošen 2009. godine). Do porasta izdataka koji su vezani za djelatnost socijalne skrbi došlo je tek u 2013. godini. Smanjenje izdataka za djelatnost socijalne skrbi može se pripisati utjecaju gospodarske krize. Grafički prikaz kretanja izdataka za djelatnost socijalne skrbi u razdoblju od 2009. do 2013. godine dan je na Grafikonu 12.

GRAFIKON 12 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA DJELATNOST SOCIJALNE SKRBI OD 2009. DO 2013. GODINE

Izvor: Proračun općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Zdravstvo

Od zdravstvenih ustanova koje se nalaze na području općine Kumrovec mogu se izdvojiti ordinacija opće medicine, ordinacija dentalne medicine i poslovnica ljekarne. U slučaju drugih potreba, stanovnici iz općine Kumrovec moraju odlaziti u središta sa razvijenijim sustavom zdravstvenih ustanova. Zbog blizine, većina stanovnika općine Kumrovec odlazi u Zabok koji predstavlja zdravstveno središte Krapinsko zagorske županije. U Zaboku su između ostaloga smješteni opća bolnica, dom zdravlja, brojne specijalističke ambulante i hitna služba.

Opća bolnica u Bračku otvorena je 2008. godine i u njoj je smješteno više specijaliziranih odjela koji stoje na raspolaganju stanovnicima županije: Odjel za kirurgiju; Odjel za ginekologiju i opstetriciju; Odjel za internu medicinu; Odjel za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje; Odjel za neurologiju; Operacijski odjel; Odjel za hitni bolnički prijam; Odjel za pedijatriju; Odjel za radiologiju; Odjel za medicinsku biokemiju; Odjel za transfuzijsku medicinu; Odjel za patologiju i citologiju; Odjel za ljekarničku djelatnost te Odjel za fizikalnu medicinu i medicinsku rehabilitaciju. Smještajni kapacitet bolnice je 249 ležajeva. U Općoj bolnici Zabok zaposleno je 643 djelatnika pri čemu na zdravstveno osoblje otpada 494 djelatnika.

Valja istaknuti da na području susjednog Klanjca djeluje ispostava *Zavoda za javno zdravstvo Krapinsko zagorske županije*. Kao veliku potrebu valja spomenuti logopeda kojeg na području Općine Kumrovec nema, ali za čije je sufinanciranje Općina spremna te se radi na dolasku spomenutog stručnjaka.

Nevladin sektor

Na prostoru općine Kumrovec djeluje više udruga civilnog društva: *Društvo naša djeca*; *KUD Kumrovec*; *Zipka*; Udruga vinogradara *Grozđ*; *Kumrovečka udruga mladih*; *Sportsko društvo Kumrovec*; *DVD Kumrovec*; Udruga branitelja; Udruga umirovljenika.

DVD Kumrovec pravna je osoba osnovana radi promicanja dobrovoljnog vatrogastva i unapređenja zaštite od požara. Društvo je osnovano 1951. godine te danas broji preko 100 članova, među kojima je veliki broj djece i mladeži. Aktivni je činitelj u zaštiti u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara, gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine ugroženih požarom, te u spašavanju ljudi i imovine prilikom prirodnih nepogoda. Samo društvo prema opremljenosti spada među najmodernije opremljena vatrogasna društva u ovom dijelu Krapinsko zagorske županije. Ranije je spomenuto kako je udruga „*Zipka*“ osnovana sa ciljem očuvanja kulturne baštine sa područja općine Kumrovec. Upravo su zahvaljujući djelovanju ove udruge obnovljeni mnogi tradicionalni narodni običaji.

Društvo „*Naša djeca*“ Kumrovec osnovana je 1997. godine te provodi niz aktivnosti vezanih uz djecu. Već nekoliko godina za redom društvo „*Naša djeca*“ u suradnji sa Udrugom branitelja Domovinskog rata Kumrovec – Zagorska Sela organizira doček Djeda Mraza sa podjelom poklona i zajedničkim druženjem.

Kumrovečka udruga mladih (KUM) je neprofitna, volonterska udruga osnovana 2009. godine. Cilj udruge je da se kroz razne radionice, koncerte i izložbe poboljša položaj mladih na području općine Kumrovec.

Sportsko društvo Kumrovec osnovano je 2001. godine te je nadležno za provođenje sportskih aktivnosti na području općine Kumrovec. Društvo tradicionalno održava malonogometni turnir „*Memorijal Boris Mutić*“, turnir u odbojci na pijesku, a velika pažnja se posvećuje radu s djecom.

Udruga vinara, vinogradara i prijatelja dobrog vina *Grozđ* osnovana je 2001. godine. U sklopu svog djelovanja udruga redovito organizira stručna predavanja, edukativne izleta u sva vinorodna područja u Republici Hrvatskoj, interna i županijska natjecanja u ocjenjivanju kvalitete vina, svečana obilježavanja dana vezanih uz vinarstvo (*Vincekovo*, *Bartolovo*, *Martinje*). Danas udruga broji 50-ak članova.

Udruga umirovljenika sa područja općine Kumrovec osnovana je 1998. godine s ciljem: pružanja pomoći članovima u okviru svojih mogućnosti prilikom ostvarivanja prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja; razvijanja kulturno

zabavnih djelatnosti, organiziranja odmora, oporavaka, liječenja, izleta i susreta umirovljenika; pružanja pomoći bolesnim i najsiromašnijim članovima. U sklopu udruge okupljeno je 80-ak članova.

Prikaz novčanih sredstava koja su iz proračuna Općine Kumrovec izdvojena za rad udruga civilnog društva tijekom 2013. godine dan je Tablici 5. Sredstva se spomenutim udrugama dodjeljuju prema provedenim aktivnostima koje provode.

TABLICA 5 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC ZA DJELOVANJE UDRUGA CIVILNOGDRUŠTVA U 2013. GODINI

STAVKA	IZNOS U KUNAMA
Društvo naša djeca	2.000,00
KUD Kumrovec	2.000,00
Zipka	5.000,00
Udruga vinogradara Grozd	2.000,00
Udruga branitelja Domovinskog rata Kumrovec – Zagorska Sela	2.500,00
Ostale udruge u Krapinsko zagorskoj županiji	3.300,00
Kumrovečka udruga mladih	1.000,00
Sportsko društvo Kumrovec	4.000,00
DVD Kumrovec	99.000,00
UKUPNO	120.800,00

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Komunalna i prometna infrastruktura

Područje Krapinsko zagorske županije, pa tako i općine Kumrovec, pripada sjevernom dijelu elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske koji se opskrbljuje električnom energijom iz hidroelektrana dravskog sliva te termoelektranama sa područja Zagreba i Siska. Ukupna duljina vodova na distribucijskom području Krapinsko zagorske županije iznosi 5.129,37 kilometara. Najveći dio Krapinsko zagorske županije kao distributer električnom energijom snabdijeva *Elektra Zabok*. Električnom energijom opskrbljuje preko 66.000 kupaca u 7 gradova i 25 općina. Područje koje obuhvaća *Elektra Zabok* je pretežno brdsko sa slabo naseljenim naseljima koja su raštrkana.

Opskrba plinom na području općine Kumrovec vrši se preko poduzeća *Zelenjak plin d.o.o.* Osim osnovne djelatnosti vezane uz distribuciju i opskrbu prirodnim plinom, poduzeće je registrirano i za ispitivanje plinskih instalacija. Kao distributer prirodnog plina *Zelenjak plin d.o.o.* još je prisutan na području Grada Klanjca te općina Tuhelj, Kumrovec, Zagorska Sela, Kraljevec na Sutli. Manjim dijelom također je pokriveno područje općina Desinić, Veliko Trgvišće i Dubravica. Na distributivnom području koje pokriva poduzeće *Zelenjak plin d.o.o.* izgrađeno je 310 kilometara plinske mreže.

Za opskrbu vodom zaduženo je poduzeće *Zagorski vodovod d.o.o.* Na području Krapinsko zagorske županije vodom je opskrbljeno oko 90.000 stanovnika preko 28.500 priključaka. Ukupna duljina vodovoda na području općine Kumrovec iznosi 45,92 kilometra, pri čemu na magistralni vodovod otpadaju 11,24 kilometra dok na distributivni vodovod otpadaju 34,68 kilometra. Svega 10% stanovništva sa područja općine Kumrovec nije pokriveno vodovodnom mrežom iz razloga što se nalaze na veoma nepristupačnom terenu, te bi bilo izrazito skupo do njih dovesti vodovodnu mrežu. Sama vodovodna mreža je relativno nova i unatrag zadnje 3 godine nisu izvršeni nikakvi radovi radi njezinog proširenja. Voda kojom se opskrbljuje općina Kumrovec dolazi iz crpilišta *Šibice* na području Zaprešića i evidentirano je kako je dobre kvalitete (dobre ukusnosti, stalne temperature i dobro je mineralizirana).

Odlukom Grada Klanjca i Općine Kumrovec utvrđeno je da poduzeće *Zelenjak d.o.o.* upravlja i održava kanalizaciju na području navedenih jedinica lokalne samouprave. Odvodnja otpadnih voda na području općine Kumrovec vrši se putem mreže čija je ukupna duljina 10,00 kilometara i na koju je priključeno 60-ak kućanstava. Pomoću traktora i cisterni zapremnine 5.000 litara vrši se pražnjenje septičkih jama. Pored svega navedenoga, u Kumrovcu se nalazi mehaničko biološki pročistač otpadnih voda. Od većih projekata vezanih za razvoj komunalne infrastrukture valja istaknuti projekt izgradnje odvodnje fekalnih voda u naseljima Ravno Brezje i Risvica. Navedeni projekt nije u potpunosti realiziran te je završetak druge etape prijavljen u Bazu projekata.

Tvrtka *Zelenjak d.o.o.* zadužena je i za odvoz otpada sa područja općine Kumrovec. Odvoz otpada se vrši jednom tjedno dok se krupni otpad odvozi dva puta godišnje u proljetnoj i jesenskoj akciji. Otpad se odlaže na odlagalištu „*Medvedov jarek*“ koje je smješteno u naselju Lučelnica na području Grada Klanjca te ima kapacitet od 37.000m³. Budući da je na ovom odlagalištu odloženo 50.000 m³ otpada, jasno je kako treba reorganizirati odlagalište i pristupiti izradi plana za upravljanje odlagalištem. Prema podacima *Agencije za zaštitu okoliša* na području općine Kumrovec tijekom 2012. godine prikupljeno je 227,4 tona otpada što predstavlja 141,07 kilograma otpada po stanovniku.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom definira obaveze gradova i općina koji su dužni krenuti u odvojeno prikupljanje papira, metala, stakla, plastike, tekstila te problematičnog i glomaznog otpada funkcioniranjem jednog ili

više reciklažnih dvorišta, odnosno uspostavom mobilne jedinice na svom području i postavljanjem odgovarajućeg broja i vrste spremnika za odvojeno prikupljanje nabrojanih vrsta otpada na javnoj površini. Osim podjele kanti građanima, potrebno je osigurati vozila koja će prikupljeni i razvrstani otpad odvojeno prevesti do mjesta za recikliranje. Također je potrebno osigurati kompostanu za biootpad. Sve navedene mjere jedinice lokalne samouprave dužne su precizno navesti u vlastitom *Planu gospodarenja otpadom*. Općina Kumrovec usvojila je *Plan gospodarenja otpadom 2010. godine*.

U sklopu održavanja komunalne infrastrukture na području općine Kumrovec provode se djelatnosti: odvodnje atmosferskih voda; održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina; održavanje javnih površina i groblja; uređenje cvjetnih otoka na javnim površinama; održavanje nerazvrstanih cesta u ljetnim i zimskim uvjetima; održavanje javne rasvjete. Za potrebe održavanja komunalne infrastrukture iz proračuna Općine Kumrovec tijekom 2013. godini izdvojeno je 763.333,88 kuna.

Kroz područje općine Kumrovec prolazi oko 20 kilometra cesta koje se mogu svrstati u kategorije državnih, županijskih ili lokalnih cesta. U kategoriju državne ceste ubraja se cesta *D205* na relaciji G.P. Razvor – Kumrovec – Klanjec – Gubaševo. Ukupna duljina navedene prometnice na području Krapinsko zagorske županije iznosi 24,50 kilometara, dok kroz teritorij općine Kumrovec prolazi 5,93 kilometara. Pod državne ceste svrstana je i cesta na relaciji G.P. Miljana – Plavić - Zagorska Sela – *D205*. U skupinu županijskih cesta svrstane su: *Ž2153* na potezu *D205* – Pristava – Tuhelj; *Ž2241* na relaciji Ravnice Desiničke – Goričnica – Kumrovec. Navedene ceste povezuju općinu Kumrovec sa općinom Zagorska Sela, općinom Tuhelj (preko županijske ceste *Ž2153*) te sa općinom Desinić (preko županijske ceste *Ž2241*). Unutar kategorije lokalnih cesta mogu se izdvojiti ceste: *L22023* na relaciji *D205* – Dugnjevlec – Prosenik – *Ž2248*; *L22024* na potezu Krapinica – *L22023* – Gornji Kraljevec – *D24*; *L22027* na pravcu Donji Škrnik – Kumrovec. Ove lokalne ceste spajaju: lokalna naselja i zaseoke s Kumrovcem (*L22027*), naselja u dolini Topličice (*L22023*), lokalna naselja s cestom *D205* i općinom Tuhelj. Osim nabrojanih državnih, županijskih i lokalnih cesta postoje i nerazvrstane ceste koje spajaju naselja i zaseoke sa ostalim cestama. Potrebno saniranje tih cesta mora se izvršiti na dionicama: Dunjevlec – Brezje – Razdrto Tuheljsko; Razvor – Sporiši – Kladnik – Blažički; Donji Škrnik – Lončarov put; Kladnik – Žugeci. Iako Općina Kumrovec vodi brigu o sanaciji svih cesta, njihovo stanje nije zadovoljavajuće i svakako bi trebalo posvetiti više pažnje njihovom održavanju.

Jedina željeznička pruga koja prolazi područjem općine Kumrovec izgrađena je na relaciji Savski Marof – Kumrovec – DG – Imeno. Navedena pruga ukupne je duljine 38,55 kilometara pri čemu kroz područje općine Kumrovec prolazi 4,84 kilometara pruge. Na području općine nalazi se željeznička postaja Zelenjak i kolodvor Kumrovec. Veći dio pruge Savski Marof – Kumrovec je zatvoren za promet od 2000. godine. Moguće ponovno otvaranje pruge biti će moguće ukidanjem Schengenskog režima te dogovora obiju strana oko samog prometovanja vlakova spomenutom trasom. Pruga potencijalno može biti iskorištena u industrijske i turističke svrhe.

Budući da se općina Kumrovec nalazi na samoj granici Republike Hrvatske i Republike Slovenije na njezinom području nalaze se dva granična prijelaza. U mjestu Razvor nalazi se stalni međunarodni granični cestovni prijelaz 2. kategorije, koji ga povezuje sa mjestom Bistrica ob Sutli u Sloveniji. U Kumrovcu se nalazi stalni međudržavni granični željeznički prijelaz 1. kategorije koji ga povezuje sa mjestom Imeno u Sloveniji.

Obnovljivi izvori energije

Krapinsko zagorska županija provodi projekt „*Poticanja mjera energetske učinkovitosti na stambenim objektima fizičkih osoba u Krapinsko zagorskoj županiji*“. Njime se subvencionira ugradnja/promjena vanjske stolarije te izgradnja/sanacija toplinske izolacije vanjske ovojnice u kućanstvima na području županije. Pored toga, Krapinsko zagorska županija također sufinancira korištenje obnovljivih izvora energije (solarni kolektorski sustavi, fotonaponski otočni sustavi, kotlovi na pelete, pirolitički kotlovi, dizalica topline) kod fizičkih osoba.

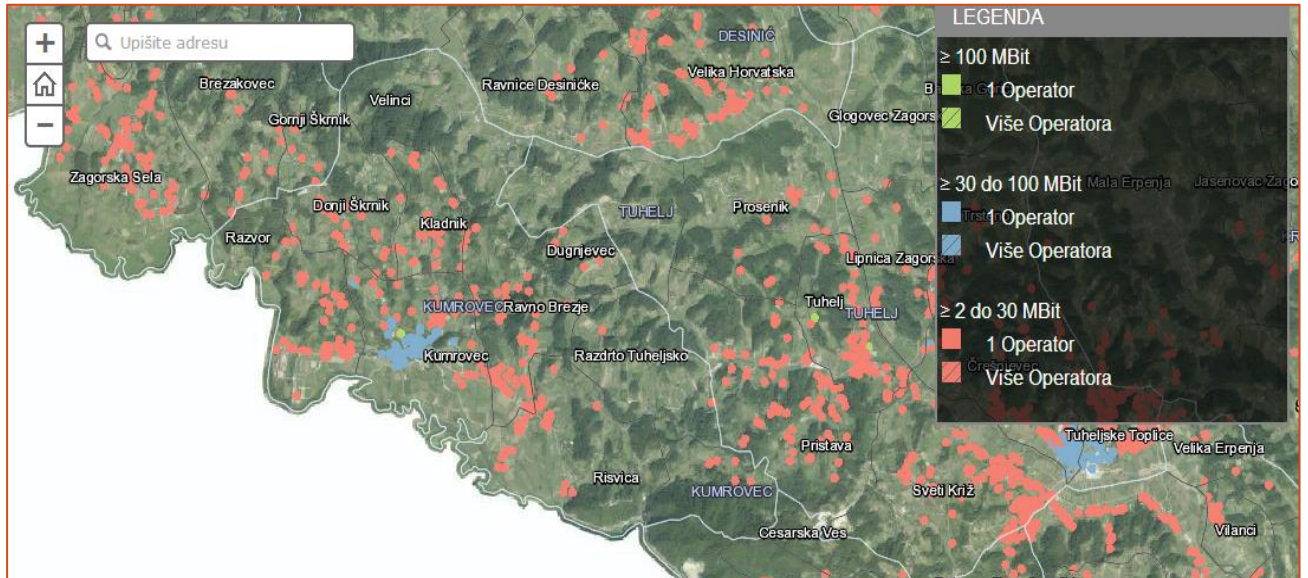
U sklopu projekta kojim se povećava energetska učinkovitost osnovnih škola u Krapinsko zagorskoj županiji obuhvaćena je i Osnovna škola Josipa Broza u Kumrovcu. Zbog velikog gubitka energije kroz prozore pristupiti će se zamjeni vanjske stolarije na građevini škole. Uklanjanjem postojeće dotrajale stolarije i njezinom zamjenom sa novom ostvariti će se uštede od 16% i osigurati željena estetika zgrade. Ukupna vrijednost investicije procijenjena je na 160.417,67 eura.

Telekomunikacije

Radi podizanja kvalitete života te sigurnosnih razloga važno je u ruralnim područjima osigurati dobru povezanost telekomunikacijskim sustavom elektroničke komunikacije. U blizini naselja Risvica uz najvišu kotu izgrađen je samostojeći antenski stup, te se u budućnosti na području općine ne planira izgradnja novih samostojećih antenskih stupova. Na temelju odredbi *Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2015. godine*, od izuzetne je važnosti uvođenje širokopojasnih usluga kako bi se potaknuo gospodarski razvoj i stvaranje društva znanja u Republici Hrvatskoj. Razvoj brzih i ultrabrzih pristupnih mreža ima revolucionarni učinak budući da usluge konvergiraju prema digitalnom svijetu i univerzalno su dostupne na bilo kojem uređaju. Prema podacima *Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti* (HAKOM) u prvom kvartalu 2014. godine na području Krapinsko zagorske županije postojalo je 20.233 širokopojasnih priključaka. Ovo predstavlja svega 2% od ukupnog broja širokopojasnih priključaka u Republici Hrvatskoj (932.619 priključaka). Prema podacima HAKOM-a o gustoći širokopojasnih priključaka za isto razdoblje, evidentirano je kako vrijednost ovog pokazatelja za područje Krapinsko zagorske županije iznosi 15,23%. Prosječna vrijednost ovog pokazatelja za čitavo područje Republike Hrvatske iznosi 21,77%, te je jasno kako se Krapinsko zagorska županija nalazi ispod državnog prosjeka. Da je Krapinsko zagorska županija pri začetku na temelju ovog pokazatelja dovoljno govori podatak da svega 2 županije imaju niže vrijednosti gustoće širokopojasnih priključaka. Prikaz dostupnosti širokopojasnog pristupa na području općine Kumrovec dan je na Grafikonu 13.

Također, na području Općine u planu je puštanje u rad Hotspot usluge koja omogućuje korisnicima uređaja sa mogućnošću spajanja na bežične mreže (WiFi - mobiteli, laptopi, računala i sl.) besplatno korištenje interneta kad se nalaze u doseg u odašiljača.

SLIKA 1 DOSTUPNOST ŠIROKOPOJASNIH PRIKLJUČAKA NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC

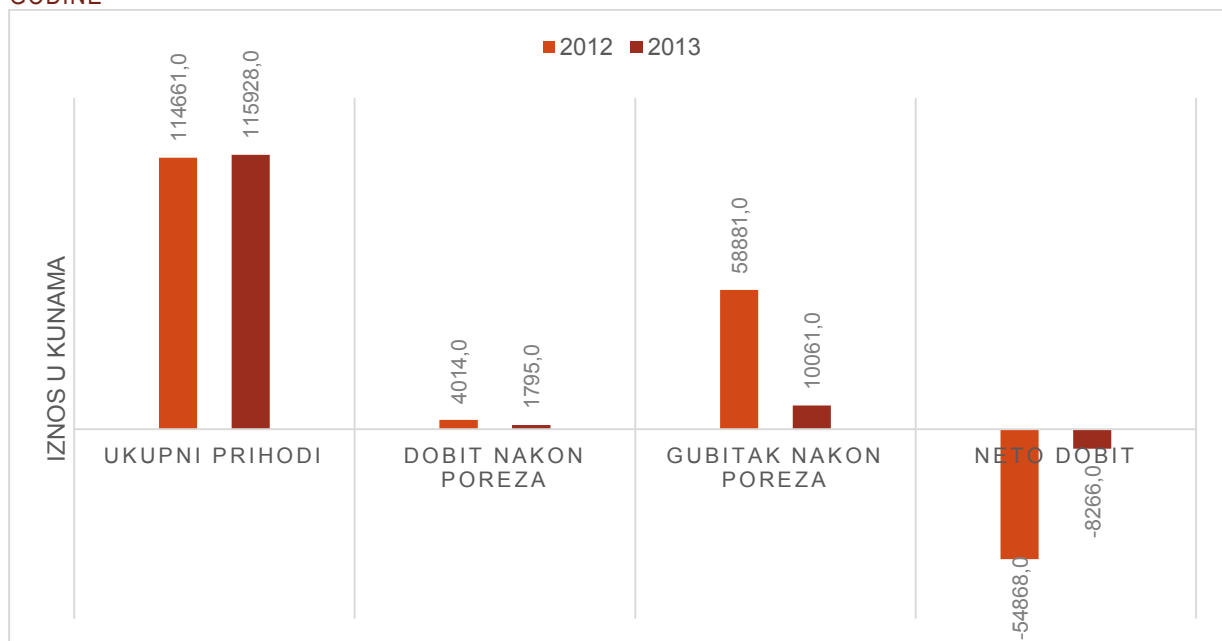
Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti

Lokalno gospodarstvo

Poduzetništvo i obrti

Prema podacima *Financijske agencije* za 2013. godinu na području općine Kumrovec poslovalo je ukupno 22 poduzetnika koji su zapošljavali 177 djelatnika. Ovo predstavlja porast u odnosu na 2012. godinu kada je evidentiran 21 poduzetnik koji je zapošljavao 153 djelatnika. U skladu sa klasifikacijom obrtnika s obzirom na utvrđene pokazatelje (iznos ukupne aktive, iznos prihoda i prosječan broj radnika tijekom poslovne godine) svi poduzetnici sa područja općine Kumrovec spadaju u kategoriju malih poduzetnika. Primjetan je i porast ukupnih prihoda koje su ostvarili poduzetnici (sa 114.661 kuna u 2012. godini na 115.928 kuna u 2013. godini), te je došlo do pozitivnih kretanja u prosječnoj neto dobiti poduzetnika (prosječna neto dobit u 2012. godini iznosila je -54.868 kuna dok je u 2013. godini iznosila -8.266 kuna). Rangirajući jedinice lokalne samouprave s obzirom na navedene pokazatelje, evidentirano je kako je u 2013. godini općina Kumrovec prema broju poduzetnika zauzimala 348 mjesto, prema broju zaposlenih 276 mjesto, prema ukupnim prihodima 230 mjesto, prema dobiti razdoblja 347 mjesto, prema gubitku razdoblja 138 mjesto te prema neto dobiti 487 mjesto u Republici Hrvatskoj. Gledajući broj poduzetnika, broj zaposlenih, ukupne prihode te dobit razdoblja uočeno je kako je općina Kumrovec bolja od općina Bludničina, Hrašćina, Jesenje, Mače, Mihovljan, Novi Golubovec, Zagorska Sela. S druge strane, gledajući neto dobit poduzetnika, općina Kumrovec je rangirana znatno lošije (487 mjesto) od svih navedenih općina. Razlog tome svakako leži u činjenici da poduzetnici u svim navedenim općinama ostvaruju znatno niže gubitke u odnosu na Kumrovec (visoko 138 mjesto). S obzirom na pokazatelj neto dobiti, u odnosu na općinu Kumrovec, gore rezultate ostvaruju samo općina Bedekovčina (502 mjesto), općina Krapinske Toplice (493 mjesto), općina Sveti Križ Začretje (495 mjesto) te općina Veliko Trgovišće (499 mjesto). Grafički prikaz poslovanja poduzetnika sa područja općine Kumrovec tijekom 2012. i 2013. godine dan je na Grafikonu 13.

GRAFIKON 13 POSLOVANJE PODUZETNIKA SA PODRUČJA OPĆINE KUMROVEC TIJEKOM 2012. I 2013. GODINE

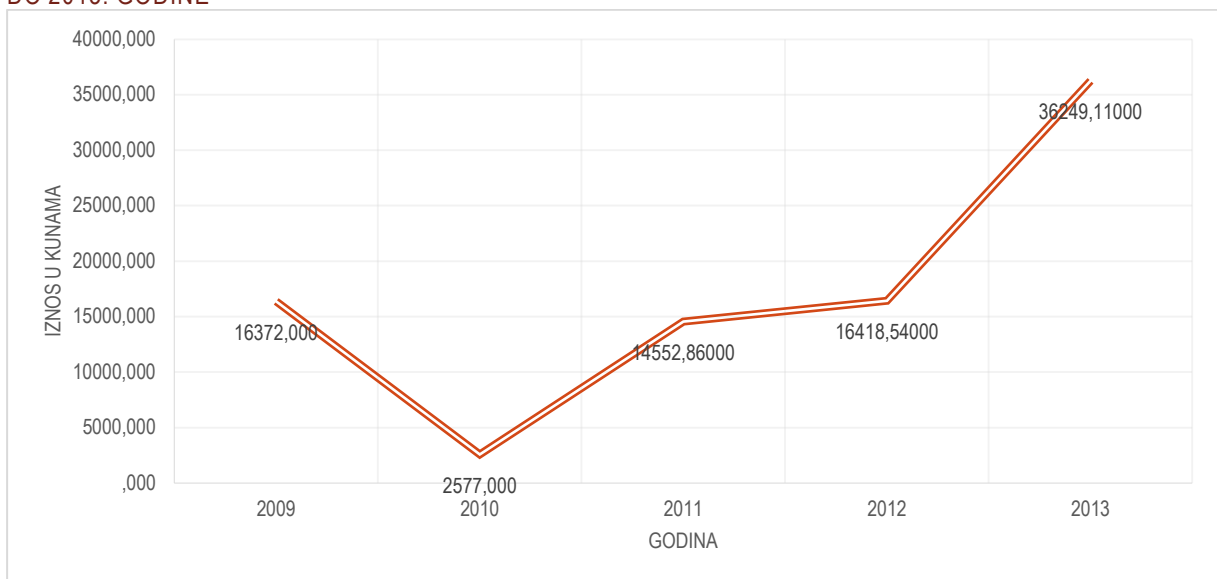

Izvor: Financijska agencija; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Od poslovnih subjekata sa područja općine Kumrovec mogu se izdvojiti: Alba profil d.o.o., Duni, Mehurček, Risel d.o.o., Štefan d.o.o., Telmas, Tisak-dada d.o.o. Navedeni subjekti bave se djelatnostima poput proizvodnje i prerade metala te električnih uređaja. Obzirom na zastupljenost tvrtki prema djelatnostima, od ukupno 17 tvrtki koje posluju na području općine, 29% tvrtki registrirano je u području prerađivačke djelatnosti. Isti postotak zastupljen je u djelatnosti trgovine na veliko i malo. Metaloprerađivački sektor tradicionalno je zastupljen na području općine Kumrovec te predstavlja, uz turizam, osnovu daljnjeg razvoja, pogotovo u poslovnoj zoni.

Općina Kumrovec aktivno je uključena u poticanje razvoja poduzetništva te svake godine iz svoga proračuna izdvaja novčana sredstva u tu svrhu. Od mjera koje se koriste u svrhu razvoja poduzetništva svakako treba izdvojiti subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite. Iz proračuna Općine Kumrovec tijekom 2013. godine izdvojeno je 36.249,11 kuna radi subvencija u poduzetništvu što je povećanje od 120% u odnosu na 2012. godinu kada je za istu namjenu izdvojeno 16.418,54 kuna. Počevši od 2010. godine Općina Kumrovec iz godine u godinu iz svoga proračuna izdvaja sve više novčanih sredstava radi subvencija u poduzetništvu. Prikaz izdataka za subvencije u poduzetništvu na području Kumrovca u razdoblju od 2009. do 2013. godine dan je na Grafikonu 15

GRAFIKON 14 SUBVENCIJE U PODUZETNIŠTVU NA PODRUČJU OPĆINE KUMROVEC U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Prema podacima objavljenim od strane Hrvatske obrtničke komore na dan 31.5.2014. godine u Kumrovcu je evidentirano 34 obrtnika. Ovo predstavlja smanjenje u odnosu na ranije godine budući da je u 2013. godini evidentiran 41 obrtnik, u 2012. godini 42 obrtnika te u 2011. godini 46 obrtnika. Najviše obrtnika (14) bavilo se pružanjem raznih usluga poput auto struke, savjetodavne usluge, informatičke usluge, soboslikarstva, cvjećarstva i drugih usluga. Prema brojnosti ih slijede obrtnici koji su se bavili prijevozom (7), trgovinom (4), ugostiteljstvom (4), građevinarstvom (3) te proizvodnjom i obradom metala (2). Na temelju navedenih podataka vidljivo je kako se malo kumrovečkih obrtnika bavi gospodarskim djelatnostima koje spadaju u sekundarni sektor (industrija, građevinarstvo) dok se više obrtnika bavi djelatnostima koje spadaju u tercijarni sektor (trgovina, prijevoz, ugostiteljstvo te pružanje

usluga). Ovo je u skladu sa suvremenim trendovima kod kojih je zamjetno napuštanje industrijske proizvodnje i preorijentacija na uslužne djelatnosti.

Poslovna infrastruktura

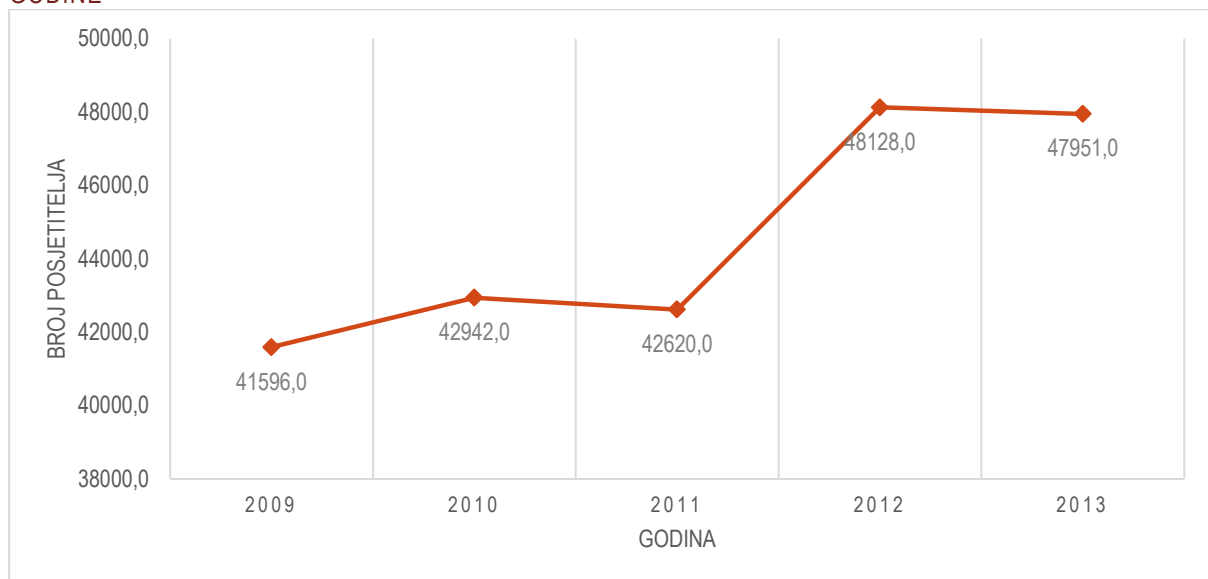
Na području općine Kumrovec nalazi se gospodarska i poslovna zona u Razvoru. Ista se nalazi neposredno uz državnu cestu *D205*, sa njezine istočne i zapadne strane. Njezino područje je sa sjeverne strane omeđeno spomenutom državnom cestom *D205*, sa zapadne strane željezničkom prugom *L102* (Savski Marof – Kumrovec GP) te sa južne strane rijekom Sutlom. Teren na kojem se nalazi poslovna zona je ravan te ne predstavlja nikakve prepreke za njezin daljnji razvoj. Ukupna površina gospodarske zone iznosi 23,90 ha, pri čemu je trenutno iskorišteno 11,07 ha. Unutar gospodarske zone trenutno je smješteno 6 poduzeća: Štefan d.o.o., Alba – profil d.o.o., Alba – lim d.o.o., Vrelaj d.o.o., Alba grupa d.o.o., Avak d.o.o. Navedena poduzeća, koja su smještena unutar gospodarske zone, zapošljavaju ukupno 43 djelatnika. Prednost poslovne zone u Razvoru je što je dobro prometno povezana budući da se nalazi uz državnu cestu *D205* i da od državne ceste do poslovne zone vodi izgrađena interna cesta. Program razvoja poslovne zone trenutno se nalazi u fazi uređenja prometnih površina i ostale komunalne infrastrukture. Izgradnju poslovne zone u Razvoru od 2001. godine sufinancira Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo iz Programa razvoja poduzetničkih zona. Unutar poslovne zone u budućnosti se mogu smjestiti gospodarske djelatnosti poput komunalne, industrijske, pretežito zanatske, trgovačke i uslužne. Budući da se poslovna zona nalazi relativno blizu većih urbanih centara (50 kilometara od Krapine, 23 kilometara od Zaboka, 48 kilometara od Zagreba) postoje sve pretpostavke za njezin daljnji razvoj kroz poticanje privatnog poduzetništva. Time će se povećati broj zaposlenih i posredno potaknuti razvoj cjelokupnoga područja općine Kumrovec.

Turizam

Turistička ponuda općine Kumrovec temelji se na njezinim prirodnim vrijednostima i kulturnom bogatstvu. Od prirodnih vrijednosti svakako valja istaknuti dolinu *Zelenjak* koja je 1949. godine proglašena posebno zaštićenim područjem u kategoriji rezervata prirodnog predjela park šume i memorijalnog prirodnog spomenika. Rezervatom je obuhvaćeno područje Cesargradske i Risvičke gore sa rijekom Sutlom koja protječe kroz 3 kilometara dugačak klanac. Na potezu od Zelenjaka do Kumrovca, uz obalu rijeke Suttle, nalazi se pješačka i biciklistička staza kojom se može doći sve do Velikog Tabora. Sama rijeka Sutla je rijeka 1. kategorije sa napravljenim kupalištem u Kumrovcu (*vu Ulamovem kotí*), a na njezinim rukavcima i uređenim barama ribolovci održavaju takmičenja.

Glavnu turističku atrakciju na području Kumrovca predstavlja etnološki muzej *Staro selo*. Ovaj muzej na otvorenom sastoji se od očuvanih seoskih kuća sa prijelaza 19. i 20. stoljeća. Na početku muzeja smještena je rodna kuća Josipa Broza Tita, njegov kip izliven u bronci i pučka škola iz 19. stoljeća koju je on polazio. Na temelju podataka dobivenih od strane Muzeja Hrvatskog zagorja tijekom 2013. godine muzej *Staro selo* u Kumrovcu posjetio je 47.951 posjetitelj. Tijekom posljednjih nekoliko godina došlo je do porasta broja posjetitelja ovog muzeja, a ovaj trend je grafički prikazan na Grafikonu 16.

GRAFIKON 15 BROJ POSJETITELJA MUZEJA STARO SELO U KUMROVCU U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE

Izvor: Muzeji Hrvatskog zagorja; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Osim spomenutog muzeja, na području Kumrovca nalaze se i druge znamenitosti koje privlače turiste: spomenik „Lijepa naša“, Kapela Gospe Snježne, kurija grofova Erdodoy u Razvoru. Od događaja koji privlače turiste na područje općine Kumrovec valja istaknuti: *Zelenog Jurja*, *Dan mladosti*, *Zagorsku svadbu*.

Na području općine Kumrovec postoje dva smještajna objekta u vidu *Ville Zelenjak* i hostela *Kumrovec*. *Villa Zelenjak* nalazi se u istoimenoj dolini *Zelenjak* te turistima nudi smještaj u 7 dvokrevetnih soba koje su dobro opremljene (Mini bar, TV, WC, Wi-Fi pristup). Hostel *Kumrovec* nalazi se u središtu Kumrovca te ima smještajni kapacitet od 49 ležaja. Sama zgrada je prije služila kao policijska stanica ali je radi razvoja turizma na području Kumrovca preuređena u hostel.

Kumrovečko područje ima karakterističan izgled koje se povezuje uz Hrvatsko zagorje te izuzetno dobro sačuvane eko-profilacije s primjerenim razbacanim grupacijama gradnji u vidu zagorskih hiža, klijeti, vikendica što predstavlja veliki potencijal za daljnji razvoj kontinentalnog eko turizma. U slikoviti krajobraz bregovitog dijela područja skladno se uklapaju razbacane grupacije ruralnih naseobina te su tako idealne za razvoj seoskog turizma. Pored toga, uspostavljena je vinska cesta koja najvećim dijelom prati postojeće prometnice i nastavno povezuje susjedne općine.

Potencijalni razvoj turizma u Općini Kumrovec krije se i u neiskorištenim termalnim izvorima koji bi se mogli iskoristiti u zdravstveno-turističke svrhe, uređenje kamp-odmorišta na dijelu parkirališta u vlasništvu Općine, nedavno obnovljeni zdenac radosti, turistička promocija i valorizacija prve hrvatske operne pjevačice Sidonije Erdody Rubido rođenoj na području Općine Kumrovec te oživljavanje neiskorištenih infrastrukturnih prostora Političke škole i Spomen doma.

Za promicanje razvoja turizma u općini Kumrovec zadužena je Turistička zajednica Kumrovec. Za njezin rad Općina Kumrovec iz svoga proračuna svake godine izdvaja određeni novčani iznos. Tako je primjerice u 2013. godini za rad turističke zajednice izdvojeno 55.000,00 kuna što predstavlja povećanje u odnosu na 2012. godinu kada je izdvojeno 32.500,00 kuna.

Poljoprivreda

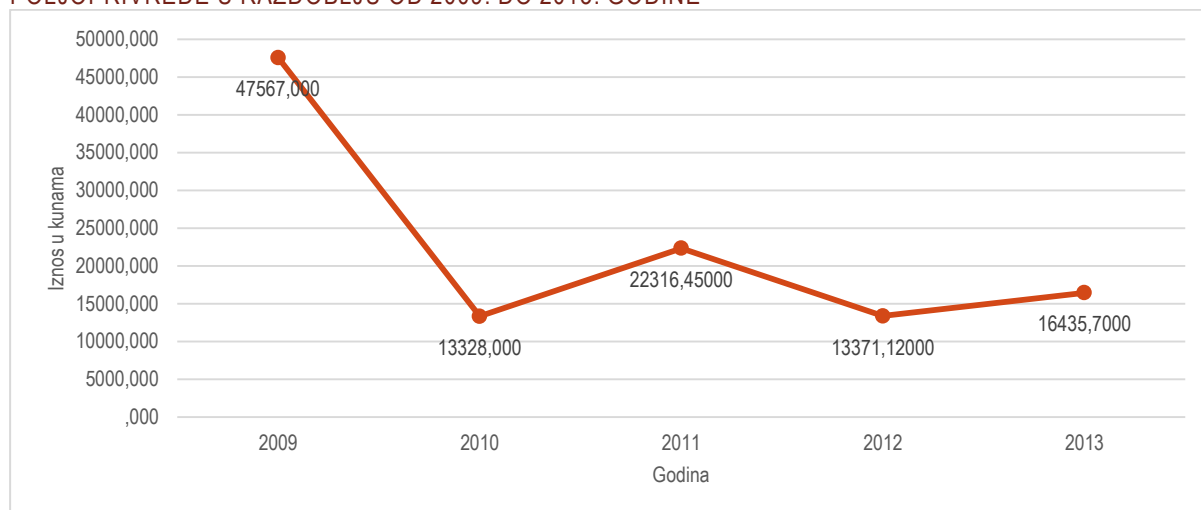
Prema podacima *Državnog zavoda za statistiku* na području koje pokriva općina Kumrovec ukupna površina poljoprivrednog zemljišta iznosi 727,23 ha. Od ukupno raspoložive površine iskorišteno je 459,39 ha ili 63,17%. Poljoprivredna proizvodnja većih razmjera nije prisutna radi geografskih i zemljišno katastarskih razloga. Upravo radi zemljišno katastarskih razloga zemljišne površine su usitnjene i prvenstveno se koriste u funkciji samoopskrbe obiteljskih gospodarstava poljoprivrednim proizvodima. Prosječna veličina poljoprivrednog zemljišta po kućanstvu iznosi 1,2 ha i znatno je ispod prosjeka županijskog, državnog i europskog prosjeka.

Konfiguracija i sastav tla su takvi da ne pogoduju naročito proizvodnji žitarica i povrća, a s druge strane pogoduju voćarstvu i vinogradarstvu. Upravo oranice i vrtovi imaju najveći udio u korištenom poljoprivrednom zemljištu (44,38%) dok vinogradi i voćnjaci zauzimaju svega 6,58% odnosno 4,23% korištenog poljoprivrednog zemljišta. Od poljoprivrednih kultura najveće površine zasijane su žitaricama (77,69%) pri čemu dominantnu ulogu ima kukuruz. Određen interes za korištenjem neobrađenog zemljišta postoji i od strane stanovnika s druge strane granice.

Livade i pašnjaci zauzimaju oko 45% korištenih poljoprivrednih površina i pogodne su za ratarstvo. Od stoke koja se uzgaja ističu se svinje, goveda i perad. Međutim, isto kao i u slučaju ratarstva i kod stočarstva se uzgoj stoke odnosi na vlastite potrebe. Općina Kumrovec subvencionira osjemenjivanje stoke.

Radi poticanja poljoprivrede iz proračuna Općine Kumrovec svake godine se izdvajaju određena novčana sredstva. Ova sredstva su namijenjena ratarstvu i stočarstvu. Tijekom 2013. godine za subvencije u poljoprivredi izdvojeno je 16.435,70 kuna što predstavlja porast u odnosu na 2012. godinu kada je u istu svrhu uloženo 13.371,12 kuna. U razdoblju od 2009. do 2013. godine zamjetno je smanjenje novčanih sredstava koja se izdvajaju radi subvencija u poljoprivredi. Tako su subvencije u poljoprivredi bile najveće u 2009. godini kada je izdvojeno 47.567,00 kuna. Koliko se manje novčanih sredstava izdvaja za subvencije u poljoprivredi najbolje ilustrira podatak da sredstva za tu namjenu u 2013. godini čine svega 35% sredstava koja su izdvojena u 2009. godini. Grafički prikaz kojim su prikazani izdaci za subvencije u poljoprivredi u razdoblju od 2009. do 2013. godine dan je na Grafikonu 16.

GRAFIKON 16 IZDACI IZ PRORAČUNA OPĆINE KUMROVEC NAMIJENJENI SUBVENCIONIRANJU POLJOPRIVREDE U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE

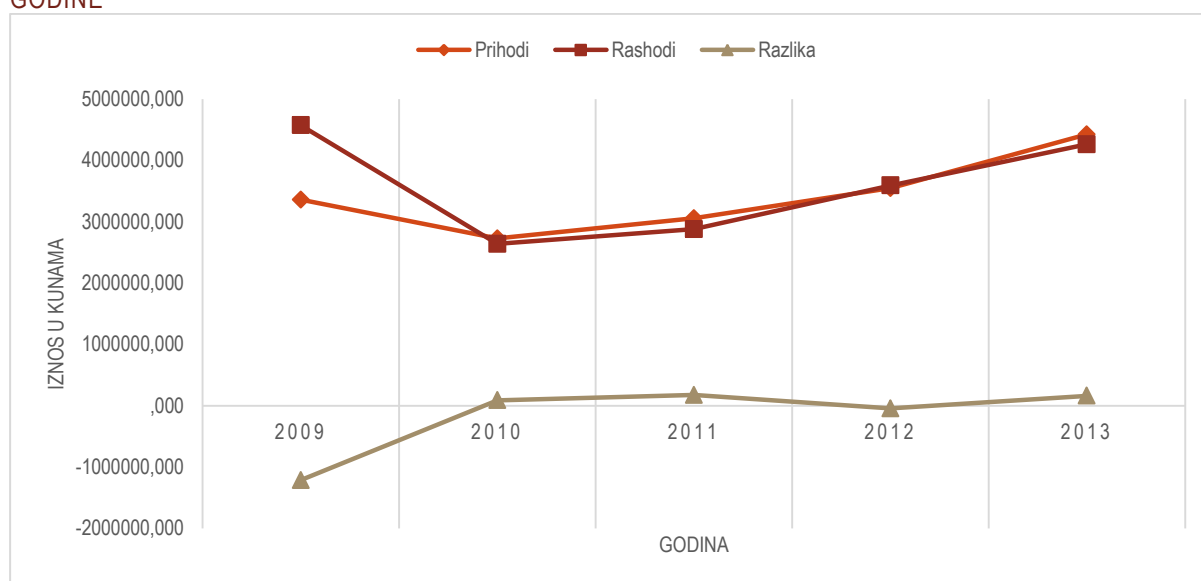

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Analiza kapaciteta lokalne samouprave

Analizom proračuna Općine Kumrovec u razdoblju od 2009. do 2013. godine utvrđeno je kako se prihodi i rashodi povećavaju iz godine u godinu nakon 2010. Naime, vrijednost ovih dviju stavki bila je najniža u 2010. godini kada je njihova vrijednost bila ispod 3.000.000 kuna. Na temelju podataka iz proračuna Općine Kumrovec za 2013. Godinu može se vidjeti da su ukupni prihodi iznosili 4.426.668,51 kuna dok su rashodi iznosili 4.264.341,54 kuna. U promatranom vremenskom razdoblju utvrđeno je kako su rashodi u proračunu bili veći od prihoda tijekom 2009. i 2012. godine. Prikaz kretanja prihoda, rashoda i njihove razlike u razdoblju od 2009. do 2013. godine dan je na Grafikonu 17.

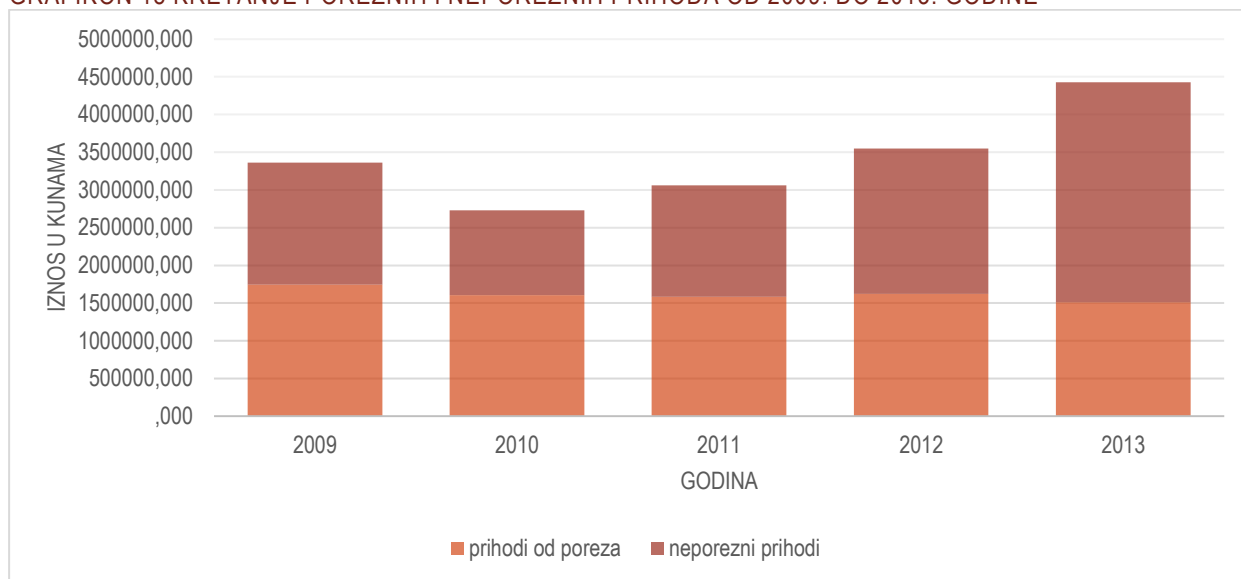
GRAFIKON 17 KRETANJE PRIHODA, RASHODA I NJIHOVE RAZLIKE U RAZDOBLJU OD 2009. DO 2013. GODINE

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Analizom strukture ukupnih prihoda tijekom istog vremenskog razdoblja utvrđeno je kako se smanjuje udio poreznih prihoda dok se istovremeno povećava udio neporeznih prihoda. U kategoriju neporeznih prihoda svrstani su: prihodi od potpora, prihodi od imovine, prihodi po posebnim propisima, prihodi od prodaje nefinancijske imovine, prihodi od financijske imovine i zaduživanja. Gledajući apsolutnu vrijednost prihoda od poreza vidljivo je kako je ona bila najveća u 2009. godini (iznosili su 1.744.536,00 kuna) kada su činili 51,90% ukupnih prihoda, dok je ona bila najmanja u 2013. godini (iznosili su 1.509.589,05 kuna) kada su činili svega 34,10% ukupnih prihoda. Zanimljivo je kako su prihodi od poreza imali najveći relativni udio (58,71%) u ukupnim prihodima u 2010. godini upravo kada je vrijednost ukupnih prihoda bila najmanja. Nekoliko je razloga radi kojih dolazi do smanjenja udjela prihoda od poreza. Prvi je taj što se na području Kumrovca postoji vrlo visoka stopa nezaposlenosti. Drugi je taj što je obrazovna struktura stanovništva relativno nepovoljna. Naime, ranije je rečeno da većina stanovništva ima samo srednjoškolsko obrazovanje što uvjetuje da rade na slabije plaćenim poslovima. Samim time njihov dohodak per capita je nizak pa prihodi od poreza ne mogu biti veliki. Prikaz s kretanjem poreznih i neporeznih prihoda tijekom razdoblja od 2009. do 2013. godine dan je na Grafikonu 18.

GRAFIKON 18 KRETANJE POREZNIH I NEPOREZNIH PRIHODA OD 2009. DO 2013. GODINE

Izvor: Proračun Općine Kumrovec; Obrada: Zagorska razvojna agencija d.o.o.

Promatrajući rashode prema funkcionalnoj klasifikaciji utvrđeno je kako su najveći izdaci u razdoblju od 2009. do 2013. godine zabilježeni na stavci komunalne infrastrukture. Udio rashoda vezanih za stavku komunalne infrastrukture u promatranom razdoblju kretao se u rasponu od 40% do 55% ukupnih rashoda. Uzrok tome je što se na području Kumrovca provodi velik broj kapitalnih projekata vezanih za izgradnju nove komunalne infrastrukture i održavanje postojeće. Ovo je u skladu sa činjenicom da se većina razvojnih projekata koje je prijavila Općina Kumrovec odnosi upravo na navedene djelatnosti.

Druga područja relevantna za razvoj

Općina Kumrovec je temeljem Odluke o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti svrstana u III. skupinu jedinica lokalne samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka Republike Hrvatske. Indeks razvijenosti obuhvaća nekoliko pokazatelja: stopu nezaposlenosti (čiji je udio u ukupnoj vrijednosti indeksa razvijenosti 30%), dohodak po stanovniku (udio od 25%), prihodi proračuna po stanovniku (udio od 15%), opće kretanje stanovništva (udio od 15%) i stopa obrazovanosti (udio od 15%).

Pokazatelj stope nezaposlenosti računa se kao omjer broja nezaposlenih i zbroja svih zaposlenih te nezaposlenih osoba na području pojedine jedinice lokalne/regionalne samouprave. Broj nezaposlenih osoba dobiva se na temelju podataka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o broju registriranih nezaposlenih osoba, dok se broj zaposlenih dobiva na temelju podataka Porezne uprave o broju zaposlenih na razini lokalne/regionalne samouprave tijekom jedne kalendarske godine. Vrijednost pokazatelja stope nezaposlenosti za područje općine Kumrovec u vremenskom razdoblju od 2010. do 2012. godine iznosila je 18,10% što je više u odnosu na stopu nezaposlenosti Krapinsko zagorske županije koja je iznosila 12,90%. Uspoređujući trenutnu vrijednost pokazatelja stope nezaposlenosti (18,10%) sa prijašnjom vrijednošću od 14,30% (2010. godina), vidljivo je pogoršanje situacije što je i detaljnije objašnjeno u prijašnjim poglavljima.

Pokazatelj dohotka po stanovniku predstavlja omjer ukupnog iznosa dohotka kojeg su tijekom jednog poreznog razdoblja (kalendarske godine) ostvarili porezni obveznici, fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području jedinice lokalne/regionalne samouprave. Dohodak od samostalne djelatnosti podrazumijeva dohodak umanjen za propisana umanjena i preneseni gubitak, sukladno Zakonu o porezu na dohodak. Za izračun pokazatelja dohodak po stanovniku koriste se podaci Porezne uprave o isplaćenim dohocima i podaci Državnog zavoda za statistiku o broju stanovnika u jedinici lokalne/regionalne samouprave. Vrijednost pokazatelja dohodak po stanovniku za kumrovečko područje u vremenskom razdoblju od 2010. do 2012. godine iznosi 24.002 kuna što je niže u odnosu na vrijednost ovog pokazatelja za Krapinsko-zagorsku županiju (25.432 kuna). Uspoređujući trenutnu vrijednost pokazatelja dohotka po stanovniku sa prijašnjom vrijednošću od 21.787 kuna (2010. godina), vidljivo je poboljšanje situacije. Ovo se može objasniti činjenicom da dolazi do smanjenja broja stanovnika općine, pa je samim time vrijednost dohotka po stanovniku veća.

Pokazatelj proračunskih prihoda jedinice lokalne/regionalne samouprave po stanovniku predstavljaju omjer ostvarenih prihoda jedinice lokalne/regionalne samouprave umanjenih za propisane slučajeve te broja stanovnika na području jedinice lokalne/regionalne samouprave. Propisani slučajevi uključuju prihode prikupljene od: domaćih i stranih donacija; posebnih ugovora; ostvarenih na temelju dodatnih udjela u porezu na dohodak i pomoći za izravnjanja za financiranje decentraliziranih funkcija; od prireza porezu na dohodak. Za izračun pokazatelja, proračunski prihodi jedinice lokalne/regionalne samouprave po stanovniku koriste se podaci Ministarstva financija o prihodima proračuna jedinice lokalne/regionalne samouprave te podaci Državnog zavoda za statistiku o broju stanovnika na području jedinice lokalne/regionalne samouprave. Prema dostupnim podacima, vrijednost proračunskih prihoda po stanovniku za područje općine Kumrovec je u vremenskom razdoblju od 2010. do 2012. godine iznosila 1.321 kuna što je manje u odnosu na Krapinsko-zagorsku županiju gdje vrijednost ovog pokazatelja

iznosi 1.772 kune. Uspoređujući trenutnu vrijednost pokazatelja proračunskih prihoda jedinice lokalne/regionalne samouprave po stanovniku sa prijašnjom vrijednošću od 1.279 kuna (2010. godina) vidljivo je poboljšanje situacije. Ovo se isto tako može objasniti smanjenjem broja stanovnika u općini, pa samim time dolazi do povećanja proračunskih prihoda jedinice lokalne/regionalne samouprave po stanovniku.

Pokazatelj općeg kretanja stanovništva predstavlja omjer usporedivog broja stanovnika jedinice lokalne/regionalne samouprave tijekom zadnja dva popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj. Vrijednost pokazatelja općeg kretanja stanovništva za područje općine Kumrovec u vremenskom razdoblju od 2001. do 2011. godine iznosi 89,8% prosjeka RH što je manje u odnosu na vrijednost pokazatelja za Krapinsko zagorsku županiju (95% prosjeka RH). Uspoređujući trenutnu vrijednost pokazatelja općeg kretanja stanovništva sa prijašnjom vrijednošću od 97,5 % prosjeka RH (2010. godina) vidljivo je pogoršanje situacije. Ovo je u skladu sa ranije iznesenim činjenicama o starenju i smanjenju stanovništva na području općine.

Posljednji pokazatelj, stope obrazovanosti, izračunava se kao udio stanovništva sa završenom srednjom školom i višom razinom obrazovanosti u skupini stanovništva jedinice lokalne/regionalne samouprave čija je dob između 16 i 65 godina. Kako bi se izračunao ovaj pokazatelj potrebni su podaci Državnog zavoda za statistiku o obrazovnoj strukturi stanovništva Republike Hrvatske te broja stanovnika u dobi između 16 i 65 godina na području jedinice lokalne/regionalne samouprave. Gledajući vrijednost ovog pokazatelja za područje Kumrovca, uočeno je kako ona iznosi 70,43% te da je veća u odnosu na vrijednost za Krapinsko-zagorsku županiju gdje iznosi 69,67%. Uspoređujući trenutnu vrijednost pokazatelja stope obrazovanosti sa prijašnjom vrijednošću od 54,60% (2010. godina), vidljivo je poboljšanje situacije. Ovo se može objasniti činjenicom da je osnovnoškolsko obrazovanje obavezno pa su sva djeca uključena u proces obrazovanja, a istovremeno dolazi do smanjenja broja starijeg neobrazovanog stanovništva radi prirodnog odljeva.

Na temelju vrijednosti svih nabrojanih pokazatelja, izračunato je kako indeks razvijenosti za općinu Kumrovec iznosi 79,07%. Ova vrijednost ga svrstava u 3. skupinu jedinica lokalne samouprave čiji indeksi razvijenosti se kreću u rasponu od 75% do 100%. Na temelju prijašnjeg izračuna vrijednosti indeksa razvijenosti iz 2010. godine, vidljivo je kako je i tada općina Kumrovec spadala u 3. skupinu jedinica lokalne samouprave budući da je imala indeks razvijenosti od 81,15%. Do smanjenja vrijednosti indeksa razvijenosti došlo je ponajprije radi povećanja pokazatelja stope nezaposlenosti koja ima najveći udio u izračunu indeksa razvijenosti. Bitno je napomenuti da status potpomognutog područja imaju jedinice lokalne samouprave čiji indeksi razvijenosti imaju vrijednost manju od 50% prosjeka Republike Hrvatske te koji imaju vrijednosti između 50% i 75% prosjeka Republike Hrvatske.

Općina Kumrovec je tijekom zadnjih nekoliko godina pripremila veliki broj projekata koji se žele sufinancirati iz europskih fondova. Najviše projektnih prijedloga sa područja općine Kumrovec prikupljeno je tijekom 2011. godine. Kao predlagatelj najčešće se pojavljuje sama Općina Kumrovec. Projektni prijedlozi se većinom odnose na daljnji razvoj komunalne i prometne infrastrukture. Pored toga, vidljivo je i nekoliko projektnih prijedloga u kojima zajednički sudjeluju općina Kumrovec i susjedne jedinice lokalne samouprave s ciljem razvoja turizma i komunalne infrastrukture. Premda se radi o projektnim prijedlozima kojima se žele ukloniti uočene slabosti i iskoristiti uočeni potencijali općine Kumrovec, većina njih još nije realizirana.

Međuregionalna i međunarodna suradnja

Općina Kumrovec pobratimljena je sa općinama Fažana, Bistrica ob Sutli (u Sloveniji) i Descartes (u Francuskoj). Upravo su općine Kumrovec i Bistrica ob Sutli partneri u projektu *Heritage in a Modern Way*. U sklopu projekta žele se prikupiti informacije o znamenitostima na području općine Kumrovec te će se one podijeliti među partnerima. Radi osposobljavanja za prikupljanje informacija o znamenitostima putem tehnologije, Kumrovečka udruga mladih ostvarila je 8 mobilnosti putem programa Europske unije. Istovremeno, Kumrovečka udruga mladih organizirala je mobilnosti za *Mladinsko društvo Bistrica ob Sotli* kako bi ga upoznala sa znamenitostima Kumrovca. Profesori osnovne škole u općini Kumrovec ostvarili su 15 mobilnosti stručnog usavršavanja.

SWOT ANALIZA

GEPROMETNI POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ			
SNAGE	Blizina većih urbanih središta u Krapinsko-zagorskoj županiji	Nedovoljno iskorištene prirodne vrijednosti u turističke svrhe – značajni krajobraz Zelenjak, Cesargradaska gora	SLABOSTI
	Povoljni klimatski uvjeti	Tlo nije pogodno za intenzivno ratarstvo	
	Očuvani okoliš, zaštićene prirodne vrijednosti kroz NATURA 2000		
	Ne postoji veliki izvor zagađenja što utječe na visoku kvalitetu zraka		
	Tlo pogodno za razvoj vinogradarstva i voćarstva		
PRILIKE	Razvoj turističke ponude temeljene na očuvanim prirodnim vrijednostima	Neprovođenje mjera zaštite i održavanja zaštićenog krajobraza što će dovesti do njegove zapuštenosti i propadanja	PRIJETNJE
	Zakonska regulativa koja potiče zaštitu vrijednih prirodnih resursa	Povećana razina buke zbog intenzivnog prometa kamiona (blizina graničnog prijelaza)	
	Alternativni izvori financiranja za poticanje razvoja voćarstva i vinogradarstva (Program ruralnog razvoja)	Rijeka Sutla i ostali vodotoci su lokacije divljih odlagališta otpada što može dovesti do ugroženosti ekosistema	
INFRASTRUKTURA			
SNAGE	Razvijena prometna infrastruktura koja povezuje sva naselja u općini	Željeznička pruga koja nije u funkciji teretnog prometa niti prijevoza putnika	SLABOSTI
	Pripremljeni projekti namijenjeni daljnjem modernizaciji / izgradnji komunalne i prometne infrastrukture	Loše stanje nerazvrstanih cesta na području općine	
	Ukupno 90% stanovništva opskrbljeno pitkom vodom iz javnog vodovoda (osim visoke zone)	Niska opskrbljenost pitkom vodom stanovništva visoke zone	
	Izgrađen biološki pročistač otpadnih voda	Neizrađen plan upravljanja odlagalištem otpada	
	Izrađen plan gospodarenja otpadom	Loša pokrivenost mobilnom mrežom na području općine	
	Uvođenje mjera energetske učinkovitosti u kućanstva		

PRILIKE	Daljnji razvoj komunalne i prometne infrastrukture korištenjem sredstava fondova Europske unije	Daljnje propadanje infrastrukture u slučaju nedostatnih ulaganja	PRIJETNJE
	Obnova željezničke pruge Savski Marof – Kumrovec – DG - Imeno i razvoj tranzitnog prometa zbog blizine državne granice s Republikom Slovenijom	Opterećenje postojeće komunalne infrastrukture u slučaju većeg broja posjetitelja / turista	
	Izgradnja sustava odvodnje fekalnih voda u naseljima Ravno Brezje i Risvica		
STANOVNIŠTVO, Ljudski RESURSI, DRUŠTVENE DJELATNOSTI			
SNAGE	Visok postotak stanovništva sa završenom srednjom školom	Depopulacija i negativan prirodni prirast	SLABOSTI
	Kvalitetne ustanove za odgoj i obrazovanje (osnovnoškolsko)	Starenje stanovništva i visok udio starijeg stanovništva u odnosu na ukupno stanovništvo što utječe na smanjenje kvalitete radnog kontingenta	
	Kvalitetne udruge civilnog društva koje djeluju na području općine	Velik broj korisnika mirovine i niske mirovine	
	Ulaganje u očuvanje kulturnog nasljeđa		
	Veći broj sportsko-rekreacijskih i kulturno-umjetničkih manifestacija koje se održavaju na području općine	Nedostatak specijalističkih liječničkih ordinacija na području općine	
PRILIKE	Blizina kvalitetnih obrazovnih središta (Zabok, Zagreb, Slovenija) koji omogućuju konkurentno visoko obrazovanje za stanovnike	Smanjenje broja radno sposobnog stanovništva radi starenja populacije	PRIJETNJE
	Uključivanje kulturno-umjetničkih manifestacija u turističku ponudu	Nepovoljan omjer zaposlenika i osiguranika mirovinskog sustava što negativno utječe na održivost mirovinskog sustava	
	Programi Unije koji omogućuju veću mobilnost učenika / studenata kako bi se steklo znanje i radno iskustvo	Iseljavanje mlađe populacije u urbana središta radi kvalitetnijih radnih mjesta i boljih životnih uvjeta	
	Osiguravanje više razine socijalne usluge kroz programe EU i nacionalne programe	Ograničeno djelovanje udruga radi smanjenih financijskih i materijalnih resursa	
GOSPODARSTVO			
SNAGE	Poslovna zona u Razvoru posjeduje kvalitetnu osnovu za daljnji razvoj	Ograničen broj radnih mjesta na području općine	SLABOSTI
	Tradicionalna metaloprerađivačka industrija koja posjeduje znanje i kvalitetu u proizvodnji	Nedostatak smještajnih kapaciteta za prihvatanje većeg broja turista	
	Povećanje broja turista koji posjećuju Kumrovec	Malene poljoprivredne površine koje ne pogoduju intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji (rascjepkanost)	
	Kvalitetni i respektabilni proizvođači vina	Visoka razina nezaposlenosti	
	Tradicija u obrtništvu koja je garancija kvalitete	Neiskorišteni infrastrukturni objekti (Spomen dom, Politička škola i sl.)	
— L —	Kvalitetna prometna povezanost i dobar gestrateški položaj koji doprinosi	Neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada	— T —

atraktivnosti lokacije za realizaciju ulaganja	
Otvaranje radnih mjesta kroz razvoj turističke djelatnosti	Ovisnost stanovnika općine i zaposlenika o tržišnim uvjetima u sektoru metaloprerađivačke industrije kao tradicionalne industrije
Povezivanje turističke ponude mezo-lokacije i formiranje jedinstvenog turističkog proizvoda	Neuspjela revitalizacija postojeće turističke infrastrukture i njezino uključivanje u turističku / znanstvenu ponudu
Poticanje mjera energetske učinkovitosti u gospodarstvu s nacionalne razine	Nedostatak financijskih sredstava lokalne / regionalne / nacionalne samouprave / uprave za poticanje daljnjeg razvoja poduzetništva
Otvaranje fondova EU za male i srednje poduzetnike koji omogućuju realizaciju ulaganja	
Poticanje realizacije ulaganja kroz subvencioniranje kamata za poduzetničke kredite kroz proračun Općine	

CILJEVI I PRIORITETI RAZVOJA

Postavljanje strateških ciljeva podrazumijeva njihovo definiranje i kontrolu usklađenosti. Za definiranje ciljeva i prioriteta važno je da:

- Strateški ciljevi proizlaze iz vizije razvoja i definiranih strateških fokusa; oni predstavljaju prvu transformaciju i konkretizaciju vizije i fokusa;
- Predstavljaju glavne pravce dostizanja vizije i izražavaju krajnje rezultate koje namjeravamo postići do kraja planiranog perioda (programsko razdoblje 2014. – 2020. godina).

Kontrola usklađenosti obuhvaća horizontalnu dimenziju (međusobna, intersektorska usklađenost ciljeva) i vertikalnu dimenziju (usklađenost sa ciljevima i orijentacijama nadređenih strategija i planova). Općina Kumrovec usmjerava se na polivalentan razvoj – razvoj se usmjerava na jačanje tradicionalne metaloprerađivačke industrije s jedne strane, te jačanje turizma na resursnoj osnovi s druge strane. Ljudski potencijali koji će se razvijati horizontalno kroz sve prioritete, postat će kvalitetna osnova održivog razvoja i djelovat će u funkciji rasta i razvoja.

Planiranjem lokalnog ekonomskog razvoja unapređuje se ekonomski kapacitet te konkurentnost općine Kumrovec čime se osigurava ekonomska budućnost i kvaliteta za sve građane. Uspješno planiranje ekonomskog razvoja i ostvarenje plana podrazumijeva aktivno učešće i suradnju partnera iz javnog, privatnog i nevladinog sektora i vodi stvaranju boljih uvjeta za ekonomski rast i zapošljavanje.

Vizija, misija i strateški ciljevi razvoja općine Kumrovec sadrže opis planiranog i održivog sustava sveobuhvatnog budućeg postignuća u razvoju. Strateški ciljevi sadrže konzistentan i sažet opis namjeravanih ishoda s jasno izraženim i mjerljivim postignućima koja proizlaze iz vizije. Vizija i misija općine Kumrovec su:

Ciljevi razvoja određeni su na način da su:

- Mjerljivi – kako bi se mogla procijeniti njihova ostvarivost;
- Ostvarivi – definiran je minimum prihvatljive razine izvodivosti;
- Jasno formulirani – maksimalno su izbjegavane općenite formulacije;
- S određenim rokom ostvarenja;
- Međusobno sukladni – ne preklapaju se niti pobijaju;
- Sveobuhvatni;
- Društveno i okolišno prihvatljivi;
- Takvi da pridonose razvoju županije u cijelosti;
- Sukladni ciljevima Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske, statističke regije Sjeverozapadna Hrvatska te Krapinsko zagorske županije.

Prioriteti proizlaze iz vizije i razrađuju strateške ciljeve. Predstavljaju intervencije i aktivnosti u nekom sektoru/području te okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata. Opis i sadržaj prioriteta uključuje:

- Naziv;
- Svrhu, cilj i obrazloženje;
- Rezultat i razvojni učinak;
- Nositelje, korisnike i ciljne skupine;
- Mehanizme provedbe – aktivnosti/projekte;
- Pokazatelje za praćenje rezultata i razvojnih učinaka.

Ciljevi i prioriteti obuhvaćaju:

CILJ 1 - PODUZETNIŠTVO KAO IZAZOV

- Prioritet 1.1. - Prepoznatljiva turistička destinacija u funkciji održivog turizma
- Prioritet 1.2. - Potpora poslovnog sustava i realizacija ulaganja
- Prioritet 1.3. - Trajni razvoj ruralnog područja

CILJ 2 - OKOLIŠNO PRIHVATLJIVA I DOSTUPNA OPĆINA

- Priroitet 2.1. - Pобољшanje prometne mreže
- Prioritet 2.2. - Razvoj komunalne infrastrukture
- Prioritet 2.3. - Zaštita okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti

CILJ 3 - RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA

- Prioritet 3.1. - Jačanje sposobnosti i kvalitete odgojno-obrazovnih institucija
- Prioritet 3.2. - Njegovanje socijalne uključenosti i jednakosti svih stanovnika
- Prioritet 3.3. - Unapređenje kapaciteta javne uprave, zaštite i spašavanja
- Prioritet 3.4. - Očuvanje i održivo korištenje materijalne i nematerijalne kulturne baštine

U nastavku je prikazan raspis pojedinih ciljeva i prioriteta poštujući gore navedena načela. Svaki od tri postavljena cilja nosi jednaku težinu i važnost. Ciljevi su međusobno uvjetovani i odnose se na područja gospodarskog rasta, ekološke održivosti i društvene stabilnosti.

CILJ 1 **PODUZETNIŠTVO KAO IZAZOV**

PRIORITET 1.1.	PREPOZNTALJIVA TURISTIČKA DESTINACIJA U FUNKCIJI ODRŽIVOG TURIZMA
SVRHA PRIORITETA	Razvoj turističke destinacije i brendiranje općine kao područja seoskog turizma. Razvijanjem novih programa pratit će se trendovi tržišta, raditi na promociji općine Kumrovec i cjelokupne regije te će se diversificirati turistički proizvod. Osnovni cilj je povećanje konkurentnosti i atraktivnosti općine kao prepoznatljivog turističkog odredišta koje svoju turističku ponudu temelji na muzeju „Staro selo“, oživljavanju tradicionalnih narodnih običaja, globalno prepoznatljivoj osobi Josipa Broza Tita, jedinstvenom spomeniku „Lijepa naša“ i zaštićenim područjima Zelenjaka i Sutle.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Formiranje turističkog informativnog centra Razvoj posebnih oblika turizma i oblikovanje prepoznatljive turističke ponude (auto-moto destinacija – carting / speedway, poučnih i tematskih trekning staza, biciklističkih staza, šetnica, golf igralište) Stavljanje u funkciju termalnih izvora (zdravstveno-turističke svrhe) Povezivanje turističkih resursa (npr. Etno selo, Spomenik hrvatskoj himni) kako bi tvorili zajednički turistički proizvod Valorizacija kulturne baštine u turističke svrhe – osmišljavanje novog proizvoda na bazi povijesti – upotreba lika i djela poznatih osoba npr. Sidonija Erdody Rubido, Josip Broz Tito Iskorištavanje slobodnog prostora za formiranje kamp-odmorišta Oživljavanje postojećih turističkih infrastrukturnih objekata na području općine Potpura radu turističke zajednice sa svrhom jačanja ponude i povećanja konkurentnosti općine Razvoj programa škole u prirodi Uspostava potpore udrugama koje djeluju u turističkom segmentu i doprinose promociji općine te promoviraju uključivanje stanovništva u razvoj civilnog društva Edukacija stanovništva za bavljenje tradicijskim obrtima kao potpora turističkoj ponudi općine (promocija tradicijskih obrta) Promoviranje kumrovečkih ljudi, tradicije, proizvoda kroz održavanje kulturno umjetničkih manifestacija Formiranje marketinške infrastrukture i informatizacija podataka
CILJNE SKUPINE	Stanovnici općine Kumrovec, turisti
NOSITELJI PRIORITETA	Općinska uprava, poduzetnici, udruge, turistička zajednica, mediji, pojedinci
INDIKATORI	Metri kvadratni obnovljene turističke infrastrukture (objekti), broj dolazaka, broj noćenja, broj smještajnih kapaciteta, broj posjetitelja manifestacija, broj turističkih programa (inkluzivni)

PRIORITET 1.2. **POTPORA POSLOVNOG SUSTAVA I REALIZACIJA ULAGANJA**

SVRHA PRIORITETA	Svrha prioriteta je uspostava održivog sustava poslovanja gospodarskih subjekata na području općine, prvenstveno u metaloprerađivačkoj industriji koja je tradicionalna na području općine, podrška umrežavanju sa ostalim dionicima, privlačenje novih ulaganja, praćenje i potpora postojećih realiziranih investicija te stvaranje povoljne poslovne klime. Direktan rezultat koji se postiže je stabilnost gospodarstva, povećanje zaposlenosti te jačanje konkurentnosti tvrtki na području općine. Potrebno je umrežiti tijela javne vlasti, potporne poduzetničke institucije te razvojne i poslovne banke kako bi se akumulirala sredstva za provedbu poduzetničkih pothvata. Predviđenim aktivnostima unutar mjere njegovat će se i razvijati poduzetnički duh kako bi se potaknuo cjelokupni razvoj općine.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Marketinške aktivnosti za privlačenje investitora – brošure, sajmovi, internet Plan upravljanja zonom Uređenje infrastrukture unutar zone Certificiranje općine kao <i>business friendly</i> poslovnog okruženja Organizacija edukacija za poduzetnike- nove poslovne prilike, trendovi, umrežavanje Organizacija savjetovanja i edukacije za privlačenje sredstava iz fondova EU i potpora ministarstava Financijska potpora poduzetnicima – sufinanciranje kamate za poduzetničke kredite, osmišljavanje modela / programa potpore za poduzetnike Pružanje savjetodavnih usluga putem centara za podršku Potpora uvođenju obnovljivih izvora energije u gospodarstvu Facilitiranje i potpora osmišljavanju novih oblika poduzetništva (socijalno / društveno poduzetništvo)
CILJNE SKUPINE	Postojeći gospodarski subjekti, potencijalni poduzetnici, zainteresirani investitori
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec – javna uprava, javne tvrtke u vlasništvu općine, Krapinsko zagorska županija, Zagorska razvojna agencija d.o.o., Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo gospodarstva
INDIKATORI	Produktivnost poduzetnika koji posluju na području općine Kumrovec mjerena omjerom ukupnog prihoda i ukupnog broja zaposlenika, izgrađenost poslovne zone, broj novih investicija, broj edukacija za poduzetnike, broj poduzetnika koji koriste obnovljive izvore energije, broj sudionika edukacija za poduzetnike

PRIORITET 1.3.	TRAJNI RAZVOJ RURALNOG PODRUČJA
SVRHA PRIORITETA	Svrha je poticati konkurentnost poljoprivrede, osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima te postići ujednačen razvoj svih naselja u općini. Potrebno je uložiti napore u restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava. S druge strane, nužno je ulagati u objekte društvenog sadržaja koji će u ruralnim krajevima podići razinu kvalitete života. Ujednačen ruralni razvoj područja postići će se i modernizacijom / izgradnjom nerazvrstanih cesta kako bi se osigurala međusobna komunikacija ljudi i neometan protok roba.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva, nabava opreme, tehnološka modernizacija poljoprivrede Promicanje prerade, razvoja i trženja poljoprivrednih proizvoda Pružanje potpore mladim poljoprivrednicima Potpora pokretanja nepoljoprivrednih djelatnosti na OPG Ulaganje u ekološku poljoprivredu Ulaganje u razvoj i unapređenje osnovne usluge za seosko stanovništvo, efikasno korištenje slobodnog vremena (obnova dječjih igrališta i infrastrukture za zdrav život)

	Unapređenje potporne infrastrukture za podizanje kvalitete života (domovi kulture, edukacijski centri) Potpora udrugama u području poljoprivredne proizvodnje Aktivno djelovanje lokalne akcijske grupe Potpora savjetodavnim uslugama za poljoprivredne proizvođače
CILJNE SKUPINE	Vlasnici neobrađenog zemljišta, poljoprivredna gospodarstva, ostali subjekti registrirani za obavljanje poljoprivredne djelatnosti
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec, Krapinsko zagorska županija, Ministarstvo poljoprivrede
INDIKATORI	Broj sudionika edukacija za ruralni razvoj, broj projekata PG-a financiranih kroz Program ruralnog razvoja na razini Republike Hrvatske, broj projekata LAG-a, površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta, broj projekata lokalne samouprave u sektoru ruralnog razvoja

CILJ 2 OKOLIŠNO PRIHVATLJIVA I DOSTUPNA OPĆINA

PRIORITET 2.1.	POBOLJŠANJE PROMETNE INFRASTRUKTURE
SVRHA PRIORITETA	Unatoč tome što je područje općine Kumrovec premreženo velikim brojem cesta (lokalnog, regionalnog i nacionalnog značaja), potrebno je kontinuirano ulaganje u modernizaciju i održavanje prometne infrastrukture. Održavanje i obnova kolnika, opreme na cestama te modernizacija i rekonstrukcija najkritičnijih dionica podići će ukupnu razinu kvalitete cestovne mreže. Pored toga, rekonstrukcijom i ponovnim puštanjem u promet željezničke pruge na relaciji Savski Marof - Imeno dodatno bi se poboljšala prometna povezanost općine. Prvenstveno se isplativost pruge vidi u prijevozu robe za lokalne gospodarstvenike.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Obnova i ponovno puštanje u promet željezničke pruge Savski Marof-Imeno Rekonstrukcija cestovnih pravaca Sanacija klizišta Izrada potrebne dokumentacije za sanaciju klizišta Ulaganje u daljnji razvoj cestovne infrastrukture Sanacija / modernizacija / rekonstrukcija lokalnih cesta
CILJNE SKUPINE	Stanovnici općine Kumrovec, putnici, prolaznici, turisti
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec, Krapinsko-zagorska županija, Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste, Hrvatske željeznice
INDIKATORI	Dužina novoizgrađenih cesta (lokalne, županijske, državne), dužina saniranih i moderniziranih cesta (lokalne, županijske, državne), dužina sanirane i modernizirane željezničke mreže, broj saniranih klizišta

PRIORITET 2.2.	RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
SVRHA PRIORITETA	Održiv sustav gospodarenja komunalnom infrastrukturom podrazumijeva definiranje i gradnju cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, povećanje postotka prosječne opskrbljenosti javnom vodoopskrbom te unapređenje sustava gospodarenja otpadom kako bi se izbjeglo prekomjerno stvaranje otpada te osigurali uvjeti za ispunjavanje zakonskih obveza u području zbrinjavanja otpadom.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Daljnja gradnja kanalizacijske mreže sukladno razvoju stambenih i gospodarskih područja Izgradnja mreže javnog vodovoda do svih naselja

	Modernizacija plinske mreže Izgradnja i modernizacija energetske učinkovite javne rasvjete Izgradnja kapitalnih objekata nužnih za povećanje kapaciteta vodoopskrbnog sustava Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom Uređenje zelenih otoka Izgradnja sortirnice otpada Rekonstrukcija postojeće mreže odvodnje uz razdvajanje fekalne i oborinske odvodnje (septičke jame, kanali)
CILJNE SKUPINE	Stanovnici općine Kumrovec, komunalne tvrtke, gospodarski subjekti, javne ustanove
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec, Hrvatske vode, Zagorski vodovod, Zelenjak d.o.o., Elektra Zabok
INDIKATORI	Količina obrađenog otpada, broj kućanstava priključenih na kanalizacijsku mrežu, duljina izgrađene/rekonstruirane kanalizacijske mreže, dužina magistralnog cjevovoda (vodoopskrba), broj zelenih otoka, % kućanstava uključen u organizirano prikupljanje otpada, broj saniranih divljih odlagališta otpada

PRIORITET 2.3.	ZAŠTITA OKOLIŠA, PRIRODNIH I KULTURNIH VRIJEDNOSTI
SVRHA PRIORITETA	Svrha prioriteta je identificirati i zaštititi prirodne vrijednosti u funkciji održivog razvoja te uređenje i očuvanje zaštićenih dijelova prirode. Potrebno je omogućiti kvalitetnije praćenje sastavnica okoliša i prostora u svrhu njegovog očuvanja, unapređenja i održivog korištenja. Cilj mjere je održavanje prirodnog naslijeđa i bogatstva (i termalnih voda koje su detektirane na području općine) s ciljem njegove racionalne eksploatacije. Potrebno je promovirati mjere energetske učinkovitosti (javna rasvjeta, kućanstva, javne zgrade). Održivo upravljanje okolišem usko je vezano s prostornim planiranjem, pa zato treba ulagati u programe planiranja na razini općine.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Provođenje mjera energetske učinkovitosti u kućanstvima Korištenje zaštićenog okoliša u funkciji održivog razvoja prostora Zaštita prirodnih vrijednosti, očuvanje biološke raznolikosti i briga za zaštićene vrste Edukacija lokalne zajednice o nužnosti očuvanja okoliša Potporna programima udruga u području ekologije i zaštite okoliša Revizija i ažuriranje dokumenata prostornog planiranja Održavanje zaštićenog okoliša (NATURA 2000) i krajobraza
CILJNE SKUPINE	Stanovnici općine Kumrovec, turisti, posjetitelji
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec, Krapinsko zagorska županija, Regionalna energetska agencija, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim vrijednostima prirode Krapinsko-zagorske županije
INDIKATORI	Broj kućanstva koja koriste obnovljive izvore energije, broj projekata u sektoru zaštite okoliša, broj izmjena prostornog plana, indeks kvalitete zraka, površina zaštićenih dijelova prirode

PRIORITET 3.1.	JAČANJE SPOSOBNOSTI I KVALITETE ODGOJNO-OBRAZOVNIH INSTITUCIJA
SVRHA PRIORITETA	Svrha mjere je povećanje kvalitete obrazovanja i odgoja u predškolskom i vrtičkom sustavu, podizanje razine vještina kroz sustav obrazovanja i osposobljavanja, osiguravanje pedagoških standarada u obrazovnim institucijama te generiranje ponude izvanškolskih aktivnosti i sustava cjeloživotnog učenja. Kvalitetan sustav obrazovanja te cjeloživotnog učenja omogućava podizanje razine kvalitete života te povećanje atraktivnosti područja čime se nadopunjuje gospodarski razvoj.
	Osiguravanje materijalnih uvjeta za kvalitetno djelovanje predškolskih, osnovnoškolskih, srednjoškolskih ustanova, ustanova za obrazovanje odraslih, knjižnica, glazbenih škola i ustanova za predškolski odgoj Korištenje postojeće infrastrukture (objekti) u funkciji obrazovanja i znanosti (potencijali za cjeloživotno učenje, centar kompetencija, korištenje modernih tehnologija) Stipendiranje učenika strukovnih škola i deficitarnih zanimanja Stipendiranje studenata Sufinanciranje prijevoza učenika Uvođenje tehnologije u nastavne procese te osiguranje preduvjeta za dostizanje standarda potrebnih za uspostavu e-škole
CILJNE SKUPINE	Djeca, mladi, obitelji, učitelji i profesori, odgajatelji
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec i ustanove u vlasništvu Općine i Krapinsko zagorske županije
INDIKATORI	Broj stipendija za učenike, broj stipendija za studente, visina materijalnog ulaganja u objekte i opremu u školama, broj projekata za razvoj ljudskih potencijala financiranih kroz EU fondove, broj učenika kojima se sufinancira prijevoz

PRIORITET 3.2.	NJEGOVANJE SOCIJALNE UKLJUČENOSTI I JEDNAKOSTI SVIH STANOVNIKA
SVRHA PRIORITETA	Poboljšanjem kvalitete programa koji se odnose na osobe kojima prijete socijalna isključenost, podići će se razumijevanje i solidarnost svih članova zajednice prema problemima i životnim okolnostima socijalno osjetljivim skupinama društva. Pored toga, programima potpore za obitelji s više djece i pronatalitetnom politikom želi se utjecati na smanjenje negativnog prirodnog prirasta.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Potpore obiteljima s novorođenom djecom Sufinanciranje programa za djecu s teškoćama u razvoju Uključivanje socijalno osjetljivih skupina u društvo kroz posebno pripremljene programe podizanja svijesti, radionice, razmjenu iskustva, uključivanje u rad zajednice Organizacija programa produženog boravka u osnovnoj školi Provođenje programa izvaninstitucionalne skrbi za starije i nemoćne osobe Razvoj institucionalnog smještaja za stare i nemoćne Promoviranje rada udruga u sferi jačanja kvalitete života Širenje mreže socijalnih usluga i osmišljavanje novih oblika socijalnih usluga (iskorištavanje EU fondova za implementaciju novih oblika usluga) Uspostava logopedskog kabineta
CILJNE SKUPINE	Osobe kojima prijete socijalna isključenost, novorođenčad, djeca, umirovljenici, osobe s invaliditetom, cjelokupno stanovništvo

NOSITELJI PRIORITETA	Općina, vrtić, škola, udruge
INDIKATORI	Broj korisnika socijalnih usluga (socijalno osjetljive skupine), broj obitelji koje koriste potpore za novorođenčad, broj korisnika produženog boravka, broj korisnika logopedskog kabineta

PRIORITET 3.3.	UNAPREĐENJE KAPACITETA JAVNE UPRAVE, ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
SVRHA PRIORITETA	Svrha prioriteta je profesionalizacija, razvijanje koncepta upravljanja ljudskim potencijalima te pružanje pristupačnih usluga za građane. Potrebno je uspostaviti funkcionalnu mrežu javnih službenika kako bi se smanjilo prosječno vrijeme obrade zahtjeva. U sferi zaštite i spašavanja potrebno je brinuti o područjima visokog rizika od poplava (Sutla) kako bi se zaštitilo stanovništvo i imovina. Kako bi se dostigla visoka razina sigurnosti građana, potrebno je umrežiti i partnerski djelovati sa institucijama poput policije, javne vatrogasne postrojbe i dobrovoljnih vatrogasnih društava.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Edukacije djelatnika javne uprave Izgradnja i opremanje spremišta za dobrovoljna vatrogasna društva Umrežavanje javne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe Kontinuirano usavršavanje vatrogasnih postrojbi i postrojbi civilne zaštite Uvođenje e-sustava u upravljanje općinom Razvoj informacijskog društva Ishođenje certifikata kvalitete
CILJNE SKUPINE	Uprava općine Kumrovec (zaposlenici), vatrogasne i postrojbe civilne zaštite
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec, Javna vatrogasna postrojba DUZS, Hrvatska vatrogasna zajednica
INDIKATORI	Broj službenih pritužbi na rad javne uprave, broj edukacija javne uprave, broj sudionika edukacija za javnu upravu, brzina izlaska na intervenciju vatrogasaca broj preventivnih programa DVD-a

PRIORITET 3.4.	OČUVANJE I ODRŽIVO KORIŠTENJE MATERIJALNE I NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE
SVRHA PRIORITETA	Kako bi se kultura ugradila u sve sfere života stanovnika općine, potrebno je njegovati običaje, nasljeđe, prirodnu, kulturnu, materijalnu i nematerijalnu baštinu. Svrha prioriteta je zaštita i obnavljanje objekata pokretne i nepokretne kulturne baštine koji imaju važan kulturni, turistički i gospodarski značaj. Predviđenim aktivnostima podržat će se rad tradicijskih obrta, njegovanje kulturne baštine kroz rad udruge.
AKTIVNOSTI / PROJEKTI	Obnova kurija, crkava i značajnih lokaliteta Obnova tradicijskih ruralnih sredina Restauracija pokretne baštine Njegovanje tradicijskog izričaja kroz potporu rada KUD-a Sudjelovanje na međunarodnim smotrama i razmjena iskustva i tradicijskih običaja Organiziranje radionica / manifestacija sa stanovnicima pobratimljenih gradova / općina
CILJNE SKUPINE	Kulturni djelatnici, umjetnici, stanovnici općine, stanovnici pobratimljenih gradova / općina
NOSITELJI PRIORITETA	Općina Kumrovec, udruge, Muzeji Hrvatskog zagorja
INDIKATORI	Obnovljena materijalna baština, broj manifestacija za očuvanje tradicijskih običaja, broj obnovljenih tradicijskih kuća, sudjelovanje na međunarodnoj smotri

USKLAĐENOST CILJEVA RAZVOJA S EUROPSKIM, NACIONALNIM I REGIONALNIM STARTEŠKIM DOKUMENTIMA

Temeljem pretpostavki strateškog planiranja za područje općine Kumrovec izrađena je **lokalna razvojna strategija**. Prilikom izrade Strategije, primijenilo se osnovno načelo koje odražava koncept solidarnosti. Time se izražava moralna dimenzija društvenog sustava, koncept održivosti te koncept konkurentnosti jedinica lokalne samouprave. S relevantnim dokumentima na svim razinama planiranja usklađeni su prioritetni ciljevi razvoja sa svrhom osiguranja vertikalne kohezije razvojnih ciljeva i prioriteta i ispunjenja zadanih prioriteta. Vremenski period za koje se strategija izrađuje odnosi se na programsko razdoblje na razini Europske unije – period 2014. – 2020. godina.

Izrada Strategije namijenjena je prvenstveno za potrebe proaktivnog i odgovornog upravljanja lokalnim razvojem. To podrazumijeva stvaralačko oblikovanje budućnosti i sistematično upravljanje aktivnostima u cilju ostvarenja zadanih ciljeva. Odgovorno upravljanje podrazumijeva odgovornost spram građana, uključujući i buduće generacije. Sve aktivnosti poduzete tijekom izrade Strategije odnose se za osiguranje sukladnosti dokumenta s važnim strateškim dokumentima na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Na razini Europske unije, Lokalna razvojna strategija općine Kumrovec usklađena je sa:

- 1. Europa 2020 – Strategija Europa 2020.** sadrži viziju europske socijalne tržišne ekonomije za 21. stoljeće. Predlažu se tri prioriteta koji se međusobno nadopunjuju: pametan rast - razvijanjem ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji; održiv rast - promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija te uključiv rast - njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost. U toj namjeri Europska komisija predlaže sljedeće glavne ciljeve EU: 75 % populacije u dobi između 20- 64 godina trebalo bi biti zaposleno; 3% BDP-a EU treba investirati u istraživanje i razvoj; treba ispuniti klimatsko-energetske ciljeve „20/20/20“ (uključujući i povećanje do 30% smanjenja emisije ukoliko okolnosti dozvoljavaju); postotak osoba koje rano napuste školovanje trebao bi biti ispod 10%, a najmanje 40% mlađe generacije trebalo bi završiti tercijarni stupanj obrazovanja te bi 20 milijuna manje ljudi trebalo biti u opasnosti od siromaštva.
- 2. CLLD – Community – Led Local Development** –smjernice za planiranje lokalnog razvoja dane su od strane Europske unije s ciljem maksimalnog iskorištavanja strukturnih fondova. Metodologija koja se primjenjuje fokusira se na lokalne razine, u razvoj se uključuju lokalne razvojne grupe (LAG), ciljevi se planiraju u odnosu na lokalne potrebe i potencijale te razvoj uključuje inovativne pristupe lokalnom kontekstu, umrežavanje i suradnju.
- 3. Promocija kulturnih i kreativnih sektora za rast i poslove u EU** – odnosi se na niz političkih inicijativa i promociju modernog nadzornog okruženja. Komisija ovom Strategijom također želi potaknuti jače partnerstvo između različitih politika, osobito kulture, obrazovanja, industrije, ekonomije, turizma, urbanog i

regionalnog razvoja te prostornog planiranja. Ujedno, planira pokrenuti EU financiranje da poveća podršku za sektore, posebice kroz predloženi program Kreativna Europe 2014. – 2020., koji iznosi 1.8 milijarde €, te kroz fondove Kohezijske politike.

Na razini Republike Hrvatske, Strategija je usklađena sa:

- 1. Sporazum o partnerstvu i Nacionalni program reformi (2014. godina)** u Republici Hrvatskoj formulira prioritete Vlade za smanjenje nezaposlenosti i uočavanje neusklađenosti i manjkavosti, očuvanje radnih mjesta i sprječavanje daljnje nezaposlenosti, te daljnjem radu na fleksibilnom i mobilnom tržištu rada, povezujući obrazovanje i tržište rada putem Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO), te poboljšanje djelotvornosti institucija tržišta rada.
- 2. Pametna specijalizacija** je novi koncept politike inovacija osmišljen kako bi se promicalo učinkovito djelotvorno korištenje investicija u istraživanje. Cilj je potaknuti regionalne inovacije u cilju postizanja gospodarskog rasta i prosperiteta, omogućujući da se regije usredotočite na njihove prednosti. Strategija pametne specijalizacije treba biti izgrađena na čvrstim analizama regionalnih sredstava i tehnologije što bi također trebalo uključivati analizu potencijalnih partnera u drugim regijama.
- 3. Strategija razvoja turizma** – glavni ciljevi ove Strategije usmjereni su na sustavno podizanje razine znanja, obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja, vještina i obrazovanja turističkih djelatnika, čime će se kontinuirano unaprjeđivati postojeća kvaliteta i izvrsnost usluge, stvaranje preduvjeta za jačanje poduzetništva, čime će se omogućiti ulazak u novi investicijski ciklus, stvaranje novih radnih mjesta i samozapošljavanje, učinkovito brendiranje Hrvatske i njenih turističkih regija. Time se želi postići postići kvalitativno diferenciranje od konkurencije i osiguranje tržišne prepoznatljivosti.
- 4. Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske (2014. – 2020.)** - bazira se na osiguravanju uvjeta za ostvarenje tri glavna cilja: borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu; sprječavanje nastanka novih kategorija siromašnih, kao i smanjenja broja siromašnih i socijalno isključenih osoba; uspostava koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Pritom je potrebno istaknuti da je anti diskriminacijska politika polazni princip u ostvarenju navedenih prioriteta i ciljeva. Strateška područja sadrže nekoliko glavnih strateških aktivnosti te načine njihove provedbe koje će se detaljnije razraditi u okviru trogodišnjeg programa provedbe na nacionalnoj razini, a koji će zahtijevati izradu odgovarajućih dokumenata na regionalnoj i lokalnoj razini. Dokument zastupa aktualnu europsku i međunarodnu politiku i sadrži poveznice s europskim i međunarodnim dokumentima ovoga karaktera te planira korištenje europskih i međunarodnih fondova za realizaciju dijela predviđenih strateških aktivnosti.
- 5. Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.** – glavni ciljevi ovog programa odnose se na promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage, promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svake diskriminacije, ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i

strukovno osposobljavanje za vještine i cjeloživotno učenje, jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana te učinkovite javne uprave.

6. **Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020.** donijeta je u skladu s Ekonomskim programom Republike Hrvatske 2013. s ciljem jačanja poduzetničkog potencijala i unapređenja kulture poduzetništva. Strateški ciljevi odnose se na unapređenje ekonomske uspješnosti maloga gospodarstva u sektorima proizvođačkih i uslužnih djelatnosti većim razvijanje raznih financijskih mogućnosti za subjekte maloga gospodarstva i uklanjanje financijskog jaza za malo gospodarstvo, pružanje potpore osnivanju novih poduzeća, rast broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju potporu poduzetnicima kako bi se na taj način pridonijelo ravnomjernijem i uravnoteženom razvoju hrvatskih regija, pružanje potpore većem razvoju subjekata maloga gospodarstva jačanjem njihove uprave, uvođenjem i djelovanjem većeg broja visokokvalificiranih zaposlenika te podupiranjem cjeloživotnog učenja zaposlenih u subjektima maloga gospodarstva.
7. **Strategija razvoja sustava strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2008. – 2013.** - izazovi brzog razvoja novih znanja i tehnologija, čestih promjena na tržištu rada i sve veće potražnje za visoko kvalificiranom radnom snagom, demografskog starenja stanovništva, procesa globalizacije i pristupanja Republike Hrvatske Europskoj Uniji kao središnji prioritet nameću razvoj društva temeljenog na znanju i procesu cjeloživotnog učenja. Strategija razvoja sustava strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2008. – 2013. oslanja se i na načela i ciljeve Lisabonske deklaracije Obrazovanje i stručno usavršavanje do 2010. godine iz 2000. godine koja poziva zemlje članice na osuvremenjivanje obrazovnih sustava kako bi Europska unija postala najkonkurentnija i najdinamičnija ekonomija utemeljena na znanju. Europski prioriteti i strategije razvoja strukovnog obrazovanja potvrđeni su i u Kopenhaškoj deklaraciji (2002.), Izjavama iz Maastrichta (2004.) i Helsinkija (2006). Ciljevi donošenja *Strategije razvoja sustava strukovnog obrazovanja u Republici Hrvatskoj 2008. – 2013.* su: odrediti pravce razvoja strukovnog obrazovanja i načina njihove realizacije, utvrditi parametre promjena strukovnog obrazovanja, uspostaviti mehanizme sustavnog praćenja i ostvarivanja ciljeva, promicati jednaka prava i uvjete učenja za sve, promicati strukovno obrazovanje i osposobljavanje, unaprijediti kvalitetu strukovnog obrazovanja te izgraditi mehanizme usporedivosti i priznavanja hrvatskih strukovnih kvalifikacija u Europi (Europski kvalifikacijski okvir).
8. **Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske** – predstavlja smislen i planski razvoj prometnog sektora u Republici Hrvatskoj, a obuhvaća 6 prethodno izrađenih sektorskih prometnih strategija od kojih su za Lokalnu razvojnu strategiju općine Sveti Križ Začretje bitne – ceste, željeznica, javni prijevoz i regionalna mobilnost.
9. **Operativni programi za razdoblje 2007. – 2013. godine** – usklađuju investicijske prioritete i mjere Republike Hrvatske u prošlom programskom razdoblju u sektorima prometa, okoliša, regionalne konkurentnosti i ljudskih potencijala. Strategija razvoja općine Sveti Križ Začretje usklađena je s mjerama u operativnim programima i fokusira se na poboljšanje komunalne infrastrukture, uspostavu održivog

prometnog sustava, razvoj ljudskih potencijala i ustanova za obrazovanje te promiče učinkovitu javnu upravu.

- 10. Akcijski plan za provedbu Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj. 2014. – 2020.**
– akcijski plan predstavlja niz mjera i aktivnosti koje će se provoditi za postizanje zadanih ciljeva: poboljšanje usklađenosti i umreženosti javnih politika, poboljšanje sustavne podrške poduzetništvu žena, uvođenje poduzetništva žena u cjelokupnu institucionalnu infrastrukturu te promocija poduzetništva žena.
- 11. Program ruralnog razvoja 2014. – 2020.** - definira način na koji će se dostići ciljevi Zajedničke poljoprivredne politike, a odnose se konkurentnost poljoprivrede, održivo gospodarenje resursima i uravnotežen razvoj ruralnih područja.
- 12. Strateški plan ministarstva uprave za 2014.-2016.** – glavni ciljevi ovog strateškog područja su: unaprijediti stručnost i kvalitetu pružanja upravnih usluga, unaprijediti sustav javne uprave, izgraditi korisnički usmjerenu upravu, unapređenje kvalitete javnih usluga kroz djelotvornu primjenu ICT-a u radu javne uprave.
- 13. Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. – 2020.** – procjena je kako će se stopa 2020. godine procjenjuje se kako će se stopa zaposlenosti povećati za 5 postotnih bodova. Naglasak se pritom stavlja na srednje visoke tehnologije proizvodnje, komunikaciju i informatiku, u skladu s pametnim specijalizacijskim okvirima, a imajući u vidu zahtjeve rastućeg "zelenog gospodarstva". To zahtijeva znatna ulaganja u razvoj nastavnih planova i programa, atraktivnost i kvalitetu strukovnog obrazovanja i naukovanja, uz zadržavanje ljudskog kapitala starijih radnika već zaposlenih radnika, kao i sustav koordinacije i suradnje između poslovnog, obrazovnog sustava i znanstveno-istraživačkog sektora.

Na regionalnoj razini, Strategija je usklađena sa strateškim dokumentima:

- 1. Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije 2011. – 2014.** - županijska razvojna strategija je temeljni planski dokument namijenjen planiranju održivog društveno-gospodarskog razvoja svake županije. Smjernice poboljšanja kvalitete života i poticanje zapošljavanja, obrazovanja i socijalnog uključivanja, predočeni su u sva 4 cilja razvoja Krapinsko-zagorske županije.
- 2. Akcijski plan za provedbu mjera Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje 2011. – 2015. godine na području Krapinsko-zagorske županije** - ovim se planom promiče ravnopravnost spolova kao temeljna ustavna vrednota te se u skladu s tim osmišljavaju aktivnosti koje će rezultirati podizanjem znanja i svijesti o ljudskim pravima žena i ravnopravnosti spolova s naglaskom na projekte usmjerene na pružanje pomoći ženama žrtvama nasilja, ženama s invaliditetom i pripadnicama nacionalnih manjina. U dijelu tržišta rada i poduzetništva, potpomagat će se aktivnosti usmjerene na unapređenje konkurentnosti žena na tržištu rada te ojačati poduzetništvo žena. Poticat će se veće sudjelovanje muškaraca u brizi oko djece i ojačati institucionalna skrb za djecu te starije i nemoćne članove/ice obitelji.

3. **Strategija održivog korištenja energije Krapinsko-zagorske županije** – odnosi se na koncept održivog razvitka Županije u cilju zaštite njezinih ljudskih i prirodnih resursa; usmjeren je na strateško poticanje korištenja obnovljivih izvora kao domaćih, sigurnih i čistih izvora energije; pruža kontinuiranu podršku učinkovitom korištenju energije u svim sektorima ljudskog djelovanja - zgradarstvu, prometu, industriji, poljoprivredi te se usuglašava s institucionalnim i zakonskim okvirima na nacionalnoj i EU razini.
4. **Akcijni plan socijalnih usluga za 2014. godinu za Krapinsko-zagorsku županiju** – akcijni plan usmjeren je na pružanje socijalnih usluga za djecu i mlade u riziku kroz aktivnosti udomiteljstva, te osnivanje mobilnih timova za ranu intervenciju te edukacijsko.-rehabilitacijskih skupina za djecu predškolske dobi. Usporedo s ovim aktivnostima, osmišljene su aktivnosti i za stare i nemoćne u vidu osnivanja savjetovališta za oboljele, dnevnih centara te promicanje volonterstvo pri pružanju socijalnih usluga. Plan predviđa i aktivnosti za dugotrajno nezaposlene osobe u vidu osnivanja klubova podrške, osmišljavanja novih oblika zapošljavanja i promoviranje socijalnog poduzetništva.
5. **Županijski program djelovanja za mlade Krapinsko-zagorske županije 2012. – 2016.** – ovim programom djelovanja za mlade definiraju se aktivnosti usmjerene na podupiranje razvoja u području obrazovanja i informatizacije, zapošljavanja i poduzetništva, socijalne politike, zdravstvene zaštite, aktivnog sudjelovanja mladih u društvu, izgradnja civilnog društva i volonterskog rada, kulture mladih i slobodnog vremena te mobilnosti, informiranja i savjetovanja. Aktivnosti se ovim programom usmjeravaju u socijalno poduzetništvo, ekologiju, kulturu i ravnopravnost te održivi razvoj.

INSTITUCIONALNI OKVIR UPRAVALJANJA STRATEGIJOM

Kvalitetno upravljanje lokalnim razvojem pretpostavlja uspostavu lokalnog partnerstva koje odgovara realnostima lokalnog konteksta. Za potrebe izrade Lokalne razvojne strategije općine Kumrovec osnovano je Partnersko vijeće koje predstavlja lokalne dionike, sugerira smjernice razvoja, osmišljava predviđene aktivnosti unutar prioriteta poštujući načela jednakosti i partnerstva. Partnersko vijeće dio je institucionalnog okvira provedbe Strategije te njegovi članovi predstavljaju i glavno tijelo za praćenje i provedbu Strategije.

Uspostavljen **institucionalni okvir** nužan je za maksimiziranje prilika vezanih uz korištenje sredstava te osiguravanje odgovarajućeg administrativnog kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita provedba, nadziranje i procjena Strategije sa stajališta upravljanja i financijske kontrole. Institucionalni okvir Strategije predstavljaju svi glavni dionici lokalnog razvoja koji svojim usmjerenim djelovanjem i koncentracijom sredstava doprinose ostvarenju postavljenih ciljeva. Glavni dionici, njihova uloga u pripremi, provedbi i praćenju Strategije prikazana je u tablici u nastavku.

DIONIK	ULOGA U PRIPREMI	ULOGA U PROVEDBI	ULOGA U PRAĆENJU I OCJENI PROVEDE
OPĆINSKO VIJEĆE	Redovito prima izvješća o tijeku pripreme Strategije, sudjeluje u procesu javne rasprave te potvrđuje i usvaja dokument	Provodi aktivnosti komunikacijskog plana, diseminira postignute rezultate, animira ciljne skupine za usmjereno i ciljano djelovanje, inicira i sudjeluje u provedbi projekata, potvrđuje i usvaja akcijski plan.	Prima i usvaja izvješća o provedbi, nadzire i kontrolira provedbu, razmatra rezultate i učinke provedbe u odnosu na postavljene ciljeve te inicira i priprema dopune i izmjene akcijskog plana i izmjene Strategije.
NAČELNIK	Sudjeluje na sastancima Partnerskog vijeća, usvaja predložene mjere razvoja, predlaže potrebne izmjene i nadopune. Komunicira s općinskim vijećem i upoznaje članove vijeća sa tijekom izrade i provedbe Strategije.	Potvrđuje akcijski i komunikacijski plan Strategije i priprema za usvajanje na sjednici općinskog vijeća, inicira i sudjeluje u pripremi i provedbi razvojnih projekata te usvaja predložene projekte. Provodi aktivnosti zadane komunikacijskim planom.	Daje prijedloge za izradu Akcijskog plana, inicira projekte i realizaciju projektnih ideja, promovira postignute rezultate, vrši monitoring nad ispunjavanjem zadanih ciljeva te predlaže dodatne mjere u slučaju neispunjavanja zadanog cilja.
OPĆINSKA UPRAVA	Organizira i sudjeluje na sastancima Partnerskog vijeća, prikuplja potrebne podatke za situacijsku i	Zadaci u provedbi su: redoviti pregledi stanja prema zdanim indikatorima i	Priprema izvješća o provedbi strategija, prikuplja potrebne podatke, daje

	SWOT analizu, prikuplja podatke o indikatorima te u suradnji s Partnerskim vijećem izrađuje plan razvojnih prioriteta i ostale dijelove Strategije.	ocjenjivanje utjecaja provedenih mjera na razvoj • pregled, praćenje i ocjena napretka Strategije u skladu s utvrđenim ciljevima Strategije i Akcijskim planom • priprema akcijskog plana za svaku godinu • koordinacija rada Partnerskog vijeća, načelnika i općinskog vijeća.	kvantitativnu i kvalitativnu ocjenu provedbe.
PARTNERSKO VIJEĆE	Sudjeluje na radionicama za izradu Strategije, ukazuje na mogućnosti razvoja i otvorene prijetnje. Identificira snage i slabosti lokalnog područja, usmjerava razvoj, daje prijedlog sadržaja strateških ciljeva i mjera.	Razmatra otvorena pitanja, daje mišljenje i prijedloge o značajnim pitanjima iz područja stručnosti njegovih članova. Sudjeluje u provedbi komunikacijskog plana.	Prati rezultate i razvojne učinke predloženih mjera te priprema podloge za izradu izvješća o provedbi Strategije.
GOSPODARSKI SUBJEKTI	Ove tri skupine predstavljaju glavne dionike izrade Strategije. Sudjeluju u procesu javne rasprave, daju prijedloge i komentare.	Svojim djelovanjem i provedbom aktivnosti doprinose ostvarenju zadanih ciljeva.	Dostavljaju podatke o provedenim aktivnostima, iznosima ulaganja i sl. u skladu s postavljenim indikatorima.
OBRAZOVNE USTANOVE			
ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA			

PROVEDBA STRATEGIJE

Provedba Strategije temelji se na implementaciji predloženih aktivnosti / projekata unutar zadanih ciljeva i prioriteta razvoja. Glavni dionici provedbe Strategije su: Općina Kumrovec, privatni i civilni sektor te ostali dionici javnog sektora. Sukladno glavnim nositeljima aktivnosti, provedba Strategije vrši se kroz tri kanala:

1. Provođenjem aktivnosti i akcija koje inicira i implementira Općina Kumrovec u skladu s definiranim ciljevima razvoja u razdoblju do 2020. godine (programsko razdoblje);
2. Implementacijom projekata, programa i akcija kojima su nositelji jedinica regionalne samouprave, javna (državna tijela) i ustanove izvan ingerencije lokalne samouprave – dionici javnog sektora;
3. Akcijama ostalih glavnih dionika razvoja (civilnog sektora, gospodarski subjekata) koji su u skladu s postavljenim ciljevima i doprinose ostvarenju zadanih indikatora.

Provedba Strategije vrši se pomoću Akcijskog plana provedbe Strategije te jedinstvene Baze projekata Općine Kumrovec.

Akcijski plan implementacije daje pregled prioriteta projekata i mjera, uključujući njihove veze sa strateškim i sektorskim ciljevima, kao i najbitnije elemente za njihovu implementaciju. Akcijski plan provedbe Strategije izrađuje se jednom godišnje i usvaja zajedno sa proračunom za narednu fiskalnu godinu, a prema obrascu u PRILOGU 1. Za aktivnosti i mjere čija realizacija započinje u prvoj godini, u odgovarajućem formatu sažeto se navode elementi važni za planiranje i praćenje njihove implementacije: naziv programa / aktivnosti, proračunska klasifikacija, plan financijskih sredstava za narednu godinu te projekcije za naredne dvije, pokazatelji rezultata, polazne vrijednosti u baznoj godini (godini sastavljanja Akcijskog plana) te ciljane vrijednosti za tri godine. Akcijski plan preuzima ulogu Plana razvojnih programa sukladno Zakonu o proračunu i predstavlja strateško-planski dokument koji stvara dobru pretpostavku za povezivanje svih strateških dokumenata jedinice sa proračunskim planiranjem.

Osnova za pripremu Akcijskog plana je koordinacija među glavnim dionicima lokalnog razvoja koji su navedeni u institucionalnom okviru. Nositelj pripreme Akcijskog plana su službenici općinske uprave uz intenzivnu suradnju sa Partnerskim vijećem i predstavničkim tijelom Općine. Akcijski plan usvaja se zajedno sa usvajanjem prijedloga proračuna na sjednici općinskog vijeća.

Drugi i treći segment provedbe (od gore navedena tri segmenta – razina lokalne samouprave, javni sektor te privatni i civilni sektor) prati se kroz stvaranje jedinstvene Baze projekata putem otvorenog poziva za dostavu projekata. Baza sadrži ključne podatke o planiranim investicijama, projektima i aktivnostima koje se planiraju provesti od strane šireg kruga dionika, a doprinijet će direktno postizanju navedenih indikatora. Pregled obrasca kojim će se prikupljati projekti dan je u PRILOGU 2, a sistematični pregled Baze projekata koja se vodi u excel dokumentu prikazan je u PRILOGU 3.

Baza projekata uspostaviti će se po usvajanju Strategije od strane općinskog vijeća te će kontinuirano pratiti i nadopunjavati tijekom cijelog programskog razdoblja. Baza se ne uspostavlja radi financiranja navedenih projekata, već se provodi isključivo s ciljem sustavnog pregleda aktivnosti na području općine Kumrovec, a vlasništvo nad projektnim idejama će se u potpunosti poštivati. Preporučljivo je da projektni prijedlozi imaju veći krug korisnika, odnosno širu ciljanu skupinu te veći utjecaj na razvoj zajednice.

Baza projekata analizira se obzirom na:

- » Vrstu prijavitelja projekta (privatna osoba, pravna osoba, OCD, javni sektor)
- » Vrijednost projekta
- » Sektor projekta
- » Fazu u kojoj se projekt nalazi

Ovako pripremljena analiza Baze projekata sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi projekta.

PRAĆENJE PROVEDBE STRATEGIJE

Osim operativnog sustava provedbe i osmišljavanja alata kojima funkcionalno i koordinirano provodimo Strategiju, potrebno je uspostaviti sustav praćenja i izvještavanja koji se temelji na bazi u kojoj se nalaze podaci o ostvarenim rezultatima te na izvještajima koji na sažet i jasan način pružaju informacije o ostvarenim rezultatima. Svrha sustava praćenja i izvještavanja je osigurati dovoljno informacija za nositelje provedbe Strategije za donošenje ocjena o sljedećim ključnim elementima:

- » uspješnosti postizanja postavljenih ciljeva za tekuće razdoblje,
- » razlozima za eventualno nedostizanje postavljenih ciljeva te mogućim rješenjima,
- » adekvatnosti planiranih resursa (materijalnih, ljudskih, financijskih) za dostizanje planiranih ciljeva, odnosno prijedlozima za eventualnim realokacijama resursa,
- » relevantnosti planiranih prioriteta i mjera s obzirom na eventualne promijenjene okolnosti odnosno temeljem iskustava iz provedbe,
- » financijskoj učinkovitosti provedbe mjera, i
- » uspješnosti procesa partnerstva s ključnim socio-ekonomskim dionicima.

Iskustvo i istraživanja pokazuju da mnogi strateški planovi nisu implementirani upravo zbog toga što nisu uloženo kvalitetni naponi da bi se oni operacionalizirali. Stoga, kako bi se maksimalno umanjila pojavnost ovog rizika, Strategija propisuje i načine provedbe i praćenja:

1. Financijski okvir provedbe strategije baziran je na planiranim iznosima proračuna općine Kumrovec (plan za tekuću godinu i naredne tri fiskalne godine) i procjena ostalih (vanjskih) sredstava – iz nacionalnih,

regionalnih izvora, EU fondova i drugih izvora – financijski okvir provedbe Strategije prikazan je u PRILOGU 4.

2. Praćenje financijskog učinka provedenih mjera.
3. Praćenje kvalitativnog učinka provedenih mjera putem zadanih indikatora.

Praćenje financijskog i kvalitativnog učinka provedenih mjera vrši se putem pripreme godišnjeg Izvješća o provedbi Strategije. Izvješće se sastoji od financijskog (PRILOG 5) i narativnog dijela (PRILOG 6). U financijskom izvještaju se ukratko opisuje koje su sve razvojne mjere poduzete u izvještajnom razdoblju te se daje kratak izvještaj o financiranju provedbe skupine razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju. To znači da se opisuju ukupno planirana sredstva za ostvarivanje skupine razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju te utrošena sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju prema izvorima financiranja (državni proračun, županijski proračun, lokalni proračun, pomoći Europske unije, javna poduzeća, ostali izvori (javno-privatna partnerstva, koncesije, sredstva privatnog sektora), ukupno. Drugi dio financijskog izvješća sastoji se od izvještaja o pokazateljima rezultata - opisni i tablični dio. U opisnom se dijelu ukratko opisuju postignuti konkretni rezultati provedenih razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju pomoću pokazatelja rezultata². Za svaku mjeru koja je identificirana u Strategiji odabrani su pokazatelji rezultata. Tablični dio sumarno prikazuje pokazatelje rezultata, njegov opis, jedinicu mjere, izvor podatka, polaznu vrijednost u baznoj godini te trenutnu vrijednost u izvještajnom razdoblju i ciljanu vrijednost za naredno razdoblje.

Narativni dio izvješća o provedbi sastoji se od sumarnog prikaza provedenih mjera i ocjeni izvršenja planiranih sredstava. U narativnom dijelu opisuju se glavni dionici koji su sudjelovali u provedbi i sastavljanju izvješća te realizacija planiranih sredstava i postignuti zadani pokazatelji rezultata prema grupama razvojnih mjera. Narativnom dijelu dodaje se i izvješće o statusu projekata unutar Baze projekata.

U slijedećoj tablici dan je pregled indikatora po pojedinim prioritetima – tablica je sastavni dio narativnog izvješća. Izvješće (financijsko i narativno) se sastavlja temeljem izvršenja proračuna za godinu za koju se sastavlja se temeljem prikupljenih podataka o investicijama i pokazateljima rezultata, a ne kasnije od 30.09. tekuće godine za prethodnu godinu. Izvješće usvaja Partnersko vijeće za pripremu i provedbu Strategije te općinsko vijeće.

² Pokazatelj rezultata najčešće mjeri konkretno postignuće u fizičkim ili monetarnim jedinicama kao npr., broj osoba koje su prošle trening.

CILJ	PRIORITET	INDIKATOR	JEDINICA MJERE	IZVOR PODATKA	TRENTNA VRIJEDNOST (2013.)	CILJANA VRIJEDNOST (2020.)
PODUZETNIŠTVO KAO IZAZOV	1.1. Prepoznatljiva turistička destinacija u funkciji održivog turizma	Obnovljena turistička infrastruktura	M ²	Općina, TZ	0	20000
		Broj dolazaka	Broj	TZ	47408	150000
		Broj noćenja	Broj	TZ	860	100000
		Smještajni kapaciteti (postelje)	Broj	TZ	64	600
		Broj posjetitelja manifestacija	broj	TZ	9000	90000
		Turistički programi (objedinjena ponuda)	broj	Općina, TZ	7	11
	1.2. Potpora poslovnog sustava i realizacija ulaganja	Produktivnost poduzetnika (ukupni prihod / broj zaposlenih)	000 kuna	Općina, FINA	0,654	1.050
		Izgrađenost poslovne zone	%	Općina	60	100
		Broj novih investicija	Broj	Općina, poduzetnici	8	16
		Broj edukacija za poduzetnike	Broj	Općina	2	8
		Broj sudionika edukacija za poduzetnike	Broj	Općina	25	50
		Broj poduzetnika koji koriste obnovljive izvore energije	Broj	Općina, KZŽ	0	5
	1.3. Trajni razvoj ruralnog područja	Broj sudionika radionica za ruralni razvoj	Broj	Općina, KZŽ	3	8
		Broj projekata PG-a financiranih kroz Program ruralnog razvoja	Broj	Općina, APRRR	0	10
		Broj projekata LAG-a	Broj	Općina, APRRR	0	12
		Površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta	ha	Općina, APRRR	459,39	600
		Broj projekata lokalne samouprave u području ruralnog razvoja	Broj	Općina, APRRR	4	12

CILJ	PRIORITET	INDIKATOR	JEDINICA MJERE	IZVOR PODATKA	TRENUTNA VRIJEDNOST (2013.)	CILJANA VRIJEDNOST (2020.)
OKOLIŠNO PRIHVATLJIVA OPĆINA	2.1. Poboljšanje prometne infrastrukture	Dužina novoizgrađene ceste (sve kategorije)	m	Općina, ŽUC, HC	500	2000
		Dužina sanirane / modernizirane ceste (sve kategorije)	m	Općina, ŽUC, HC	11000	25000
		Dužina sanirane / modernizirane željezničke mreže	m	Općina, HŽ	0	6000
		Broj saniranih klizišta	broj	Općina	8	12
	2.2. Razvoj komunalne infrastrukture	Količina obrađenog miješanog komunalnog otpada	t	Općina, FINA	306,24	250
		Broj kućanstava priključenih na kanalizacijsku mrežu	broj	Općina	60	180
		Duljina izgrađene kanalizacijske mreže	km	Općina	10,52	16,83
		Duljina rekonstruirane kanalizacijske mreže	Km	Općina	0	5
		Dužina magistralnog cjevovoda (vodoopskrba)	Km	Općina	63,3	70
		Broj zelenih otoka	Broj	Općina	1	3
		Broj saniranih divljih odlagališta otpada	Broj	Općina, KZŽ	4	4
	2.3. Zaštita okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti	Kućanstva uključena u organizirano prikupljanje otpada	%	Općina, komunalna tvrtka	100	100
		Broj kućanstava koja koriste OIE	broj	Općina, KZŽ	6	30
		Broj projekata u sektoru zaštite okoliša	Broj	Općina, JUZUZVP KZŽ	4	6
		Površina zaštićenih dijelova prirode	ha	TZ	287	300

CILJ	PRIORITET	INDIKATOR	JEDINICA MJERE	IZVOR PODATKA	TRENTNA VRIJEDNOST (2013.)	CILJANA VRIJEDNOST (2020.)
RAZVOJ Ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života	3.1. Jačanje sposobnosti i kvalitete odgojno-obrazovnih institucija	Broj stipendija za studente	Broj	Općina	22	25
		Iznos ulaganja u objekte i opremu u školama	000 kuna	Općina, KZZ	551	1000
		Projekti za razvoj ljudskih potencijala financiranih kroz EU fondove	Broj	Općina	1	3
		Broj učenika kojima se sufinancira prijevoz	Broj	Općina	48	50
	3.2. Njegovanje socijalne uključenosti i jednakosti svih stanovnika	Broj korisnika socijalnih usluga	Broj	Općina	14	10
		Broj obitelji koje koriste potpore za novorođenčad	Broj	Općina	8	20
		Broj korisnika produženog boravka (škola)	Broj	Općina, škola	0	10
		Broj korisnika logopedskog kabineta	Broj	Općina, Dom zdravlja, škola	0	10
	3.3. Unapređenja kapaciteta javne uprave, zaštite i spašavanja	Broj službenih pritužbi na rad javne uprave	Broj	Općina	0	0
		Brzina izlaska na intervenciju vatrogasaca	Minuta	Općina, DVD	7	5
		Broj preventivnih programa DVD-a	Broj	Broj	12	12
	3.4. Očuvanje i održivo korištenje materijalne i nematerijalne kulturne baštine	Obnovljena materijalna baština	Broj objekata	Općina, ministarstvo kulture	4	8
		Broj manifestacija za očuvanje tradicijskih običaja	Broj	Općina, TZ	8	16
		Broj obnovljenih tradicijskih kuća	Broj	Općina, TZ	4	20
		Sudjelovanje na međunarodnim smotrama	Broj	Općina, udruge	4	12

KOMUNIKACIJSKI AKCIJSKI PLAN

Komunikacijski akcijski plan sastavni je dio Strategije, a odnosi se na koordinirane aktivnosti promocije i širenja svijesti o strateškim ciljevima razvoja općine Kumrovec. Zajedničkim djelovanjem, koncentracijom sredstava, partnerstvom, suradnjom te uključivanjem cjelokupne zajednice, osigurat će se postizanje zadane misije i vizije razvoja općine Kumrovec.

Kako bi se diseminirali rezultati Strategije te ojačala svijest o samom postojanju strateškog okvira razvoja, osmišljen je Komunikacijski akcijski plan. Glavni nositelj aktivnosti unutar Akcijskog plana je Općina Kumrovec i općinska uprava. Osnovna svrha ovog Akcijskog plana je davanje informacija i promoviranje programa i operacija. Informacije su upućene lokalnoj zajednici, glavnim dionicima i nositeljima razvoja.

Komunikacijski akcijski plan izrađen je sa svrhom:

- » podići svijest u javnosti o izrađenoj Strategiji;
- » informirati nositelje razvojnih mjera o njihovoj ulozi u provedbi Strategije;
- » razviti administrativnu sposobnost za učinkovitu komunikaciju u okviru Strategije;
- » osigurati transparentnost u provedbi Strategije;
- » povezati osobe koje rade na informiranju i promidžbi programa i projekata kako bi se informacije što kvalitetnije kanalizirale kao i definirati ovlasti i odgovornosti osoba zaduženih za isto u pojedinim institucijama, a sukladno ulogama koje te institucije imaju u strukturi provedbe projekata.

Sve aktivnosti koje će se poduzimati u okviru Komunikacijske strategije pridržavat će se načela transparentnosti u komunikaciji:

- » informacije će biti prezentirane u jasnom, pristupačnom i razumljivom obliku
- » aktivnosti će se temeljiti na usmjeravanju svih relevantnih poruka ciljanim skupinama
- » ciljane skupine bit će uzete u obzir već prilikom razvijanja i korištenja komunikacijskih alata
- » sve će aktivnosti biti komplementarne i konzistentne, te će težiti uspostavljanju dopunjujućih komunikacijskih alata i odašiljanju cjelovite poruke;
- » uspostaviti će se sistem praćenja i ažuriranja informacija, kako bi iste bile u tijeku s vremenom i potencijalnim promjenama situacije.

Ciljne skupine na koje su usmjerene komunikacijske aktivnosti su dionici koji imaju aktivnu ulogu u ostvarenju ciljeva i mjera razvoja područja općine Kumrovec, a to su:

- » Javnost – važno je javnost upoznati sa predviđenim ciljevima razvoja te dodanom vrijednosti koja će se stvoriti implementacijom predviđenih aktivnosti. Ova interesna skupina bit će upoznata sa Strategijom putem internetskih stranica Općine, društvenih mreža i medija.
1. Mediji će također imati značajnu ulogu u prijenosu informacija ciljnoj skupini, posebno kroz objavu u regionalnom i lokalnom tisku te putem emisija i promidžbi na radiju i televiziji. Mediji predstavljaju komunikacijski kanal za prijenos informacija, ne samo široj javnosti, nego i potencijalnim korisnicima. Komunikacija s medijima bit će proaktivna i uključivat će priopćenja za novinare, brošure, letke i obavijesti za novinare, za čiju pripremu će biti zadužen tim unutar općinske uprave.
 2. Šira zajednica / potencijalni korisnici - osim institucija izravno uključenih u upravljanje i provedbu Strategije, potrebno je u provedbu uključiti širu zajednicu: privatni sektor i poslovne organizacije, sindikate, obrazovni, znanstveni i istraživački sektor, nevladin sektor. Ovo je ciljna skupina, čiji članovi mogu imati značajnu ulogu kod određivanja uspjeha provođenja Strategije. Za svaku podgrupu koja je uključena u ovaj segment ciljne skupine, razvija se prilagođena metoda komunikacije.
 3. Partneri u provedbi – partneri u provedbi su obrtnička i gospodarska komora, Zavod za zapošljavanje, Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske, Zagorska razvojna agencija d.o.o., Centar za socijalnu skrb, Crveni križ, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Krapinsko-zagorske županije, Krapinsko-zagorska županija te svi ostali nosioci mjera definirani unutar pojedinog prioritarnog cilja.

Aktivnosti koje će se provoditi unutar Komunikacijskog akcijskog plana prikazane su u nastavku.

Aktivnost	Ciljana skupina	Metoda	Trošak	Izvor troška	Vrijeme implementacije
Uspostava komunikacijske strukture koja doprinosi širenju informacija	Javnost, mediji, šira zajednica, potencijalni korisnici, partneri u provedbi	Definirati vizualni identitet Strategije u skladu s <i>brandingom</i> općine, implementirati ga na Internet stranicu, imenovati osobu za kontakt u slučaju upita	15.000,00 kuna	Lokalni proračun	Studenj 2014. – siječanj 2015.
Predstavljanje Strategije	Javnost, mediji, šira zajednica, potencijalni korisnici, partneri u provedbi	Organizirati javno predstavljanje strategije nakon njezina usvajanja, jednom polugodišnje organizirati sastanak vijeća za izradu radi utvrđivanja potrebe za izmjenama	0,00	n/a	kontinuirano
Osigurati da sva tijela uključena u provedbu	Javnost, mediji, šira zajednica,	Osigurati kanale komunikacije sa partnerima	0,00	n/a	kontinuirano

Strategije posjeduju potrebne alate kako bi mogla odgovoriti na sve komunikacijske i promidžbene zahtjeve	potencijalni korisnici, partneri u provedbi	u provedbi Strategije koji će osigurati protok svježih informacija vezanih za razvoj i postizanje ciljeva, prioriteta i mjera navedenih u Strategiji, organizirati jednu radionicu godišnje za predstavnike partnera kako bi ih se informiralo o novim metodama i komunikacijskim alatima			
Kreirati sažetak strategije kako bi bila čitljivija i dostupnija javnosti	Javnost, mediji, šira zajednica, potencijalni korisnici, partneri u provedbi	Kreirati sažetak strategije sa glavnim ciljevima razvoja koja će se lako diseminirati prema krajnjim korisnicima čime će se direktno utjecati na jačanje svijesti o zajedničkim ciljevima	5.000,00 kuna	Lokalni proračun	Siječanj – ožujak 2015.

3.2.													
3.3.													
3.4.													

PRILOG 2 – OBRAZAC ZA PRIKUPLJANJE PROJEKATA

1. Osnovne informacije o projektu

Naziv projekta:	
Lokacija projekta:	
Očekivano trajanje projekta:	
Procjena vrijednosti projekta u HRK:	

2. Informacije o prijavitelju

Naziv prijavitelja:	
Osoba ovlaštena za zastupanje:	
Kontakt osoba:	
Adresa:	
Telefon/fax kontakt osobe:	
e-mail kontakt osobe:	
Web stranica:	

3. Opis projektne ideje

Kratak opis projektnih aktivnosti:	
Ciljevi projekta:	
Očekivani rezultati projekta (kvantificirati):	
Ciljane skupine:	
Krajnji korisnici projekta:	

4. Sektor projekta

Sektor projekta: <i>(odaberite jedno od ponuđenog)</i>	☐ gospodarstvo ☐ poljoprivreda ☐ turizam ☐ infrastruktura ☐ obrazovanje ☐ zaštita prirode i okoliš ☐ kultura ☐ sport ☐ razvoj civilnog društva ☐ ostalo (navesti što): _____

5. Projektni partneri

Naziv partnera:	
Uloga partnera u projektu:	

6. Sufinanciranje projektne ideje

Planirana struktura financiranja projekta:	☐ vlastita sredstva (___%) ☐ gradski/općinski proračun (___%) ☐ županijski proračun (___%) ☐ sredstva iz državnog proračuna i državnih ustanova (___ %) ☐ EU fondovi (___ %) ☐ sredstva iz drugih inozemnih izvora ☐ zajam/kredit (___ %) ☐ zaklade (___%) ☐ ostali izvori (___ %) (navesti koji) _____

7. Tehnička pripremljenost projektne prijave

Faza zrelosti projekta: (odabrati jedno od ponuđenog)	☐ provedba projekta je u tijeku ☐ u tijeku je priprema za provedbu projekta ☐ projekt je u potpunosti pripremljen za prijavu na izvore financiranja i provedbu ☐ projekt je tek u fazi idejnog rješenja – prijedlog
Zemljište/objekt je u vlasništvu prijavitelja	☐ Da ☐ Ne Ako nije, objasniti: _____ _____

PROJEKTNNA DOKUMENTACIJA – označiti sa „DA“ ukoliko postoji, označiti sa „NE“ ako ne postoji ili sa „n/p“ ukoliko nije potrebna

Projektni zadatak	
Idejno rješenje	
Idejni projekt	
Lokacijska dozvola	
Glavni projekt	
Građevinska dozvola/potvrda glavnog projekta ³	

³ Ukoliko prijavitelj ne posjeduje građevinsku dozvolu/potvrdu glavnog projekta mora dokazati da je kod ovlaštenog tijela podnio zahtjev za njeno izdavanje. Prijavitelj navedeno dokazuje zahtjevom za izdavanje građevinske dozvole/potvrde glavnog projekta kojeg je podnio ovlaštenom tijelu iz kojeg mora biti jasno vidljivo da je zahtjev zaprimljen kao i datum zaprimanja zahtjeva.

Izvedbeni projekt	
Tehničke specifikacije	
Troškovnik za radove	
2-5 nacрта	
Zahtjev za izdavanje građevinske dozvole/potvrde glavnog projekta	
Studija izvedivosti	
Analiza troškova i koristi	
Procjena utjecaja zahvata na okoliš	
Akt nadležnog tijela o provedenom postupku ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu	
Dokument kojim se dokazuje da je kod nadležnog tijela pokrenut postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu	
Mišljenje konzervatora	

NAPOMENE:

- Prilikom ispunjavanja ovog obrasca koristite elektronski format
- Obrazac je nužno popuniti za svaku projektну ideju (jedan prijavitelj može prijaviti više projektних ideja)
- Poželjno je da projektни prijedlozi uključuju širi krug dionika i pozitivno utječu na razvoj zajednice
- Popunjene obrasce poslati na e-mail:

PRILOG 3 - STRUKTURA BAZE PROJEKATA

Naziv projekta	Nositelj	Procijenjena vrijednost projekta u kunama	Izvori financiranja	Procijenjeni početak i kraj projekta	Usklađenost sa strategijom	Faza

PRILOG 4 – FINANCIJSKI OKVIR

CILJ	PRIORITET	2014. GODINA		2015. GODINA		2016. GODINA		2017. GODINA		2018. GODINA		2019. GODINA		2020. GODINA		UKUPNO
		LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	LOKALNI PRORAČUN	OSTALI IZVORI	
1.	1.1.	310.000	500.000	85.000	1.000.000	110.000	2.000.000	112.200	3.000.000	114.444	1.000.000	116.733	1.000.000	119.068	1.000.000	9.657.444
	1.2.	674.000	2.000.000	355.000	4.000.000	353.000	5.000.000	354.765	2.000.000	356.539	2.000.000	358.322	2.000.000	360.113	2.000.000	19.137.738
	1.3.	388.000	200.000	386.000	1.000.000	148.000	1.800.000	162.800	1.000.000	179.080	1.000.000	196.988	1.000.000	216.687	1.000.000	8.089.555
2.	2.1.	1.736.000	1.500.000	1.011.700	1.500.000	1.098.200	1.500.000	1.103.691	1.500.000	1.109.209	1.500.000	1.114.756	1.500.000	1.120.329	1.500.000	15.557.885
	2.2.	230.000	2.000.000	276.000	2.000.000	331.200	2.000.000	397.440	2.000.000	476.928	2.000.000	572.314	2.000.000	686.776	2.000.000	14.740.658
	2.3.	150.000	500.000	330.000	500.000	380.000	500.000	418.000	500.000	459.800	500.000	505.780	500.000	556.358	500.000	5.649.938
3.	3.1.	777.936	1.000.000	279.000	1.000.000	279.000	1.000.000	281.790	1.000.000	284.608	1.000.000	287.454	1.000.000	290.329	1.000.000	7.702.180
	3.2.	99.200	300.000	101.184	400.000	103.208	400.000	105.272	400.000	107.377	400.000	109.525	400.000	111.715	400.000	3.038.281
	3.3.	1.211.226	200.000	1.339.200	200.000	1.337.700	200.000	1.351.077	200.000	1.364.588	200.000	1.378.234	200.000	1.392.016	200.000	9.362.814
	3.4.	55.000	100.000	56.100	100.000	57.222	100.000	58.366	100.000	59.534	100.000	60.724	100.000	61.939	100.000	953.886
UKUPNO		5.631.362	8.300.000	4.219.184	11.700.000	4.197.530	14.500.000	4.345.401	11.700.000	4.512.107	9.700.000	4.700.828	9.700.000	4.915.330	9.700.000	93.890.380

PRILOG 5 – FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ O PROVEDBI

R. Br.	PODRUČJE RAZVOJA	PRIORITET LRS	Planirana sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju							Utrošena sredstva za provedbu skupine mjera u izvještajnom razdoblju						
			Državni proračun	Županijski proračun	Lokalni proračun	Pomoći Europske unije	Javna poduzeća	Ostali izvori	Sveukupno	Državni proračun	Županijski proračun	Lokalni proračun	Pomoći Europske unije	Javna poduzeća	Ostali izvori	Sveukupno
1.	Gospodarstvo	1.1.							0,00							0,00
		1.2.							0,00							0,00
		1.3.							0,00							0,00
UKUPNO 1.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2.	Komunalna infrastruktura	2.1.							0,00							0,00
		2.2.							0,00							0,00
UKUPNO 2.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3.	Društvene djelatnosti	3.1.							0,00							0,00
		3.2.							0,00							0,00
UKUPNO 3.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4.	Zaštita okoliša, prostor i priroda	3.4.							0,00							0,00
		2.3.							0,00							0,00
UKUPNO 4.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
5.	Institucije	3.3.							0,00							0,00
UKUPNO 5.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
UKUPNO 1. + 2. + 3. + 4. + 5.			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

PODRUČJE RAZVOJA	MJERE LRS	IZVJEŠTAJ O POKAZATELJIMA REZULTATA PROVEDBE MJERA PREMA SKUPINAMA RAZVOJNIH PODRUČJA										
		Pokazatelj rezultata	Jedinica mjere	Polazna vrijednost (2013.)	Ostvarena vrijednost 2014.	Ostvarena vrijednost 2015.	Ostvarena vrijednost 2016.	Ostvarena vrijednost 2017.	Ostvarena vrijednost 2018.	Ostvarena vrijednost 2019.	Ostvarena vrijednost 2020.	Ciljana vrijednost 2020.
Gospodarstvo	1.1.	Obnovljena turistička infrastruktura	M2	0								20000
		Broj dolazaka	Broj	47408								150000
		Broj noćenja	Broj	860								100000
		Smještajni kapaciteti (postelje)	Broj	64								600
		Broj posjetitelja manifestacija	broj	9000								90000
		Turistički programi (objedinjena ponuda)	broj	7								11
	1.2.	Produktivnost poduzetnika (ukupni prihod / broj zaposlenih)	000 kuna	0,654								1050
		Izgrađenost poslovne zone	%	60								100
		Broj novih investicija	Broj	8								16
		Broj edukacija za poduzetnike	Broj	2								8
		Broj sudionika edukacija za poduzetnike	Broj	25								50
	1.3.	Broj poduzetnika koji koriste obnovljive izvore energije	Broj	0								5
		Broj sudionika radionica za	Broj	3								8

		ruralni razvoj											
		Broj projekata PG-a financiranih kroz Program ruralnog razvoja	Broj	0									10
		Broj projekata LAG-a	Broj	0									12
		Površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta	ha	459,39									600
		Broj projekata lokalne samouprave u području ruralnog razvoja	Broj	4									12
Komunalna infrastruktura	2.1.	Dužina novoizgrađene ceste (sve kategorije)	m	500								2000	
		Dužina sanirane / modernizirane ceste (sve kategorije)	m	11000								25000	
		Dužina sanirane / modernizirane željezničke mreže	m	0								6000	
		Broj saniranih klizišta	broj	8								12	
	2.2.	Količina obrađenog miješanog komunalnog otpada	t	306,24									250
		Broj kućanstava priključenih na	broj	60									180

		kanalizacijsku mrežu										
		Duljina izgrađene kanalizacijske mreže	km	10,52								16,83
		Duljina rekonstruirane kanalizacijske mreže	Km	0								5
		Dužina magistralnog cjevovoda (vodoopskrba)	Km	63,3								7
		Broj zelenih otoka	Broj	1								3
		Broj saniranih divljih odlagališta otpada	Broj	4								4
		Kućanstva uključena u organizirano prikupljanje otpada	%	100								100
Društvene djelatnosti	3.1.	Broj stipendija za studente	Broj	22								25
		Iznos ulaganja u objekte i opremu u školama	000 kuna	551								1000
		Projekti za razvoj ljudskih potencijala financiranih kroz EU fondove	Broj	1								3
		Broj učenika kojima se	Broj	48								50

		sufinancira prijevoz										
	3.2.	Broj korisnika socijalnih usluga	Broj	14								10
		Broj obitelji koje koriste potpore za novorođenčad	Broj	8								20
		Broj korisnika produženog boravka (škola)	Broj	0								10
		Broj korisnika logopedskog kabineta	Broj	0								10
Zaštita okoliša, prostora i prirode	3.4.	Obnovljena materijalna baština	Broj objekata	4								8
		Broj manifestacija za očuvanje tradicijskih običaja	Broj	8								16
		Broj obnovljenih tradicijskih kuća	Broj	4								20
		Sudjelovanje na međunarodnim smotrama	Broj	4								12
	2.3.	Broj kućanstava koja koriste OIE	broj	6								30
		Broj projekata u sektoru zaštite okoliša	Broj	4								6
		Površina zaštićenih dijelova prirode	ha	287								300
Institucije	3.3.	Broj službenih pritužbi na rad javne uprave	Broj	0							0	

		Brzina izlaska na intervenciju vatrogasaca	Minuta	7								5
		Broj preventivnih programa DVD-a	Broj	12								12

PRILOG 6 – NARATIVNO IZVJEŠĆE

Narativno izvješće o provedbi Lokalne razvojne strategije općine Kumrovec sadrži:

1. Uvod

- Razdoblje za koje se izvještava
- Metodologija pripreme izvješća
- Izvori podataka

2. Sažetak financijskog učinka provedenih mjera

- Kratak prikaz financijskog učinka provedenih mjera / aktivnosti u izvještajnom razdoblju prema grupama razvojnih mjera i izvorima financiranja
- Opis odstupanja od definiranog financijskog okvira
- Preporuke za drugo financijsko razdoblje

3. Sažetak izvješća o pokazateljima rezultata provedbe aktivnosti

- Ocjena provedbe obzirom na postavljeni akcijski plan te aktivnosti koje provode glavni dionici (definirani institucionalnim okvirom)
- Odnos zadano / ostvareno – u odnosu na postavljene indikatore
- Preporuke za naredno financijsko razdoblje

4. Ocjena potrebe za revizijom strateškog dokumenta

- Identifikacija odstupanja u financijskoj i kvalitativnoj provedbi Strategije
- Opis glavnih prepreka u provođenju Strategije i prijedlog otklanjanja prepreka
- Obzirom na postignute indikatore, ocjena potrebe promjene Strategije

5. Ocjena suradnje glavnih dionika

- Provedene aktivnosti glavnih dionika definiranih Institucionalnim okvirom
- Osvrt na održane sastanke / radionice
- Popis provedenih aktivnosti / mjera sukladno Komunikacijskom akcijskom planu

6. Izvješće o Bazi projekata prema zadanim parametrima analize

- Izvješće o statusu Baze projekata u izvještajnom razdoblju sukladno definiranim parametrima u Strategiji

7. Popis imena i prezimena osoba koje su sastavile izvješće

- Navesti osobe koje su sudjelovale u pripremi izvješća
- Potpis odgovorne osobe

